

پایه
دهم

۱۴۰۲/۰۷/۲۸

آزمون
یکم
حضوری

خیلی سبز!
آزمون
تجربہ | ریاضی | انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

ریاضی و آمار (۱)	علوم و فنون ادبی (۱)	جامعه‌شناسی (۱)	عربی، زبان قرآن (۱)
فصل اول، درس ۱ و بخشی از درس ۲ معادله درجه دوم (معادله و مسائل توصیفی، حل معادله درجه دوم و کاربردها تا ابتدای روش کلی حل معادله درجه دوم) صفحه ۹ تا ۲۷	فصل اول، درس ۱ و ۲ درس ۱ و ۲ («مبانی تحلیل متن»، «سازها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی») صفحه ۱۰ تا ۲۵	فصل اول، درس ۱ و ۲ درس ۱ و ۲ («کنش‌های ما»، «پدیده‌های اجتماعی») صفحه ۱ تا ۲۰	درس ۱ صفحه ۱ تا ۱۶
تاریخ (۱)	جغرافیای ایران	منطق	اقتصاد
فصل اول، درس ۱ و ۲ درس ۱ و ۲ («تاریخ و تاریخ‌نگاری»، «تاریخ: زمان و مکان») صفحه ۱ تا ۱۹	فصل اول، کل فصل درس ۱ و ۲ («جغرافیا علمی برای زندگی بهتر»، «روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا») صفحه ۱ تا ۱۲	درس ۱ و ۲ منطق و مباحث آن (کل بخش) + روابط میان ذهن، زبان و خارج (لفظ و معنا) صفحه ۱ تا ۱۹	فصل اول، درس ۱ و ۲ درس ۱ و ۲ («کسب و کار و کارآفرینی»، «انتخاب نوع کسب و کار») صفحه ۱ تا ۲۱

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• نام و نام خانوادگی: • شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی و آمار	۱۰	۱	۱۰	۲۰ دقیقه	۹۰ سؤال ۱۱۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۱۵	۱۱	۲۵	۲۰ دقیقه	
۳	جامعه‌شناسی	۱۰	۲۶	۳۵	۱۰ دقیقه	
۴	عربی، زبان قرآن	۱۵	۳۶	۵۰	۲۰ دقیقه	
۵	تاریخ	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه	
۶	جغرافیا	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه	
۷	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه	
۸	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰ دقیقه	

Azmoon.kheilisabz.com

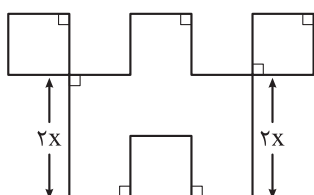
۱- جواب معادله $\frac{2}{3}x + \frac{1}{4} = \frac{5}{2}x - \frac{7}{6}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{-1}{2}$ (۳) $\frac{17}{22}$ (۴) $\frac{-17}{22}$

۲- پنج برابر عددی به علاوه ۱ با سه برابر آن عدد، منهای ۸ برابر است. این عدد بین کدام دو عدد صحیح متوالی قرار دارد؟

- (۱) ۳ و ۴ (۲) ۴ و ۵ (۳) -۴ و -۳ (۴) -۵ و -۴

۳- در شکل زیر، طول تمام پاره‌خطها به جز دو پاره‌خط برابر با x است. اگر عدد مساحت شکل، دو برابر عدد محیط شکل باشد، x کدام است؟

- (۱) $4/5$ (۲) $5/5$ (۳) $6/5$ (۴) $7/5$

۴- در یک کارخانه، حقوق یک مهندس، $2/5$ برابر حقوق یک تکنسین و $3/5$ حقوق مدیر بخش خود است. قسمت تولید این کارخانه، ۳ مدیر بخش، ۹ مهندس و ۱۵ تکنسین دارد. اگر مجموع حقوق ماهیانه این افراد، ۴۲۰ میلیون تومان باشد، حقوق یک تکنسین چند میلیون تومان است؟

- (۱) $7/2$ (۲) $7/4$ (۳) $8/2$ (۴) $8/4$

۵- اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $2x^2 + 12x - 54 = 0$ باشند، حاصل $2x_1 + x_2$ کدام است؟ ($x_1 > x_2$)

- (۱) ۱۵ (۲) -۱۵ (۳) ۳ (۴) -۳

۶- معادله درجه دوم $(x-3)^2 = k + 2$ یک ریشه مضاعف دارد. مجموع ریشه مضاعف و k کدام است؟

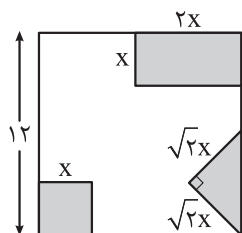
- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) ۵ (۴) -۵

۷- اختلاف جواب بزرگ‌تر و کوچک‌تر معادله $x^4 - 2x^2 = 0$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{2}$ (۲) ۲ (۳) $2\sqrt{2}$ (۴) ۴

۸- از مربعی به ضلع ۱۲ واحد، سه شکل زیر بریده شده است. اگر مساحت باقی مانده، ۹۵ واحد مربع باشد، طول ضلع مربع کوچک بریده شده کدام است؟

(۱) $\frac{2}{5}$

(۲) ۳

(۳) $\frac{3}{5}$

(۴) ۴

۹- معادله $9x^2 + 3x - 2 = 0$ را به صورت $(x + b)^2 = c$ نوشته ایم. حاصل $\frac{b+c}{b-c}$ کدام است؟

(۴) -۷

(۳) ۷

(۲) -۵

(۱) ۵

۱۰- نسبت ریشه‌های مثبت معادله $3x^2 + kx + 4 = 0$ برابر با ۳ است. نسبت ریشه‌های معادله $\frac{-k}{2}x^2 + (k-4)x + k + 1 = 0$ کدام می‌تواند باشد؟

(۴) -۷

(۳) -۶

(۲) ۷

(۱) ۶

محل انجام محاسبات

۱۱- کدام گزینه اطلاعات نادرستی ارائه می‌کند؟

- (۱) برای درک ارتباط طولی و فهم محتوایی شعر، تمام آن باید یک‌باره و بی‌گسست خوانده شود.
- (۲) برای این‌که چیزی بتواند یک «متن» نامیده شود، باید مکتوب باشد و ذهن را به پویایی دریاورد.
- (۳) یکی از موارد ضروری در تحلیل متن، نگاهی کلی از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ، پیش از خوانش است.
- (۴) وقتی شعری را با توجه به حکمت و معرفت نهفته در آن، تحلیل می‌کنیم، در واقع آن را در قلمرو فکری اثر بررسی کرده‌ایم.

۱۲- از میان گزینه‌ها، کدام ویژگی در بیت زیر دیده نمی‌شود؟

«ز بن ببریید حالی گوش او لیک که گوش او به کار آید مرا نیک»

(۱) کاربرد واژه «نیک» به عنوان صفت

(۲) تغییر تلفظ واژه به ضرورت وزن شعر

(۳) وجود واژگان کهن در شعر

(۴) حذف به قرینه معنوی

۱۳- کدام گزینه اطلاعات درستی را درباره جنبه‌های مختلف تحلیل متن زیر ارائه نمی‌کند؟

«هر که به امور دنیایی رو آورد و از سعادت آخرت خود غفلت کند، همچون آن مرد است که از پیش‌آشتر مست بگریخت و به ضرورت، خویشتن در چاهی آویخت و دست در دو شاخ زد که بر بالای آن روییده بود و پاهایش بر جایی قرار گرفت.»

(۱) در قلمرو زبانی، کاربرد حرف «ب» در ابتدای فعل ماضی در متن به چشم می‌خورد.

(۲) در قلمرو ادبی، شاعر از آرایه تشبیه بهره گرفته است.

(۳) در قلمرو فکری، توصیه به آخرت‌اندیشی پیام این عبارت است.

(۴) از نظر نوع ادبی، حکایت در زمره ادبیات غنایی قرار می‌گیرد.

۱۴- کدام‌یک از ویژگی‌های نام‌برده در گزینه‌ها، در متن زیر به چشم نمی‌خورد؟

«پس، من دنیا را بدان چاه پُر آفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هرگاه که یکی از آن در حرکت آید، زهر قاتل باشد و ازدها را مانند کردم به مرجعی که از آن، چاره نتواند بود.»

(۱) کاربرد واژه‌های کهن

(۲) جمع‌بستن واژه عربی با نشانه جمع فارسی

(۳) حذف فعل به قرینه لفظی

(۴) جابه‌جایی ارکان جمله

۱۵- کدام گزینه مصداق مناسبی برای نشان دادن یک مفهوم «خردگرا» در شعر است؟

- ۱) آن که عزم خرده دانش گر نماید اهتمام
  - ۲) شرط عقل است که مردم بگیرند از تیر
  - ۳) چنان نازنینی که دیدم منش
  - ۴) گرد جهان بگشتم آفاق درنو شتم
- ذره خرد از بزرگی آسمان آسا شود
من گر از دست تو باشد، مژده بر هم نزنم
هر آن کس که بیند به صد جان خرد
نشنیدم و ندیدم خوش تر ز قول دانا

۱۶- آرایه نوشته شده در برابر کدام بیت نادرست است؟

- ۱) به دل، روباه گفتا ترک غم گیر
  - ۲) نزد دم تا که آهن درفکندند
  - ۳) چو نام دل شنید از دور، روباه
  - ۴) پس آن گه مرده کرد او خویشتن را
- چو زنده مانده ای، یک گوش، کم گیر (تشخیص)
به سختی چند دندانش بکندند (کنایه)
جهان بر چشم او شد تیره آن گاه (تشبیه)
ز بیم جان، فروافکند تن را (واج آرایه)

۱۷- کدام گزینه از «مهم ترین عامل پیدایش شعر» بهره ای ندارد؟

- ۱) در مصاف آمد و بگفت نسب
  - ۲) حال دل با تو گفتم هوس است
  - ۳) هر که بخراشدت جگر به جفا
  - ۴) تو و طوبی و ما و قامت یار
- که منم شیخ دین و پیر عرب
خبر دل شنفتم هوس است
همچو کان کریم زر بخشش
فکر هر کس به قدر همت اوست

۱۸- لحن شعر در کدام گزینه با سایرین «متفاوت» است؟

- ۱) شکر کند چرخ فلک از ملک و ملک و ملک
  - ۲) زهره بدم ماه شدم چرخ دو صد تاه شدم
  - ۳) باش چو شطرنج روان خامش و خود جمله زبان
  - ۴) شام فراقی است مرا، حسرت و داغی است مرا
- کز کرم و بخشش او روشن و بخشنده شدم
یوسف بودم ز کنون یوسف زاینده شدم
کز رخ آن شاه جهان فرخ و فرخنده شدم
کز غم آن سرو روان کشته و افکنده شدم

۱۹- واژه «قاتل» در کدام گزینه کاربرد «متفاوتی» دارد؟

- ۱) به روز کشتن از آن غمزه مهلتی جستم
  - ۲) پیمانهای که دست تو باشد در آن میان
  - ۳) پیش از ایجاد فنا آینه ما گردید
  - ۴) بود از دل بستگی، از راه خون خواهی نبود
- ولی ندید ز قاتل کسی مدارا را
گر زهر قاتل است بنوشم برای تو
چشم نگشوده ما بر رخ قاتل بستند
خون ما گر دست از دامان قاتل برداشت

۲۰- کدام گزینه نشان دهنده تلفظ «متفاوتی» از «ملک» است؟

- ۱) ز ایوان قدرش فلک آستان
  - ۲) چاکرانت به گه رزم چو خیاطان اند
  - ۳) ای ز عدل ملک عادل در سایه عدل
  - ۴) جاودان شاد زیاد این ملک کامروا
- به بام جلالش ملک پاسبان
گرچه خیاط نیاند ای ملک کشورگیر
گله چرخ ستمکار مکن گو نکنم
لشکرش بی عدد و مملکتش بی انداز

۲۱- مضمون بیت زیر را در کدام گزینه می‌یابید؟

- «حدیث دل، حدیثی بس شگفت است
 (۱) ز آب عارض دارد بتم ز آتش رخ
 (۲) حدیث دل مکن با ما که ما را
 (۳) منگر به خردی دل ما چشم می‌گشا
 (۴) به دانش حجاب از میان برگرفت
- که در عالم، حدیثش در گرفته است»
 نه بس شگفت بود بر صنوبر آتش و آب
 به سر، خود آنچه آمد از دل آمد
 کاین دانه جایگاه خداوند عالم است
 به دانا حکیمان سخن درگرفت

۲۲- کدام گزینه با بیت «بیا تا همه دست نیکی بریم / جهان جهان را به بد نسپریم»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم
 (۲) صد بار بدی کردی و دیدی ثمرش را
 (۳) کنون بی تو ای جان و جانان من
 (۴) به آواز گفتند ما کهتریم
- فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
 خوبی چه بدی داشت که یک بار نکردی؟
 جهان جهان گشت زندان من
 زمین جز به فرمان تو نسپریم

۲۳- کدام بیت با بیت «قطره آبی که دارد در نظر گوهرشدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش»، ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) ذره خاکم و در کوی توام جای خوش است
 (۲) همه شب نهادهام سر چو سگان بر آستان
 (۳) نشکنی تا خویش را از دوست کی یابی نشان؟
 (۴) خاک کوی توام ای یار و پس از مرگ به زاری
- ترسم ای دوست که بادی ببرد ناگام
 که رقیب درنیاید به بهانه گدایی
 هست پیچیدن کلید قفل این گنجینه را
 هم به کوی تو برد باد محبت همه گردم

۲۴- مفهوم کدام گزینه به مفهوم بیت زیر نزدیک‌تر است؟

- «چون نخواهی کت زدیگر کس جگر خسته شود
 (۱) گر ضعیفان را بر خویش حراست نبود
 (۲) فنا شو چون نخواهی شد تو از خویش
 (۳) جان شیرین به تن مرده چه سان بازآید
 (۴) ای زنده‌کننده هر دلی را
- دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید؟»
 بر در و برزنشان خیل قوی راست گذر
 حجاب صورتی بردار از پیش
 سوی عشاق جگرخسته چنان آمد باز
 آخر به جفا دلم شکستی

۲۵- در همه گزینه‌ها به مفهوم مقابل عبارت زیر اشاره شده است، به جز.....

«پیش خویش، زنبورخانه‌ای و قدری شهد یافت، چیزی از آن به لب بُرد، از نوعی در حلاوت آن مشغول گشت که

از کار خود غافل ماند و نه اندیشید که پای او بر سر چهار مار است و نتوان دانست که کدام وقت در حرکت آیند.»

- (۱) ای دوست بیا تا غم فردا نخوریم
 (۲) چون عاقبت کار جهان نیستی است
 (۳) چون عهده نمی‌شود کسی فردا را
 (۴) گر عشق برد رخت به یغما خوش باش
- وین یک دم عمر را غنیمت شمیریم
 انگار که نیستی چو هستی خوش باش
 حالی خوش دار این دل پرسودا را
 با یوسف مصری کف ببریده خوش است

۲۶- به ترتیب، عبارات کدام گزینه در ارتباط با «معنادار بودن کنش‌های انسانی»، «قرار گرفتن انسان بر سر دوراهی‌ها» و «آگاهانه بودن کنش» صحیح است؟

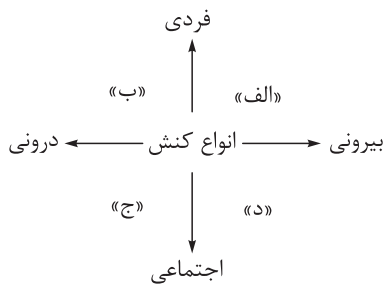
- (۱) انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند. - تا خواست و اراده انسان نباشد، کنشی انجام نمی‌گیرد. - کنش وابسته به آگاهی آدمی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.
- (۲) پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید. - انسان‌ها ممکن است از انجام یک کنش، هدف‌های مختلفی داشته باشند. - استفاده از دفترچه راهنما هنگام استفاده از یک کالای پیچیده، نشانگر آگاهانه بودن کنش انسانی می‌باشد.
- (۳) انسان‌ها در انجام کنش، به معنای آن توجه دارند. - ممکن است فردی به کاری آگاه باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد. - پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید.
- (۴) فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود که ممکن است گاهی به آن نرسد. - فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و بسته شدن چشم در مواجهه با خطر، ارادی نیستند. - اگر ما آگاهی خود را نسبت به کاری از دست بدهیم، از انجام آن کنش باز می‌مانیم.

۲۷- به ترتیب، موارد کدام گزینه درباره عبارات زیر، صحیح می‌باشد؟

- خستگی شدید فیزیکی پس از کوهنوردی
  - اخراج یک کارگر توسط مدیر کارخانه به علت ضعف کاری
  - دریافت نمره مناسب پس از مطالعه دروس
- (۱) برخی از پیامدهای انسانی به خواست انسان‌هایی غیر از خود کنشگر، وابسته‌اند. - اخراج شدن توسط مدیر، پیامد ارادی کنش کارگر بوده است. - برخی از پیامدهای کنش، به اراده خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته هستند.
  - (۲) این‌گونه از پیامدها، احتمالی هستند یعنی ممکن است رخ بدهند یا رخ ندهند. - این دسته از پیامدها، نتیجه طبیعی یک کنش هستند. - این دسته از پیامدها، قطعی بوده و حتماً به وقوع می‌پیوندند.
  - (۳) این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند. - این دسته از پیامدها، قطعی هستند. - آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی آن انجام می‌دهند.
  - (۴) این دسته از پیامدها، نتیجه طبیعی یک کنش هستند و به اراده انسان وابسته نیستند. - برخی از پیامدهای کنش، به اراده خود کنشگر بستگی ندارند، بلکه به اراده افراد دیگر وابسته هستند. - این دسته از پیامدها، خودشان کنش هستند و باید کنشگری، آن‌ها را انجام دهد.

۲۸- عبارات کدام گزینه، تماماً درباره «پیامدهای غیرارادی» کنش انسان، درست است؟

- (۱) گاهی به اراده کنشگران انسانی دیگر وابسته است. - ترک سیگار به علت نصیحت دیگران، پیامد غیرارادی سیگار کشیدن است. - پیامدهای غیرارادی کنش انسان، آگاهانه، بامعنا و هدفمند نیستند.
- (۲) نیاز نیست که کنشگری آن‌ها را اراده کند. - تقرب و نزدیکی به خداوند، پیامد غیرارادی وضوگرفتن است. - اگر افراد آن‌ها را اراده کنند، انجام می‌شوند و اگر نخواهند، انجام نمی‌گیرند.
- (۳) پیامدهای غیرارادی کنش انسان، حتماً انجام می‌شوند و احتمالی نیستند. - پیامدهای طبیعی کنش انسان، آگاهانه، ارادی و هدفدار نیستند. - ورزشکار حرفه‌ای شدن، از پیامدهای غیرارادی ورزش کردن است.
- (۴) به هیچ وجه به اراده افراد انسانی وابسته نیست. - تندرستی پیامد غیرارادی داشتن سبک زندگی سالم است. - نتیجه طبیعی کنش بوده و قطعی هستند.

۲۹- موارد کدام گزینه، به ترتیب در جایگاه «د»، «ب»، «ج» و «الف» قرار می‌گیرد؟

(۱) یادگرفتن درس - وضوگرفتن - تعارف کردن غذا به دیگران - رعایت قوانین

راهنمایی و رانندگی

(۲) شرکت در راهپیمایی - تفکر درباره هنر - تصور عدالت جهانی - نوشتن

خاطرات شخصی

(۳) رعایت احترام - جاسوسی برای بیگانگان - رعایت مقررات دور از چشم دیگران - افطاری دادن

(۴) تفکر راجع به گذشتگان - سلام کردن - آموزش دادن به دانش‌آموزان - محبت کردن به دیگران

۳۰- عبارت کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

«هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است»

(۱) در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست و ضرورتی به حضور دیگران نیست.

(۲) هر نوع کنش اجتماعی، لزوماً در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد؛ برای مثال رعایت قوانین به دور از چشم دیگران.

(۳) کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه و در نظر گرفتن آن‌ها انجام می‌گیرد، کنش فردی محسوب می‌شوند.

(۴) کنش‌های ما در ارتباط با خودمان، خلقت (طبیعت و ماوراءطبیعت) و نیز در مقابل خداوند متعال، اجتماعی محسوب می‌شود.

۳۱- به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

• خانواده و گروه دوستان

• لزوم آرام مطالعه کردن در کتابخانه

• پدیده‌های مطلوب، خواستنی و مورد توجه و پذیرش

(۱) پدیده‌های اجتماعی - ارزش اجتماعی - هنجارهای اجتماعی

(۲) هنجار اجتماعی - کنترل اجتماعی - هنجارهای اجتماعی

(۳) پدیده‌های اجتماعی - هنجار اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی

(۴) ارزش اجتماعی - کنترل اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی

۳۲- به ترتیب، پاسخ صحیح سؤالات زیر کدام است؟

• خردترین پدیده اجتماعی چیست؟

• ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی چگونه تداوم می‌یابند؟

• چرا پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند؟

(۱) جامعه‌پذیری - کنش اجتماعی - از طریق تعلیم و تربیت، ارزش‌ها و هنجارها به افراد منتقل می‌شوند.

(۲) کنش اجتماعی - عمل به آن‌ها - افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند.

(۳) جامعه‌پذیری - کنش اجتماعی - افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند.

(۴) کنش انسانی - عمل به آن‌ها - از طریق تعلیم و تربیت، ارزش‌ها و هنجارها به افراد منتقل می‌شوند.

۳۳- به ترتیب، در رابطه با موارد زیر کدام گزینه صحیح است؟

- از جنس هدف و مقصود
  - برخاستن از جا در هنگام ورود معلم به کلاس
  - عامل شناخت عمیق تر کنش اجتماعی
  - شیوه احوال پرسی از دیگران
- (۱) ارزش‌ها - معنادار بودن کنش - توجه به حقوق و تکالیف افراد - هنجار اجتماعی
 (۲) هنجارها - آگاهانه بودن کنش - توجه به واژه «دیگران» - ارزش اجتماعی
 (۳) هنجارها - آگاهانه بودن کنش - توجه به حقوق و تکالیف افراد - ارزش اجتماعی
 (۴) ارزش‌ها - معنادار بودن کنش - توجه به واژه «دیگران» - هنجار اجتماعی

۳۴- درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- (الف) ناتوانی انسان در سخن گفتن به یک زبان ناآشنا، بیانگر اهمیت وجود اراده در انجام کنش است.
 (ب) پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند؛ بنابراین هیچ‌گاه از انسان مستقل نمی‌شوند.
 (ج) به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند.
 (د) کنش اجتماعی از طریق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی تحقق می‌یابد و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازد.

- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست
 (۲) درست - نادرست - نادرست - درست
 (۳) درست - درست - نادرست - درست
 (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۳۵- کدام یک از موارد زیر نادرست است؟

- (الف) گروه‌های کوچک با وجود فرد فرد اعضا شکل می‌گیرند، اما گروه‌های بزرگ برخلاف گروه‌های کوچک از طریق مشارکت اجتماعی اعضا پدید می‌آیند.
 (ب) افزایش جمعیت سالمندان کشور، افزایش هزینه‌ها را دربردارد. این هزینه‌ها عمدتاً به هزینه‌های بهداشت و درمان مربوط می‌شود.

- (ج) در صورتی که جمعیت بالای ۶۰ سال بیش از ۱۵ درصد جمعیت کل کشور باشد، کشور پیر محسوب می‌شود.
 (د) پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک چهارم جمعیت ایران سالخورده خواهد شد.
- (۱) الف - ج (۲) د - ب (۳) ج - ب (۴) الف - د

عربی، زبان قرآن

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۶ - ۴۲):

۳۶- ﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾:

(۱) و تفکر در خلقت آسمان‌ها و زمین این است که پروردگار ما این‌ها را باطل نیافریده است!

(۲) و در آفریدن آسمان و زمین اندیشه می‌کنند پروردگارا این دو را باطل خلق نکرده‌ای!

(۳) و در آفرینش آسمان‌ها و زمین تأمل می‌کنند ای پروردگار ما این را بیهوده نیافریدی!

(۴) و می‌اندیشند در این که پروردگارمان آسمان‌ها و زمین را خلق کرده پس خلقت این بیهوده نیست!

۳۷- «الْأَنْعَمُ مُنْهَرَةً عَلَى كُلِّ الْعِبَادِ، فَالْوَجِبُ عَلَى كُلِّ امْرِيٍّ أَنْ يَشْكُرَ اللَّهَ الَّذِي أَعْطَاهُ هَذِهِ النَّعْمَ!»:

(۱) نعمت‌ها بر همه عبادت‌کنندگان ریزان است و بر هر انسانی لازم است که شکرگزار خداوندی باشد که این نعمت را عطایش می‌کند!

(۲) بر تمام بندگان نعمت‌ها سرازیر می‌شود پس واجب است که کل انسان‌ها شکر خداوندی که این نعمت را داده است، به جا آورند!

(۳) نعمت‌های ریزان برای کل بنده‌ها است و وظیفه هر فردی است که از خدایی که این نعمت‌ها را به او اعطا کرده، سپاس‌گزاری کند!

(۴) بر همه بنده‌ها نعمت‌ها ریزان است و بر هر شخصی واجب است از خداوندی که این نعمت‌ها را به او داده است، تشکر کند!

۳۸- «كُنْتُ أَنْظُرَ مَعَ أَصْدِقَائِي إِلَى سَمَاءِ اللَّيْلِ قَبْلَ الْغَيْبِارِ وَأَقُولُ لَهُمْ: مَنْ ذَا الَّذِي زَانَهَا بِأَنْجَمٍ كَالدُّرِّ الْمُنْتَشِرَةِ؟!»:

(۱) با دوستان خود به آسمان شب پیش از روشنی نگاه می‌کردم و به آن‌ها می‌گفتم: چه کسی آن را با ستارگان پراکنده همچون مرواریدها زینت داده است؟!

(۲) پیش از غبار آلودگی همراه دوستانم آسمان شب را می‌نگریستم و به ایشان می‌گفتم: این کیست که با ستاره‌هایی مانند مرواریدهای پراکنده آن را آراست؟!

(۳) قبل از آن که آسمان شب غبارآلود شود به دوستان خودم نگاه کردم و گفتم: این کسی که آن را با ستارگانی مانند دُرهای پخش‌شده زینت داد کیست؟!

(۴) پیش از تیره‌نگی، من و دوستانم به آسمان شب می‌نگریستیم و با خود می‌گفتیم: این چه کسی است که ستاره‌های زینتی دُرمانندش را در آن پراکنده است؟!

۳۹- «مَنْ أَخْلَقَ الشَّخْصَ الْقَوِيَّ بَعِيدَ النَّظَرِ أَنَّهُ إِذَا قَدَرَ عَلَى عَدُوِّهِ، يَجْعَلُ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ!»:

(۱) از اخلاق انسان قوی که دوراندیش است این است که هرگاه بر دشمنش قدرت یافت بخشیدن او را شکرانه قدرت یافتن بر او قرار داد!

(۲) یکی از خوی‌های شخص پرتوان دوراندیش این است که وقتی بر دشمن خود قادر شود، به شکرانه این که توانسته بر او قدرت یابد عفو می‌کند!

(۳) از اخلاقیات فرد نیرومند و دوراندیش این است که اگر بر دشمن خود قدرت یابد، بخشش او را شکر قدرت یافتن بر او قرار می‌دهد!

(۴) از اخلاق‌های شخص قوی دوراندیشی است آن‌گاه که بر دشمن قادر شد، به خاطر بخشیدنش مورد سپاسگزاری قرار می‌گیرد!

۴۰- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) أَنْظِرْ إِلَى مَا قَالْ وَلَا أَنْظِرْ إِلَى مَنْ قَالْ: به چیزی که گفت بنگر و به کسی که گفت ننگر!
- (۲) بَعْدَ الشَّتَاءِ سِيَّاتِي الرَّبِيعِ وَسَتَّصِيرُ أَغْصَانُ الْأَشْجَارِ نَضْرَةً: بعد از زمستان بهار خواهد آمد و شاخه‌های درختان تر و تازه خواهند شد!
- (۳) رَبَّنَا لَا يَجْعَلُنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ لِأَعْمَالِنَا الْحَسَنَةِ: پروردگار ما به خاطر کارهای نیکمان ما را با گروه ستمکاران قرار نده!
- (۴) هَوْلَاءِ الْعُمَّالِ يَأْخُذُونَ حَقَائِبَ الرِّكَّابِ إِلَى صَالَةِ الْمَطَارِ: این‌ها کارگران هستند، کیف‌های مسافران را به سالن فرودگاه می‌برند!

۴۱- عَيْنِ الْخَطَأ:

- (۱) صَبَّرَ الْأَرْضَ بِه بَعْدَ الْمَطْرِ حَضْرَةً: زمین پس از باران با آن خاکستری شد!
- (۲) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چرا چیزی را می‌گویید که انجام نمی‌دهید؟!
- (۳) إِبْحَثْ وَقُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ: بگرد و بگو این کیست که میوه را از آن در می‌آورد؟!
- (۴) الْقَمَرُ كَوْكَبٌ يَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ؛ ضِياؤُهُ مِنَ الشَّمْسِ: ماه سیاره‌ای است که پیرامون زمین می‌چرخد، نورش از خورشید است!

۴۲- «این ورزشکاران هر روز ساعت یک ربع به پنج در سالن بازی می‌کنند!»:

- (۱) هَوْلَاءِ رِياضِيُونَ، هُم يَلْعَبُونَ فِي الْقَاعَةِ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ إِلَّا رُبْعاً كُلَّ يَوْمٍ!
- (۲) تَلْعَبُ هَوْلَاءُ الرِّياضِيَّاتِ فِي الْقَاعَةِ كُلَّ يَوْمٍ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ وَ الرَّبْعِ!
- (۳) هَوْلَاءُ الرِّياضِيَّاتِ يَلْعَبْنَ فِي الْقَاعَةِ كُلَّ يَوْمٍ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ إِلَّا رُبْعاً!
- (۴) يَلْعَبُ أَوْلَئِكَ الرِّياضِيُونَ فِي الْقَاعَةِ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ إِلَّا رُبْعاً كُلَّ يَوْمٍ!

● اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٤٣ - ٤٥) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

«من مظاهر قدرة الله في العالم أن الأرض تدور حول الشمس بسرعة ثلاثين كيلومترا في الثانية و في مسار (مسير) ثابت و سرعة محدودة لأن زيادة هذه السرعة أو قلتها تؤدي (منجر می‌شود) إلى نهاية الحياة على الأرض. و رَفَعَ اللهُ السَّمَاءَ بِلا عَمُودٍ، و جعلَ الشَّمْسُ السَّاطِعَةَ (روشنی‌بخش) فيها، و أرسَلَ السُّحْبَ المُمَطَّرَةَ (پرباران)، و بِمُساعدَةِ هاتين الإِثنتين أنبتَ التَّباتات و الأشجار المثمرة (میوه‌دار) و غيرها من حُبوب مَدفونة في الأرض حتَّى يستفيد الإنسان من بركاتها. قد خلقَ اللهُ هذا العالم و موجوداته لخدمة الإنسان و تسهيل حياته، و أمره بالتفكير حول عظمة مخلوقاته حتَّى يعرف أنه هو خالقُ كُلِّها.»

۴۳- عَيْنِ الْخَطَأِ حَسَبِ النَّص:

- (۱) تَنمو التَّباتات مِنَ الشَّمْسِ وَ المَاءِ!
- (۲) تَنتهي الحَيَاةُ فِي الأرض بِقَلَّةِ سُرْعَتِها!
- (۳) الأرض كوكبٌ يَدورُ حَوْلَ الشَّمْسِ!
- (۴) من خلال التَّفكير في الكون، يُدرك الإنسان وَحدانية الله!

۴۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَلَى حَسَبِ النَّص:

- (۱) إِنَّ السَّمَاءَ مَبْنِيَةٌ عَلَى أَعْمَدَةٍ لَا يَمكُنُ رُؤْيُها!
- (۲) خَلَقَ اللهُ مَخْلُوقاتِ العالمِ حَتَّى تَخْدُمه!
- (۳) مَسارُ حَرَكةِ الأرض حَوْلَ الشَّمْسِ ثابتٌ!
- (۴) تَنحَرِّكُ الأرضُ عَلَى مَسافَةِ ثَلاتين كيلومتراً مِنَ الشَّمْسِ!

۴۵- عَيْنِ الْخَطَا لِلْكَلِمَاتِ الْمَعِينَةِ فِي النَّصِّ:

(۱) أرسل: فعلٌ ماضٍ على وزن أفعل - صيغته مفرد مذکر غائب

(۲) تدور: فعلٌ مضارع - مصدره: دور - للمفرد المؤنث الغائب

(۳) مُساعدة: اسم على وزن «مفاعلة» - مؤنث - مضاف و المضاف إليه «هاتين»

(۴) الأشجار: جمعٌ مكسّر (مفردة: شجرة - مؤنث) - موصوف و صفته «المثمرة»

• عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٤٦ - ٥٠):

۴۶- عَيْنِ الْمُنَاسِبِ فِي مَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ: «مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ»

(۱) دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود!

(۲) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد!

(۳) جنگ با دشمنی که رو در روست / خوش تر از دشمنی که در پهلوست!

(۴) دوست از من پیش دشمن گفت و دشمن پیش دوست / دوست با من دشمنی کرده است و دشمن دوستی!

۴۷- عَيْنِ الْجَمْعَيْنِ الْمَكْسَرَيْنِ مُتَضَادِّينِ:

(۱) هُوَلاءِ الصَّدِيقَاتِ يُدَافِعْنَ عَنِ بَعْضِهِنَّ الْبَعْضَ ضِدَّ الْأَعْدَاءِ!

(۲) الْفُسْتَانُ مِنَ الْمَلَابِسِ النَّسَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ!

(۳) إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلَ هَلَكَ الْأَفْضَلُ!

(۴) صَارَ بَعْضُ زَمَلَائِي رَاسِبِينَ وَ بَعْضُهُمْ نَاجِحِينَ!

۴۸- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ أَسْمَاءِ الْإِشَارَةِ:

(۱) هُوَلاءِ الْحَيَوَانَاتِ تَشْرَبُ مَاءَ النَّهْرِ!

(۲) فِي هَذِهِ الْوَقْتِ وَصَلَ الرَّجُلُ إِلَى نَهْرٍ!

(۳) هَذَا الْبِنْتُ تَعْمَلُ فِي الْمُخْتَبِرِ!

(۴) حَمَلَ الْعَامِلُ هَذِهِ الْحَقَائِبَ إِلَى الْحَافِلَةِ!

۴۹- عَيْنِ الْفِعْلِ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاعِينَ حَسَبِ الْمَعْنَى:

«إِنَّا..... إِلَى مَشْهَدٍ قَبْلَ سَنَتَيْنِ وَ إِنِّي..... إِلَيْهَا فِي الشَّهْرِ الْقَادِمِ!»

(۱) سَنَسَافِرُ - سَوْفَ أُسَافِرُ (۲) سَافَرْتُ - سَافَرْتُ

(۳) سَافَرْتُ - سَوْفَ أُسَافِرُ (۴) تُسَافِرُ - أُسَافِرُ

۵۰- عَيْنِ الْخَطَا عَنِ الضَّمِيرِ (حَسَبِ مَرْجِعِهِ):

(۱) أَيُّهَا الطَّلَابُ، لِمَاذَا لَا تَكْتَبُونَ تَمَارِينَكُمْ؟!

(۲) فَتَحَتِ الطَّالِبَةُ أَبْوَابَ الْعُرْفِ وَ نَوَافِذَهُمْ!

(۳) شَاهَدَتِ فَاطِمَةُ وَ مَرِيَمُ زَمِيلَاتِهِمَا فِي الْمَكْتَبَةِ!

(۴) أَنْظَرُ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي أَوْجَدَهَا اللَّهُ مِثْلَ الشَّرِّةِ!

۵۱- پاسخ موارد زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) پژوهشگران معتقدند رواج و رونق این علوم تأثیر مهمی بر شکوفایی تاریخ‌نگاری در یونان داشته است.
 ب) تدوین خدای‌نامه‌ها در دوران حکومت این سلسله نشان از دل‌بستگی ایرانیان به نگارش وقایع تاریخی بوده است.
 ج) قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده مربوط به این تمدن است.
 د) بخش عمده کتاب تاریخ هرودت به این موضوع اختصاص دارد.
- (۱) ادبیات و فلسفه - اشکانیان - مصر - جنگ‌های یونان و روم
 (۲) منطق و فلسفه - ساسانیان - بین‌النهرین - جنگ‌های ایران و یونان
 (۳) ادبیات و فلسفه - ساسانیان - مصر - جنگ‌های ایران و یونان
 (۴) منطق و فلسفه - اشکانیان - بین‌النهرین - جنگ‌های یونان و روم

۵۲- به ترتیب، کدام‌یک از کارکردهای مطالعه تاریخ «سبب خودآگاهی و یگانگی بیشتر افراد یک جامعه» و «درک علل پیشرفت جوامع بشری» می‌شود؟

- (۱) تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی - بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
 (۲) بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده - تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی
 (۳) منبع شناخت و تفکر - بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
 (۴) تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی - منبع شناخت و تفکر

۵۳- چه تعداد از عبارتهای زیر درباره مراحل پژوهش در تاریخ درست است؟

- الف) فیش‌برداری منابع در مرحله گردآوری و تنظیم اطلاعات صورت می‌گیرد.
 ب) در مرحله شناسایی منابع، مورخ به ارزیابی میزان اعتبار و دقت منابع می‌پردازد.
 ج) پژوهشگر تاریخ، پس از تدوین پرسش‌های تحقیق، وارد مرحله گردآوری و تنظیم اطلاعات می‌شود.
 د) در مرحله تفسیر و تحلیل اطلاعات، کار مورخان به کار کارآگاهان پلیس شباهت دارد.
- (۱) ۴   (۲) ۳   (۳) ۲   (۴) ۱

۵۴- تاریخ‌نگاری نوین، مبتنی بر چه روشی بود و «بررسی علل سقوط اشکانیان» به کدام ویژگی تاریخ‌نگاری نوین اشاره دارد؟

- (۱) تمرکز بر ذکر حوادث سیاسی و شرح حال فرمانروایان - بسنده‌نکردن به ثبت و نقل رویدادها
 (۲) سنجش دقیق منابع و بهره‌گیری از علوم مختلف - توجه به تمام جنبه‌های زندگی مردمان و جوامع گذشته
 (۳) داستان‌پردازی و استناد به اسناد و مدارک معتبر - توجه به تمام جنبه‌های زندگی مردمان و جوامع گذشته
 (۴) سنجش دقیق منابع و استناد به اسناد و مدارک معتبر - بسنده‌نکردن به ثبت و نقل رویدادها

۵۵- کدام یک از موارد زیر نادرست هستند؟

- الف) رویدادهای تاریخی معلول کنش متقابل انسان‌ها با یکدیگر و با طبیعت هستند.
 ب) هدف علم تاریخ شناخت و آگاهی نسبت به جنبه‌های مختلف زندگی اجتماعی در گذشته است.
 ج) رویدادهای تاریخی دور از دسترس بوده و قابل مشاهده و درک نیستند.
 د) رویدادهای تاریخی مجزا و مستقل بوده و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.
- ۱) «الف» - «ج»
 ۲) «الف» - «د»
 ۳) «ب» - «ج»
 ۴) «ج» - «د»

۵۶- کدام گزینه اطلاعات صحیحی درباره «گاه‌شماری رایج در دوره اشکانیان»، «مبدأ گاه‌شماری اوستایی» و «گاه‌شماری رایج در کشورهای اسلامی» ارائه می‌دهد؟

- ۱) بابلی - به تخت نشستن هر پادشاه - هجری قمری
 ۲) سلوکی - به تخت نشستن هر پادشاه - هجری شمسی
 ۳) اوستایی - به قدرت رسیدن ساسانیان - هجری قمری
 ۴) جلالی - به قدرت رسیدن ساسانیان - هجری شمسی

۵۷- کدام گزینه تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- الف) رسمی شدن دین مسیحیت
 ب) تعیین تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه‌شماری
 ج) اصلاح گاه‌شماری به دستور ژولیوس سزار
 د) اصلاح گاه‌شماری توسط پاپ گرگوار سیزدهم
- ۱) «د» پس از «ب» و قبل از «الف» روی داد.
 ۲) «الف» پس از «د» و پیش از «ج» به وقوع پیوست.
 ۳) «الف» پیش از «ب» و پس از «ج» روی داد.
 ۴) «ب» پیش از «ج» و پس از «د» به وقوع پیوست.

۵۸- کدام موارد میان گاه‌شماری‌های مصری و اوستایی مشترک بود؟

- الف) هر سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد.
 ب) مبدأ آن‌ها به تخت نشستن هر پادشاه بود.
 ج) ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌شد.
 د) بعد از هر ۱۲۰ سال ۱ ماه به ماه دوازدهم می‌افزودند.
- ۱) «ب» - «ج»
 ۲) «الف» - «ج»
 ۳) «ب» - «د»
 ۴) «الف» - «د»

۵۹- در کدام گزینه به ترتیب صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن هر یک از عبارتهای زیر به درستی آورده شده است؟
الف) ابن خلدون اندیشمند مسلمان تونس‌ی بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر تاریخ بر اقلیم و جغرافیا، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

ب) مواردی همچون مهاجرت‌های بزرگ اقوام در گذشته در قلمرو مطالعات جغرافیای تاریخی قرار می‌گیرد.
ج) علت اهمیت نظم و ترتیب میان رویدادها در تاریخ آن است که مورخان می‌کوشند رویدادهای تاریخی را براساس زمان وقوع آنها توصیف کنند.

د) خط زمان ابزاری است که به وسیله آن رویدادهای تاریخی به ترتیب زمان و مکان وقوع آنها بر روی نمودار نشان داده می‌شوند.

۱) ص - غ - غ - ص   ۲) غ - غ - ص - ص   ۳) غ - ص - ص - ص   ۴) غ - ص - غ - غ

۶۰- سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید جزء منابع ..... هستند که رواج گاه‌شماری ..... را در قلمرو هخامنشی نشان می‌دهند.

۱) دست اول - دوازده‌حیوانی
۲) فرعی - یزدگردی
۳) دست دوم - سلوکی
۴) اصلی - خورشیدی قمری

۶۱- کدام گزینه با تصویر مقابل ارتباط دارد؟

- ۱) محیط جغرافیایی حاصل تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی است.
- ۲) در دهه‌های اخیر، فناوری‌های جدید انسان را قادر ساخته که در محیط تأثیر بسیاری بگذارد.
- ۳) انسان با درک صحیح توان‌های محیط جغرافیایی می‌تواند بهره‌برداری بهینه از آن داشته باشد.
- ۴) محیط طبیعی مجموعه‌ای متعادل است که با حضور انسان به محیطی نامتعادل تبدیل می‌شود.

۶۲- کدام گزینه از ویژگی‌های گام اول پژوهش در جغرافیا نیست؟

- ۱) در این مرحله پژوهشگر درباره اهمیت پژوهش از خود سؤال می‌پرسد.
- ۲) پژوهشگر در این گام باید مسئله مورد نظر خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.
- ۳) در این مرحله پژوهشگر از آوردن عبارات خبری یا جملات کلی در بیان صورت مسئله خودداری می‌کند.
- ۴) برقراری ارتباط مستقیم با مکان پژوهش از ویژگی‌های این گام است.

۶۳- اگر بخواهیم عبارات زیر را با توجه به مراحل پژوهش در جغرافیا مرتب کنیم، کدام گزینه به پاسخ درست اشاره دارد؟

- الف) به نظر می‌رسد وسایل نقلیه فرسوده و افزایش جمعیت عامل آلودگی شهر اصفهان است.
- ب) بین میزان فعالیت کارخانه‌های آلاینده و میزان آلودگی در شهر اصفهان رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.
- ج) عوامل مؤثر بر افزایش آلودگی شهر اصفهان در دهه اخیر چیست؟
- د) درصد تغییرات جمعیت و درصد وسایل نقلیه موتوری در یک دهه اخیر در شهر اصفهان مورد بررسی آماری قرار می‌گیرد.

۱) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

۲) «الف» - «ج» - «د» - «ب»

۶۴- دانش جغرافیا در شاخه‌های کارتوگرافی، ژئومورفولوژی و GIS به ترتیب از یافته‌های کدام علوم بهره می‌گیرد؟

- ۱) آمار - زمین‌شناسی - فیزیک
- ۲) هندسه - خاک‌شناسی - فیزیک
- ۳) هندسه - زمین‌شناسی - علوم فضایی
- ۴) آمار - خاک‌شناسی - علوم فضایی

۶۵- با توجه به متن زیر، پژوهشگر به ترتیب از کدام شیوه‌های جمع‌آوری اطلاعات استفاده کرده است؟

«یک محقق برای مطالعه چگونگی توسعه شهر شیراز در ۱۰ سال اخیر، ابتدا به حومه این شهر مراجعه می‌کند تا شهرک‌های جدید و وسعت آن‌ها را از نزدیک ببیند. او سپس با کمک عکس‌های ماهواره‌ای رشد فیزیکی شهر شیراز را طی این دهه بررسی و در نهایت با استفاده از سالنامه آماری این شهر، تغییرات جمعیتی مناطق مختلف شهری را مطالعه می‌کند.»

- ۱) روش میدانی - روش کتابخانه‌ای - روش کتابخانه‌ای
- ۲) روش کتابخانه‌ای - روش میدانی - روش کتابخانه‌ای
- ۳) روش میدانی - روش میدانی - روش کتابخانه‌ای
- ۴) روش کتابخانه‌ای - روش کتابخانه‌ای - روش میدانی

۶۶- در مواجهه با پدیده گرد و غبار، هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب در پاسخ به کدام سؤالات کلیدی در جغرافیا می‌آیند؟

- از بین رفتن دریاچه‌ها
- تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر
- بی‌توجهی به تثبیت خاک
- (۱) چه چیز - چرا - چه کسانی
- (۲) چه‌طور - چه چیز - چرا
- (۳) چه چیز - چرا - چه‌طور
- (۴) چه‌طور - چرا - چه کسانی

۶۷- کدام گزینه از ویژگی‌های «پدیده جغرافیایی» نیست؟

- (۱) یک واقعیت یا رویداد طبیعی یا انسانی محسوس و مشهود است.
- (۲) پدیده‌های هر مکان بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم تأثیر می‌پذیرند.
- (۳) تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.
- (۴) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها در یک مکان همیشگی و مداوم نیست.

۶۸- به ترتیب عبارات‌های مشخص شده در متن زیر در پاسخ به کدام سؤالات کلیدی در جغرافیا می‌آید؟

«سیلاب دی‌ماه ۱۴۰۰ در شهر ریگان ۱۲ کشته داشت. بر اثر این سیلاب، سنگ‌ها و چوب درختان شکسته شده همراه با جریان سیل، دهانه‌های پل توکل آباد را مسدود کردند و موجب تخریب این پل شدند. تعدادی از مسافران که اطراف رودخانه‌ها اسکان داشتند غافلگیر شده و نتوانستند خود را از مسیر سیل خارج سازند و در نتیجه جان خود را از دست دادند.»

- (۱) چرا - چه‌طور
- (۲) چه چیز - چه کسانی
- (۳) چرا - چه کسانی
- (۴) چه چیز - چه‌طور

۶۹- در کدام گزینه عملکرد انسان در محیط طبیعی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) توسعه صنایع هوا و فضا و تحقیقات نجومی در نواحی بیابانی
- (۲) افزایش سطح زیرکشت زمین‌های کشاورزی در نواحی ساحلی
- (۳) تولید برق آبی در نواحی کوهستانی
- (۴) ساخت و توسعه پارک‌های جنگلی در نواحی جنگلی

۷۰- یک پژوهشگر در بررسی عوامل جغرافیایی مؤثر بر افزایش دمای شهر تهران در دهه اخیر، پی برد که در این زمینه محققان دیگری به عامل افزایش کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی اشاره کرده‌اند. این پژوهشگر در کدام مرحله پژوهش قرار دارد؟

- (۱) گام اول
- (۲) گام دوم
- (۳) گام چهارم
- (۴) گام پنجم

۷۱- در کدام عبارت حکم و قضاوت وجود ندارد؟

- (۱) هر ساعت از نو قبله‌ای با بت پرستی می‌رود.
 (۲) می با جوانان خوردنم باری تمنا می‌کند.
 (۳) برخیز تا یک سو نهیم این دلق ازرق فام را.
 (۴) جایی که سلطان خیمه زد غوغا نماند عام را.

۷۲- عبارت کدام گزینه در مورد اقسام دانش بشری و بخش‌های علم منطق نادرست است؟

- (۱) دانش بشری متشکل از درک ما از امور واقعی و خیالی و قضاوت‌هایی است که در مورد این امور می‌کنیم.
 (۲) از آن جا که دانش بشری یا شکل تعریف دارد و یا استدلال، علم منطق را به دو بخش تعریف و استدلال تقسیم کرده‌اند.
 (۳) وقتی می‌گوییم «چه هوای خوبی!»، تصویری را بیان کرده‌ایم که شاید واقعاً با اوضاع هوا در آن لحظه سازگار نباشد.
 (۴) در جواب پرسش «این چیست؟» از تعریف و در جواب چرایی امور از استدلال استفاده می‌کنیم.

۷۳- کدام گزاره درباره علم منطق کاملاً درست است؟

- (۱) علم منطق از حیث نیازمندی به ممارست مانند یاد گرفتن رانندگی و از حیث ابزاری بودن مانند سیستم‌های کنترلی خودرو است.
 (۲) اگر دانش بشری را به ساختمانی تشبیه کنیم، وظیفه منطق مهیا کردن آجر و مصالح مستحکم برای این ساختمان است.
 (۳) تأکید منطق بر آموزش مغالطات است تا از این طریق انسان قادر به تشخیص خطاهای بی‌شمار ذهن باشد.
 (۴) منطق به عنوان ابزاری برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی، طراحی شده است.

۷۴- در کدام گزینه هر دو مورد مطرح شده تصور هستند؟

- (۱) ندیدش کسی - حریم ملکوت
 (۲) برگرفت پرده از روی - سراپرده پرداخت از انجمن
 (۳) بیامد بر آن کرسی زر نشست - بویا ترنجی به دست
 (۴) همه پاسداران آن آستان - بیا بیا که مرا با تو ماجرای هست

۷۵- در کدام گزینه آرایه ادبی که معمولاً باعث مغالطه اشتراک لفظ می‌شود و مثال آن به درستی آمده‌اند؟

- (۱) جناس تام - انگور شیرین است، شیرین معشوقه فرهاد است؛ پس انگور معشوقه فرهاد است.
 (۲) تشبیه - گرچه ماند در نبستن شیر و شیر
 (۳) جناس تام - قرار بود برایت نوشابه بخرم. آب هم نوعی نوشابه است، بیا آب بخور.
 (۴) تشبیه - من شیرم، شیر مفید است؛ پس من هم مفیدم.

۷۶- در کدام گزینه مغالطه احتمالی به درستی ذکر شده است؟

- (۱) بچه که بودم، شیر غذای مورد علاقه‌ام بود. (اشتراک لفظ)
 (۲) مگر نگفتی یک دقیقه‌ای می‌آیی؟ پس چرا پنج دقیقه معطلم کردی؟ (توسل به معنای ظاهری)
 (۳) شیری به دنبال آهو بود که شکارچی به طرفش شلیک کرد. (نگارش کلمات)
 (۴) آن یکی شیر است اندر بادیه وان دگر شیر است اندر بادیه (اشتراک لفظ)

۷۷- واژه مشخص شده در کدام گزینه دلالت مطابقی دارد؟

- (۱) پایهٔ صندلی شکسته است، نمی‌توانی روی آن بنشینی.
- (۲) در نمازم خم ابروی تو در یاد آمد.
- (۳) پیاده‌ای سر و پا برهنه با کاروان حجاز از کوفه به در آمد.
- (۴) بنده چند بار عرض کردم، شما نباید این‌گونه رفتار کنید.

۷۸- هر دو واژه مطرح شده در گزینه‌ها می‌توانند آبستن مغالطهٔ اشتراک لفظ باشند، به جز گزینهٔ ..... .

- (۱) قلب - چنگ
- (۲) عود - قانون
- (۳) شور - ترش
- (۴) ضرب - آهنگ

۷۹- ویرایش نگارشی می‌تواند احتمال مغالطه در کدام عبارت را از بین ببرد؟

- (۱) حمید از دوستش تعدادی عکس یادگاری گرفت.
- (۲) بیا به حافظیه برویم، من پول بلیط را حساب می‌کنم.
- (۳) انوری، به خاطر کشتارها در خراسان قصیده‌ای خطاب به خاقان سرود.
- (۴) محسن و دوستش دو سال است که با هم اختلاف دارند.

۸۰- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) قواعد صرفی و نحوی در منطق تا آن‌جا که به ارتباط ذهن، زبان و عالم خارج مربوط باشند، بررسی می‌شوند.
- (۲) دلیل توجه به الفاظ در منطق این است که خطای لفظی می‌تواند منجر به خطای فکری شود.
- (۳) برای تعریف یک مفهوم در تصورها و برای استدلال کردن در تصدیق‌ها از معلوم به کشف مجهول می‌رسیم.
- (۴) فراگیری رسانه‌ها و حجم زیاد اطلاعات در عصر جدید نیاز ما به منطق را افزون کرده است.

۸۱- کدام گزینه در رابطه با کارآفرینان و انواع کسب و کار صحیح است؟

- (۱) کارآفرینان یا مؤسس‌های شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که این کار بسیار مهم، ولی در عین حال آسان است؛ چراکه بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر طولانی دارند، به طوری که بیش از نیمی از آنها می‌توانند از شش‌سالگی عبور کنند و به کار خود ادامه دهند.
- (۲) در کنار این‌که احتمال از بین رفتن و شکست کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. این احتمال موفقیت و سودآوری، انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرفتن خطرات آن توسط کارآفرینان است.
- (۳) یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین بوده است و حرکت با نوآوری و فراهم‌آوردن بازار خوب برای فروش محصولاتش، او را قدم‌به‌قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.
- (۴) کارآفرین لازم نیست در ابتدا توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را داشته باشد و باید بداند که در آغاز کارش حتماً با موفقیت روبه‌رو خواهد شد و می‌تواند از محل سودی که کسب می‌کند سرمایه لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را تأمین کند.

۸۲- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق است؟

- نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
  - پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
  - منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.
- (۱) سازمان‌دهنده - ریسک‌پذیر - ابتکار عمل
  - (۲) پیرانگیزه - خوش‌بین - ابتکار عمل
  - (۳) سازمان‌دهنده - خوش‌بین - سازمان‌دهنده
  - (۴) پیرانگیزه - ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده

۸۳- با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، نتیجه عملکرد این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟

- الف) هزینه خرید سالیانه ماشین آلات: ۴۵۰ میلیون ریال
 ب) اجاره سالیانه کارگاه: $\frac{1}{5}$ هزینه خرید سالیانه ماشین آلات
 ج) پرداخت حقوق ماهیانه هر کارگر: $\frac{1}{4}$ اجاره سالیانه کارگاه (در مجموع ۱۵ کارگر)
 د) هزینه خرید سالیانه مواد اولیه: ۲۰ درصد حقوق سالیانه مجموع کارگران
 ه) درآمد سالیانه ناشی از فروش محصول: ۱۰ برابر هزینه خرید سالیانه مواد اولیه
 و) هزینه سالیانه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه: ۳۵ میلیون ریال
- ۱) ۲۷۰۰ میلیون ضرر کرده است.   ۲) ۲۷۰۰ میلیون سود برده است.
 ۳) ۲۶۶۵ میلیون سود برده است.   ۴) ۲۶۶۵ میلیون ضرر کرده است.

۸۴- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کارآفرین کسی است که با ..... و ..... محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.

ب) کدام یک جزء «هزینه‌های تولید» نیست؟

- ج) کدام گزینه در خصوص برخی از افراد که راه‌های کسب درآمد نامشروع را انتخاب کرده‌اند، نادرست است؟
 د) تولیدکننده‌ای که دچار ضرر و زیان شده است، تلاش می‌کند تا با ..... و ..... از وضعیت زیان دوری کند.
- ۱) الف) شجاعت - امیدواری / ب) پولی که برای خرید یا اجاره ماشین‌آلات مصرف می‌شود. / ج) این افراد نه تنها با فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند، بلکه برکت را نیز از زندگی خودشان دور می‌کنند و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمی سقوط قرار می‌دهند. / د) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری
- ۲) الف) ابتکار عمل - تلاش و کار زیاد / ب) پولی که به ازای استخدام تعدادی کارگر یا کارمند پرداخت می‌شود. / ج) آن‌ها معمولاً از رانته‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند، سوء استفاده می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند. / د) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها
- ۳) الف) نوآوری - خطرپذیری / ب) پولی که تولیدکننده از فروش محصولات خود به دست می‌آورد. / ج) معمولاً به دنبال گران خریدن و ارزان فروختن‌اند و خرید و فروش برخی از کالاها را به صورت رقابتی درمی‌آورند. / د) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری
- ۴) الف) نوآوری - خطرپذیری / ب) پولی که مابه‌التفاوت درآمد و هزینه است و تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود به دست می‌آورد. / ج) به دلیل زودتر آشکار شدن کارهای نامشروعشان در شهرها، آن‌ها ترجیح می‌دهند به روستاها کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند. / د) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

محل انجام محاسبات

۸۵- به ترتیب هر یک از عبارات زیر، مربوط به مزایا یا معایب کدام نوع کسب و کار است؟

- منافع مالیاتی
  - بار سنگین مسئولیت
  - قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر
  - هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
- ۱) مزیت کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شرکتی - مزیت کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شخصی
- ۲) مزیت کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شخصی
- ۳) مزیت کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شرکتی - مزیت کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شرکتی
- ۴) مزیت کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شرکتی

۸۶- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) شرکت کسب و کاری است که .....؛ به این معنی که قانون با شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند.

ب) یکی از راه‌های افزایش سرمایه در شرکت‌ها ..... است.

ج) اغلب کسب و کارها در ایران به شکل ..... است.

د) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره، ..... است.

ه) مسئولیت محدود برای سهامداران از ..... ایجاد شرکت‌های سهامی است.

۱) الف) خودش هویت قانونی دارد. / ب) وام‌های بانکی / ج) شخصی / د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو / ه) معایب

۲) الف) خودش سلسله‌مراتب قانونی دارد. / ب) افزایش سرمایه سهامداران / ج) شرکت‌های سهامی / د) به نسبت سرمایه هر عضو / ه) معایب

۳) الف) خودش هویت قانونی دارد. / ب) افزایش سهامداران / ج) شخصی / د) به نسبت سرمایه هر عضو / ه) مزایای

۴) الف) خودش سلسله‌مراتب قانونی دارد. / ب) توسعه تجهیزات و امکانات / ج) شرکت‌های سهامی / د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو / ه) مزایای

محل انجام محاسبات

۸۷- ۵ نفر کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده‌اند. اگر مبلغ هر سهم ۲۰۰ تومان باشد و سهام شرکت مطابق جدول زیر بین این ۵ نفر تقسیم شده باشد و چنانچه نفر پنجم (E) مبلغ ۶۶۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد، آن گاه:

سهامداران شرکت	میزان مالکیت افراد از دارایی شرکت (به درصد)
A	۱۰ درصد
B	۱۵ درصد
C	۲۰ درصد
D	۲۵ درصد
E	؟

الف) کل سرمایه شرکت چند تومان است؟
 ب) فرد دوم (B) چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟
 ج) اگر سود شرکت در پایان سال ۷۵۰ تومان باشد، سهم فرد اول (A) و فرد پنجم (E) از سود چند تومان است؟

د) تعداد سهم‌های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

- ۱) الف) ۲۲,۰۰۰ (ب) ۳,۳۰۰ (ج) ۷۵ - ۲۲۵ (د) ۱۱۰
 ۲) الف) ۲۲,۰۰۰ (ب) ۳,۵۰۰ (ج) ۶۵ - ۲۳۰ (د) ۱۲۰
 ۳) الف) ۲۵,۰۰۰ (ب) ۳,۵۰۰ (ج) ۶۵ - ۲۳۰ (د) ۱۱۰
 ۴) الف) ۲۵,۰۰۰ (ب) ۳,۳۰۰ (ج) ۷۵ - ۲۲۵ (د) ۱۲۰

۸۸- یک مشاور اقتصادی کدام یک از سازمان‌های تولید را برای هر یک از کسب و کارهای زیر توصیه می‌کند؟

- گروهی از صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی می‌خواهند برای تهیه مواد اولیه و وسائل مورد نیاز حرفه‌ای اعضا و یا ساخت و تغییر شکل کالای مربوط و عملیات تکمیلی صنایع مذکور و یا فروش آن‌ها بین صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی گرد هم آیند.
- یکی از دانش‌آموختگان آشپزی در پختن غذا مهارت دارد و می‌خواهد کسب و کار غذای خانگی را راه‌اندازی کند.
- گروهی از تحصیل‌کردگان در زمینه داروسازی تصمیم گرفته‌اند یک مؤسسه برای تولید و پخش دارو راه‌اندازی کنند.
- فردی بر مباحث درس اقتصاد تسلط دارد و هم‌چنین به خوبی می‌تواند با دانش‌آموزان ارتباط برقرار نماید. وی می‌خواهد به عنوان معلم خصوصی، در سایت‌هایی که آموزش آنلاین دارند عضو شده و از منزل به دانش‌آموزان درس مورد نظر را آموزش دهد.
- گروهی از تجار تصمیم می‌گیرند تا مؤسسه‌ای بدون اهداف تجاری، جهت کمک به اقشار ضعیف در سطح شهر تأسیس کنند.

۱) شرکت - شرکت - تعاونی - شرکت - مؤسسه غیرانتفاعی

۲) تعاونی - کسب و کار شخصی - شرکت - کسب و کار شخصی - مؤسسه غیرانتفاعی

۳) تعاونی - کسب و کار شخصی - تعاونی - کسب و کار شخصی - تعاونی

۴) شرکت - تعاونی - شرکت - کسب و کار شخصی - تعاونی

محل انجام محاسبات

۸۹- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام کسب و کار مراحل راه‌اندازی کم‌وبیش مشابهی با شرکت‌ها دارد؟

ب) کدام‌یک از موارد زیر در اساس‌نامه شرکت ذکر نمی‌شود؟

ج) در ساختار سازمانی شرکت سهامی، بعد از رئیس هیئت‌مدیره، کدام سمت قرار دارد؟

۱) الف) تعاونی‌ها / ب) چگونگی تقسیم و فروختن سهام / ج) هیئت‌مدیره

۲) الف) مؤسسات غیرانتفاعی / ب) چگونگی تأمین سرمایه اولیه / ج) هیئت‌مدیره

۳) الف) تعاونی‌ها / ب) میزان دستمزد ماهانه کارگران / ج) مدیرعامل

۴) الف) مؤسسات غیرانتفاعی / ب) مشخص کردن همه مدیران و مسئولان شرکت / ج) مدیرعامل

۹۰- کدام گزینه در رابطه با واقعیت صحیح است؟

۱) اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید به سؤال «چگونه مردم در مورد خریدن یا نخریدن یک کالا تصمیم می‌گیرند؟ و چرا قیمت بعضی کالاها افزایش می‌یابد، اما قیمت بعضی ثابت می‌ماند یا حتی کاهش می‌یابد؟» پاسخ دهیم.

۲) اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۲۰ درصد شرکت است.

۳) نحوه اداره تعاونی‌ها براساس هر نفر، یک رأی است.

۴) یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی سودآور، با هدفی تجاری شکل گرفته است.

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخ‌نامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

هم‌چنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

محل انجام محاسبات

پایه
دهم

دفترچه
پاسخ
آزمون یکم
حضورى

۱۴۰۲/۰۷/۲۸

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	مسئول درس	طراحان آزمون به ترتیب حروف الفبا	مؤلف پاسخنامه	کارشناسان علمی-محتوایی به ترتیب حروف الفبا	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی و آمار	علی شهبازی	علی شهبازی	علی شهبازی	فرشاد پورالیاس امیر زرندوز	مریم بیوکزاده نرجس تیمناک زهرا فتحي
علوم و فنون ادبی	مهدی نظری	مهدی نظری	مهدی نظری	کوروش بقایی راوی سیدعلی مرتضوی باروق	علیرضا بابایی زهرا سیدقاسم ستایش محمدی
جامعه‌شناسی	فاطمه صفری	سعید ستوده‌مهر فاطمه صفری محمدابراهیم مازنی	فاطمه صفری	محمدابراهیم مازنی	سعید ستوده مهر علی سلوکی محمدابراهیم مازنی
عربی، زبان قرآن	اسرافیل قربان‌پور	اسرافیل قربان‌پور	اسرافیل قربان‌پور	علیرضا بابایی منیژه خسروی	مختار حسامی منیژه خسروی سمانه ریحانی علیرضا فیروزجایی
تاریخ	محمدعلی معصومی	محمدعلی معصومی	محمدعلی معصومی	علیرضا کاهیدوند محمدابراهیم مازنی	علیرضا کاهیدوند حبیبه محبی بهروز یحیی
جغرافیا	حامد یاری	حامد یاری	حامد یاری	علیرضا کاهیدوند بهروز یحیی	ریحانه شعبان‌زاده مریم طاهری
منطق	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	علی اکبر آخوندی محمد رضایی بقا	محمدحسین حسینی احمد منصوری
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مصطفی رضایی‌مهر نیلوفر شیرخدایی	کوثر رعدی احمد منصوری مرجان نژادایران

سرپرست محتوایی: مهندس احمد علی‌نژاد

Azmoon.kheilisabz.com

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی و آمار: صفحه‌های ۹ تا ۲۷

تست و پاسخ ۱

جواب معادله $\frac{2}{3}x + \frac{1}{4} = \frac{5}{2}x - \frac{7}{6}$ کدام است؟

$$\frac{-17}{22} \quad (4)$$

$$\frac{17}{22} \quad (3)$$

$$\frac{-1}{2} \quad (2)$$

$$\frac{1}{2} \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۳

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱)

خودت حل کنی بهتره دو طرف را در ۱۲ ضرب کنید.

پاسخ تشریحی

گام اول: دو طرف تساوی را در ۱۲ ضرب می‌کنیم تا تمام مخرج‌ها از بین بروند:

$$12\left(\frac{2}{3}x + \frac{1}{4}\right) = 12\left(\frac{5}{2}x - \frac{7}{6}\right) \Rightarrow \cancel{12} \times \frac{2}{\cancel{3}}x + \cancel{12} \times \frac{1}{4} = \cancel{12} \times \frac{5}{\cancel{2}}x - \cancel{12} \times \frac{7}{\cancel{6}} \Rightarrow 8x + 3 = 30x - 14$$

گام دوم: عبارات مجهول را به سمت چپ تساوی و اعداد را به سمت راست تساوی می‌بریم:

$$8x + 3 = 30x - 14 \Rightarrow 8x - 30x = -14 - 3 \Rightarrow -22x = -17 \xrightarrow{\text{حذف منفی‌ها}} 22x = 17 \Rightarrow x = \frac{17}{22}$$

تست و پاسخ ۲

پنج برابر عددی به علاوه ۱ با سه برابر آن عدد، منهای ۸ برابر است. این عدد بین کدام دو عدد صحیح متوالی قرار دارد؟

$$-4 \text{ و } -5 \quad (4)$$

$$-3 \text{ و } -4 \quad (3)$$

$$5 \text{ و } 4 \quad (2)$$

$$4 \text{ و } 3 \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۴

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱)

خودت حل کنی بهتره عدد اولیه را X می‌گیریم و معادله گفته شده را به زبان ریاضی می‌نویسیم.

پاسخ تشریحی

گام اول: عدد مورد نظر را X می‌گیریم.

گام دوم:

● پنج برابر X به علاوه ۱، می‌شود: $5X + 1$ ● سه برابر X، منهای ۸، می‌شود: $3X - 8$ گام سوم: دو مقدار بالا برابرند: $5X + 1 = 3X - 8$

مجهولات را به سمت چپ و اعداد را به سمت راست می‌بریم:

$$5X - 3X = -8 - 1 \Rightarrow 2X = -9$$

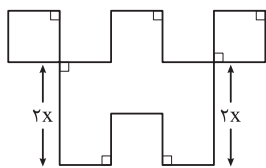
$$X = \frac{-9}{2} = -4 \frac{1}{2}$$

پس:

گام چهارم: $-4 \frac{1}{2}$ بین -5 و -4 قرار دارد.

تست و پاسخ ۳

در شکل زیر، طول تمام پاره‌خط‌ها به جز دو پاره‌خط برابر با X است. اگر عدد مساحت شکل، دو برابر عدد محیط شکل باشد، X کدام است؟

$$4/5 \quad (1)$$

$$5/5 \quad (2)$$

$$6/5 \quad (3)$$

$$7/5 \quad (4)$$

پاسخ: گزینه ۲

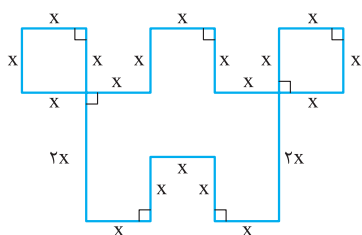
(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱)

مشاوره از تمرینات کتاب درسی غافل نشوید. این سؤال از فعالیت صفحه ۱۳ کتاب درسی طرح شده است.

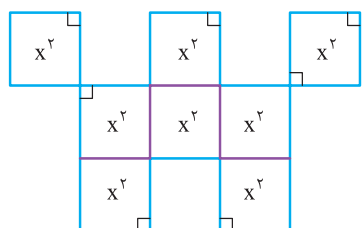
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام اول: محیط شکل برابر با مجموع طول تمام پاره‌خط‌های دور شکل است:

$$\text{محیط} = 18(x) + 2(2x) = 18x + 4x = 22x$$

گام دوم: برای محاسبه مساحت، شکل را به چند مربع یکسان تقسیم می‌کنیم و مساحت‌ها را با هم جمع می‌کنیم:

$$\text{مساحت} = 8(x^2) = 8x^2$$

گام سوم: طبق گفته سؤال، عدد مساحت 2 برابر عدد محیط است؛ پس:

$$\text{مساحت} = 2 \times \text{محیط} \Rightarrow 8x^2 = 2(22x) \Rightarrow 8x^2 = 44x \xrightarrow{\div 4} 2x^2 = 11x$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 11x = 0 \xrightarrow{\text{فاکتوراز } x} x(2x - 11) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 & * \text{ (طول پاره‌خط، صفر نمی‌شود.)} \\ 2x - 11 = 0 \Rightarrow x = \frac{11}{2} = 5.5 & \checkmark \end{cases}$$

تست و پاسخ ۴

در یک کارخانه، حقوق یک مهندس، $\frac{2}{5}$ برابر حقوق یک تکنسین و $\frac{3}{5}$ حقوق مدیر بخش خود است. قسمت تولید این کارخانه، 3 مدیر بخش، 9 مهندس و 15 تکنسین دارد. اگر مجموع حقوق ماهیانه این افراد، 420 میلیون تومان باشد، حقوق یک تکنسین چند میلیون تومان است؟

$$7/4 \quad (2)$$

$$7/2 \quad (1)$$

$$8/4 \quad (4)$$

$$8/2 \quad (3)$$

(ریاضی و آمار 1 - فصل 1 - درس 1)

پاسخ: گزینه ۴

خوبت حل کنی بهتره حقوق ماهیانه تکنسین را X بگیرد و حقوق هر مهندس و هر مدیر بخش را برحسب آن بنویسید.

پاسخ تشریحی گام اول:

• حقوق یک تکنسین را X می‌گیریم.

• حقوق هر مهندس $\frac{2}{5}$ یا $\frac{2}{5}X$ برابر حقوق هر تکنسین است، یعنی $\frac{2}{5}X$.

• حقوق هر مهندس $\frac{3}{5}$ حقوق هر مدیر بخش است؛ پس حقوق مدیر هر بخش $\frac{5}{3}$ حقوق هر مهندس است:

$$\frac{5}{3} \times \frac{2}{5} X = \frac{2}{3} X$$

گام دوم:

حقوق هر گروه را برحسب X حساب می‌کنیم:

$$15 \times X = 15X \quad \text{حقوق هر تکنسین} \times \text{تعداد تکنسین} = \text{حقوق تکنسین‌ها}$$

$$9 \times \left(\frac{2}{5}X\right) = \frac{45}{5}X \quad \text{حقوق هر مهندس} \times \text{تعداد مهندس‌ها} = \text{حقوق مهندس‌ها}$$

$$3 \times \left(\frac{5}{3} \times \frac{2}{5}X\right) = \frac{25}{2}X \quad \text{حقوق هر مدیر بخش} \times \text{تعداد مدیر بخش‌ها} = \text{حقوق مدیر بخش‌ها}$$

گام سوم: مجموع سه مقدار بالا باید برابر با 420 باشد:

$$15X + \frac{45}{5}X + \frac{25}{2}X = 420 \Rightarrow 15X + \frac{7}{2}X = 420 \Rightarrow 15X + 35X = 420 \Rightarrow 50X = 420 \Rightarrow X = \frac{420}{50} = 8.4$$

پس حقوق هر تکنسین، 8.4 میلیون تومان است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تکرار در این سؤال می‌شد حقوق مهندس (یا مدیر) را هم X بگیریم و بقیه را برحسب آن بنویسیم، اما در این مدل سؤال‌ها، بهتر است کم‌ترین مقدار را X بگیریم و بقیه پارامترها را برحسب آن بنویسیم.

تست و پاسخ ۵

اگر X_1 و X_2 ریشه‌های معادله $2x^2 + 12x - 54 = 0$ باشند، حاصل $2X_1 + X_2$ کدام است؟ ($X_1 > X_2$)

۱۵ (۱)   -۱۵ (۲)   ۳ (۳)   -۳ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره دو طرف را بر ۲ تقسیم کنید و بعد از اتحاد جمله مشترک کمک بگیرید.

درس نامه می‌دانیم اگر چند عدد در هم ضرب شوند و حاصل صفر شود، حداقل یکی از آن‌ها صفر بوده است. در حل معادله به روش تجزیه هم از همین ویژگی استفاده می‌کنیم. حل معادله درجه دوم به روش تجزیه را ببینید:

گام اول	معادله را ساده می‌کنیم تا به شکل $ax^2 + bx + c = 0$ درآید.
گام دوم	عبارت درجه دوم را به کمک اتحادها (یا فاکتورگیری) تجزیه می‌کنیم. در این گام معادله به شکل حاصل ضرب دو عبارت درجه یک درمی‌آید: $\square \times \square = 0$
گام سوم	دو معادله $\square = 0$ و $\square = 0$ را حل می‌کنیم تا جواب‌های معادله به دست آید.

پاسخ تشریحی گام اول: دو طرف را بر ۲ تقسیم می‌کنیم:

$$2x^2 + 12x - 54 = 0 \xrightarrow{\div 2} x^2 + 6x - 27 = 0$$

گام دوم: عبارت سمت چپ به کمک اتحاد جمله مشترک قابل تجزیه است. دو عدد که جمعشان $+6$ و ضربشان -27 باشد، $+9$ و -3 هستند؛ پس:

$$x^2 + 6x - 27 = 0 \Rightarrow (x + 9)(x - 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -9 \\ x = 3 \end{cases}$$

ضرب جمع

گام سوم: چون $X_1 > X_2$ ، پس $X_1 = 3$ و $X_2 = -9$ است؛ در نتیجه:

$$2X_1 + X_2 = 2(3) + (-9) = 6 - 9 = -3$$

تست و پاسخ ۶

معادله درجه دوم $(x-3)^2 = k + 2$ یک ریشه مضاعف دارد. مجموع ریشه مضاعف و k کدام است؟

۱ (۱)   -۱ (۲)   ۵ (۳)   -۵ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

نکته در معادله به فرم $(ax + b)^2 = k$ ، با توجه به علامت k ، سه حالت پیش می‌آید:

$k > 0$	۱	معادله دو ریشه حقیقی متمایز دارد.
$k = 0$	۲	معادله یک ریشه مضاعف دارد که همان ریشه عبارت داخل پرانتز (یعنی $-\frac{b}{a}$) است.
$k < 0$	۳	معادله ریشه حقیقی ندارد.

پاسخ تشریحی گام اول: برای آن که معادله $(x-3)^2 = k + 2$ ریشه مضاعف داشته باشد، باید $k + 2$ صفر باشد: $k + 2 = 0 \Rightarrow k = -2$

گام دوم: معادله به شکل $(x-3)^2 = 0$ می‌شود. ریشه عبارت داخل پرانتز، همان ریشه مضاعف معادله است: $x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3$

گام سوم: $k + 2 = 3 + (-2) = 1$ ریشه مضاعف

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۷

اختلاف جواب بزرگ تر و کوچک تر معادله $x^4 - 2x^2 = 0$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{2}$
 (۲) ۲
 (۳) $2\sqrt{2}$
 (۴) ۴

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره این سؤال از تمرینات کتاب درسی تان انتخاب شده است.

نکته اگر $A^2 = B$ و $B \geq 0$ باشد، آن گاه: $A = \pm\sqrt{B}$

مثلاً اگر $x^2 = 6$ باشد، آن گاه: $x = \pm\sqrt{6}$

$$x^4 - 2x^2 = 0 \Rightarrow x^2(x^2 - 2) = 0$$

پاسخ تشریحی گام اول: از x^2 فاکتور می‌گیریم:

$$\begin{cases} x^2 = 0 \Rightarrow x = 0 \\ x^2 - 2 = 0 \Rightarrow x^2 = 2 \xrightarrow{\text{طبق نکته}} x = \pm\sqrt{2} \end{cases}$$

گام دوم: یک بار x^2 و یک بار هم $x^2 - 2$ را مساوی صفر قرار می‌دهیم:

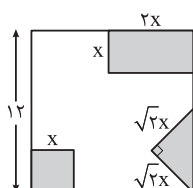
گام سوم: معادله سه ریشه دارد: $\sqrt{2}$ ، 0 و $-\sqrt{2}$.

اختلاف ریشه بزرگ تر و کوچک تر برابر است با:

$$\sqrt{2} - (-\sqrt{2}) = 2\sqrt{2}$$

تست و پاسخ ۸

از مربعی به ضلع ۱۲ واحد، سه شکل زیر بریده شده است. اگر مساحت باقی مانده، ۹۵ واحد مربع باشد، طول ضلع مربع کوچک بریده شده کدام است؟

- (۱) ۲/۵
 (۲) ۳
 (۳) ۳/۵
 (۴) ۴

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گام اول: مساحت سه شکل بریده شده را بر حسب x حساب می‌کنیم:

$$S_{\text{مربع}} = (\text{ضلع})^2 = x^2$$

$$S_{\text{مثلث}} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{(\sqrt{2}x)(\sqrt{2}x)}{2} = \frac{2x^2}{2} = x^2$$

$$S_{\text{مستطیل}} = \text{عرض} \times \text{طول} = (2x)(x) = 2x^2$$

$$x^2 + x^2 + 2x^2 = 4x^2$$

گام دوم: مجموع مساحت شکل‌های بریده شده برابر است با:

گام سوم: اگر مساحت مربع بزرگ را منهای مساحت قسمت‌های بریده شده کنیم، باید ۹۵ شود:

$$S_{\text{مربع بزرگ}} - 4x^2 = 95 \Rightarrow 12^2 - 4x^2 = 95 \Rightarrow 144 - 4x^2 = 95 \Rightarrow 4x^2 = 144 - 95 \Rightarrow 4x^2 = 49 \Rightarrow x^2 = \frac{49}{4} \Rightarrow x = \pm\frac{7}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{ضلع مثبت است}} x = \frac{7}{2} = 3\frac{1}{2}$$

پس طول ضلع مربع کوچک برابر ۳/۵ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۹

معادله $9x^2 + 3x - 2 = 0$ را به صورت $(x+b)^2 = c$ نوشته ایم. حاصل $\frac{b+c}{b-c}$ کدام است؟

- (۱) ۵
(۲) -۵
(۳) ۷
(۴) -۷

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره معادله اولیه را به روش مربع کامل حل کنید.

درس نامه گام‌های حل معادله درجه دوم به روش مربع کامل را در جدول زیر ببینید. برای این که کم‌تر از پارامترها استفاده کنیم، در ستون سمت چپ، تمام گام‌ها را روی معادله $2x^2 + 4x - 7 = 0$ انجام می‌دهیم:

$2x^2 + 4x = 7$	عدد c را به سمت راست تساوی می‌بریم.	گام اول
$\xrightarrow{\div 2} x^2 + 2x = 3.5$	طرفین را به ضریب x^2 تقسیم می‌کنیم (ضریب x^2 را یک می‌کنیم).	گام دوم
$x^2 = 1 \rightarrow \text{توان } 2 \rightarrow 1 \xrightarrow{\text{نصف}} 2 = \text{ضریب } x$	نصف ضریب x را به توان ۲ می‌رسانیم.	گام سوم
$x^2 + 2x + 1 = 3.5 + 1$	عدد به دست آمده از گام قبل را به دو طرف تساوی گام دوم اضافه می‌کنیم.	گام چهارم
$(x+1)^2 = 3.6$	سمت چپ تساوی را به شکل اتحاد مربع می‌نویسیم.	گام پنجم
$x+1 = \sqrt{3.6} \Rightarrow x+1 = 1.8 \Rightarrow x = 0.8$ $x+1 = -\sqrt{3.6} \Rightarrow x+1 = -1.8 \Rightarrow x = -2.8$	از خاصیت ریشه دوم استفاده می‌کنیم و ریشه‌ها را پیدا می‌کنیم.	گام ششم

رشته انسانی

آزمون یکم حضوری

پاسخ تشریحی

گام اول: عدد -2 را به سمت راست تساوی می‌بریم:

$$9x^2 + 3x - 2 = 0 \Rightarrow 9x^2 + 3x = 2$$

$$x^2 + \frac{1}{3}x = \frac{2}{9}$$

گام دوم: طرفین را بر ضریب x^2 (یعنی ۹) تقسیم می‌کنیم:

گام سوم:

• نصف $\frac{1}{3}$ می‌شود $\frac{1}{6}$.

• مربع $\frac{1}{6}$ می‌شود $\frac{1}{36}$.

$$x^2 + \frac{1}{3}x + \frac{1}{36} = \frac{2}{9} + \frac{1}{36}$$

گام چهارم: عدد $\frac{1}{36}$ را به دو طرف تساوی اضافه می‌کنیم:

$$(x + \frac{1}{6})^2 = \frac{1+1}{36} \Rightarrow (x + \frac{1}{6})^2 = \frac{2}{36} \Rightarrow (x + \frac{1}{6})^2 = \frac{1}{9}$$

گام پنجم:

$$\frac{b+c}{b-c} = \frac{\frac{1}{6} + \frac{1}{6}}{\frac{1}{6} - \frac{1}{6}} = \frac{\frac{2}{6}}{\frac{-1}{6}} = \frac{12}{-1} = -12$$

گام ششم: پس $b = \frac{1}{6}$ و $c = \frac{1}{4}$ است و داریم:

تست و پاسخ ۱۰

نسبت ریشه‌های مثبت معادله $3x^2 + kx + 4 = 0$ برابر با ۳ است. نسبت ریشه‌های معادله $\frac{-k}{4}x^2 + (k-4)x + k + 1 = 0$ کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) ۶
(۲) ۷
(۳) -۶
(۴) -۷

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

نکته معادله درجه دومی که ریشه‌هایش x_1 و x_2 باشند، به صورت $a(x - x_1)(x - x_2) = 0$ است که در آن a عددی حقیقی و مخالف صفر است؛ مثلاً معادله‌ای که ریشه‌هایش ۴ و -۶ باشند، به صورت مقابل است: $a(x - 4)(x + 6) = 0 \Rightarrow a(x^2 + 2x - 24) = 0$.
 a هر عددی به جز صفر می‌تواند باشد. اگر a را یک بگیریم، معادله به شکل $x^2 + 2x - 24 = 0$ درمی‌آید.
 جمله مشترک

پاسخ تشریحی گام اول: یکی از ریشه‌های معادله را x_1 می‌گیریم. ریشه دیگر ۳ برابر آن یعنی $3x_1$ می‌شود. با توجه به نکته گفته شده، معادله به شکل مقابل است:

$$a(x - x_1)(x - x_2) = 0 \Rightarrow a(x - x_1)(x - 3x_1) = 0 \Rightarrow a(x^2 - 4x_1x + 3x_1^2) = 0$$

جمله مشترک

گام دوم: معادله بالا با معادله $3x^2 + kx + 4 = 0$ یکسان است؛ پس ضریب x^2 یعنی a باید ۳ باشد. با جای گذاری $a = 3$ ، معادله $3x^2 - 4x_1x + 3x_1^2 = 0$ به شکل روبه‌رو می‌شود:

گام سوم: ضرایب دو معادله $3x^2 + kx + 4 = 0$ و $3x^2 - 12x_1x + 9x_1^2 = 0$ را برابر قرار می‌دهیم:

$$\begin{cases} 9x_1^2 = 4 \Rightarrow x_1^2 = \frac{4}{9} \xrightarrow{\text{ریشه دوم}} x_1 = \pm \frac{2}{3} \xrightarrow{\text{ریشه مثبت}} x_1 = \frac{2}{3} \\ -12x_1 = k \xrightarrow{x_1 = \frac{2}{3}} -12 \times \frac{2}{3} = k \Rightarrow -8 = k \end{cases}$$

گام چهارم: با جای گذاری $k = -8$ در معادله $-\frac{k}{3}x^2 + (k - 4)x + k + 1 = 0$ ، معادله را می‌نویسیم:

$$4x^2 - 12x - 7 = 0 \Rightarrow (2x)^2 - 6(2x) - 7 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (2x - 7)(2x + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} 2x - 7 = 0 \Rightarrow x = \frac{7}{2} \\ 2x + 1 = 0 \Rightarrow x = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

ضرب
جمع
دو عدد: -7, +1

$$\frac{\frac{7}{2}}{-\frac{1}{2}} = -7$$

گام پنجم: نسبت ریشه‌ها برابر است با:

آزمون یکم حضوری

رشته انسانی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی: صفحه‌های ۱۰ تا ۲۵

تست و پاسخ ۱۱

کدام گزینه اطلاعات نادرستی ارائه می‌کند؟

- (۱) برای درک ارتباط طولی و فهم محتوایی شعر، تمام آن باید یک‌باره و بی‌گسست خوانده شود.
- (۲) برای این‌که چیزی بتواند یک «متن» نامیده شود، باید مکتوب باشد و ذهن را به پویایی دریاورد.
- (۳) یکی از موارد ضروری در تحلیل متن، نگاهی کلی از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ، پیش از خوانش است.
- (۴) وقتی شعری را با توجه به حکمت و معرفت نهفته در آن، تحلیل می‌کنیم، در واقع آن را در قلمرو فکری اثر بررسی کرده‌ایم.

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی متن باید ذهن را به پویایی درآورد، اما «مکتوب‌بودن و نوشته‌شدن» از شروط یک متن نیست؛ بلکه متن می‌تواند نوشتنی، دیدنی، بوییدنی، چشیدنی، لمس‌کردنی و یا به هر شکل دیگری قابل درک باشد.

دام تستی

دقت کن که در تاریخ ادبیات، به‌ویژه در درس‌های اولیه، که کم‌تر، اطلاعاتی مانند نام اثر و مؤلف وجود دارد، فهم دقیق همه جملات با جزئیات آن‌ها مهم است. در ۲ قید «باید» یک عبارت درست را به عبارتی نادرست تبدیل کرده است.

تست و پاسخ ۱۲

از میان گزینه‌ها، کدام ویژگی در بیت زیر دیده نمی‌شود؟

«ز بن ببرید حالی گوش او لیک که گوش او به کار آید مرا نیک»

- (۱) کاربرد واژه «نیک» به عنوان صفت
- (۲) تغییر تلفظ واژه به ضرورت وزن شعر
- (۳) وجود واژگان کهن در شعر
- (۴) حذف به قرینه معنوی

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

مشاوره صورت سؤال نشان می‌دهد که باید به دنبال ویژگی‌ای باشی که در بیت وجود ندارد، حتی اگر نتوانی همه سه ویژگی دیگر را پیدا کنی! مثلاً ممکن است تشخیص ندهی که ویژگی «تغییر تلفظ واژه به ضرورت وزن شعر» (۲) در بیت وجود دارد یا نه، اما صفت بودن یا نبودن «نیک»، به راحتی قابل تشخیص است. «نیک» موصوفی ندارد که خودش صفت آن قرار گرفته باشد! در این سوالات، درگیر گزینه‌هایی که از دست‌بودن آن‌ها مطمئن نیستی نشو. گزینه غلط خودش را نشانت می‌دهد.

پاسخ تشریحی واژه «نیک» در این بیت، به معنی «بسیار» به کار رفته و نقش قیدی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ فعلی «ببرید» به ضرورت وزن شعر، «ببرید» تلفظ می‌شود.
- ۳ بن (بیخ)، حالی (فوراً)، لیک (اما) و نیک (بسیار) نمونه‌هایی از واژه‌های کهن متن هستند.
- ۴ علاوه بر نهاد مصراع اول، بخشی از جمله از ابتدای مصراع دوم به قرینه معنوی حذف شده است: [و با خود گفت] که گوش او مرا نیک به کار آید.

تست و پاسخ ۱۳

کدام گزینه اطلاعات درستی را درباره جنبه‌های مختلف تحلیل متن زیر ارائه نمی‌کند؟

«هر که به امور دنیایی رو آورد و از سعادت آخرت خود غفلت کند، همچون آن مرد است که از پیش‌آشتر مست بگریخت و به ضرورت، خویشتن در چاهی آویخت و دست در دو شاخ زد که بر بالای آن روییده بود و پاهایش بر جایی قرار گرفت.»

- (۱) در قلمرو زبانی، کاربرد حرف «ب» در ابتدای فعل ماضی در متن به چشم می‌خورد.
- (۲) در قلمرو ادبی، شاعر از آرایه تشبیه بهره گرفته است.
- (۳) در قلمرو فکری، توصیه به آخرت‌اندیشی پیام این عبارت است.
- (۴) از نظر نوع ادبی، حکایت در زمره ادبیات غنایی قرار می‌گیرد.

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

زبان و ادبیات فارسی پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

درس نامه ●● سه نوع ادبی مهم که لازم است با آن‌ها آشنا باشی، این‌ها هستند:

- ادبیات حماسی: شامل توصیف نبرد و دلاوری
- ادبیات تعلیمی: شامل مفاهیم پندآموز و اخلاقی
- ادبیات غنایی: شامل توصیف عشق و طبیعت و به طور کلی هر مضمونی که در دو دسته حماسی و تعلیمی ننگد.

پاسخ تشریحی با توجه به پیام عبارت (توصیه به آخرت‌اندیشی) متن، جزء گروه «ادبیات تعلیمی» قرار می‌گیرد و نه ادبیات غنایی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ کاربرد حرف «ب» در ابتدای فعل «بگریخت»
- ۲ شاعر برای بیان مفهوم «غفلت انسان» از تشبیه استفاده کرده است.
- تشبیه: شخص دنیاطلب و غافل به مردی که از برابر شتر مست گریخت.
- ۳ با توجه به عبارت «از سعادت آخرت خود غفلت کند» و عاقبت وخیم آن که در ادامه گفته شده، پیام عبارت «توصیه به آخرت‌اندیشی» است.

تست و پاسخ ۱۴

کدام یک از ویژگی‌های نام‌برده در گزینه‌ها، در متن زیر به چشم نمی‌خورد؟

«پس، من دنیا را بدان چاه پُرآفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هرگاه که یکی از آن در حرکت آید، زهر قاتل باشد و ازدها را مانند کردم به مرجعی که از آن، چاره نتواند بود.»

- ۱ کاربرد واژه‌های کهن
- ۲ جمع‌بستن واژه عربی با نشانه جمع فارسی
- ۳ حذف فعل به قرینه لفظی
- ۴ جابه‌جایی ارکان جمله

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در متن نمونه‌ای از جمع‌بستن واژه عربی با نشانه جمع فارسی دیده نمی‌شود.

واژگان جمع در متن: موشان (واژه فارسی با نشانه جمع فارسی «ان»)، ایشان (ضمیر جمع فارسی)، شاخ‌ها (واژه فارسی با نشانه جمع فارسی «ها»)، طبایع (واژه عربی، جمع مکسر)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ کاربرد واژه‌های کهن: مانند کردن (تشبیه کردن)، سپید (سفید)، شاخ‌ها (شاخه‌ها)، آدمی (انسان)، نتواند بود (نمی‌تواند باشد).
- ۲ حذف فعل به قرینه لفظی: پس، من دنیا را بدان چاه پُرآفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز [مانند کردم]، و آن چهار مار را به طبایع [مانند کردم].
- ۴ جابه‌جایی ارکان جمله: در جمله «ازدها را مانند کردم به مرجعی که از آن، چاره نتواند بود»، عبارت «به مرجعی»، بعد از فعل آمده.

تست و پاسخ ۱۵

کدام گزینه مصداق مناسبی برای نشان دادن یک مفهوم «خردگرا» در شعر است؟

- ۱ آن که عزم خرده دانش گر نماید اهتمام
- ۲ شرط عقل است که مردم بگریزند از تیر
- ۳ چنان نازنینی که دیدم منش
- ۴ گرد جهان بگشتم آفاق درنوشتم
- ذره خرد از بزرگی آسمان آسا شود
- من گر از دست تو باشد، مزه بر هم نزنم
- هر آن کس که بیند به صد جان خرد
- نشیند و ندیدم خوش‌تر ز قول دانا

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی می‌گوید: «گفتار عاقل بهترین چیزی است که تا به حال دیده و شنیده‌ام». ستایش گفتار شخص دانا، نشان‌دهنده مفهوم خردگرایی شعر است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

دام تستی دقت کن که کلمات غلطانداز تو را به اشتباه نیندازد! غلطاندازها را در گزینه‌های نادرست ببین:

- ۱) عزم خرده دانش: عزم ریزبین او، نه «خرده + دانش»
- ۲) ظاهراً حرف از عقل و خرد به میان آمده، اما این خرد، در بیت، مغلوب عشق است و مورد انکار قرار گرفته، نه تأیید!
- ۳) واژه «خرد»، در بیت، «خرد» خوانده می‌شود، به معنی «بخرد».

تست و پاسخ ۱۶

آرایه نوشته شده در برابر کدام بیت نادرست است؟

۱) به دل، روباه گفتا ترک غم گیر	چو زنده مانده‌ای، یک گوش، کم گیر (تشخیص)
۲) نزد دم تا که آهن درفکندند	به سختی چند دندانیش بکنند (کنایه)
۳) چو نام دل شنید از دور، روباه	جهان بر چشم او شد تیره آن‌گاه (تشبیه)
۴) پس آن‌گه مرده کرد او خویشان را	ز بیم جان، فروافکند تن را (واج‌آرایی)

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سؤالی که آرایه پیشنهادی در برابر هر بیت نوشته شده، بیت‌ها را از آخر بخوان! یعنی اول، آرایه را ببین تا بدانی در بیت باید دنبال چه چیزی بگردی! این کار به‌ویژه در بیت‌های «پراویه» باعث می‌شود ذهن‌ت درگیر آرایه‌هایی که مورد سؤال نیستند، نشود.

پاسخ تشریحی در بیت، تشبیه دیده نمی‌شود و «چو» به معنی «هنگامی که» به کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) تشخیص: جان‌بخشی به دل و سخن گفتن روباه با آن
- ۲) کنایه: دم‌زدن کنایه از سخن گفتن
- ۴) واج‌آرایی: تکرار صامت‌های «ن» و «ر»

تست و پاسخ ۱۷

کدام گزینه از «مهم‌ترین عامل پیدایش شعر» بهره‌ای ندارد؟

۱) در مصاف آمد و بگفت نسب	که منم شیخ دین و پیر عرب
۲) حال دل با تو گفتم هوس است	خبر دل شنفتنم هوس است
۳) هر که بخراشدت جگر به جفا	همچو کان کریم زر بخشش
۴) تو و طوبی و ما و قامت یار	فکر هر کس به قدر همت اوست

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه مهم‌ترین عامل پیدایش شعر، «عاطفه» است و شعری که عاطفه ندارد، صرفاً یک عبارت منظوم است.

پاسخ تشریحی موضوع ۱، توصیف نبرد است و نشانه‌ای از احساس و عاطفه ندارد. نشانه‌های عاطفه در گزینه‌های دیگر را ببین:

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) توصیف حال دل و آرزوی گفت‌وگو با معشوق
- ۳) مضمون عاطفی بیت و نیز کاربرد کنایه (جگر خراشیدن)، تشبیه (تو به کان) و تشخیص (جان‌بخشی به کان)
- ۴) دلدادگی به معشوق مصداق روشن کاربرد عاطفه است.

تست و پاسخ ۱۸

لحن شعر در کدام گزینه با سایرین «متفاوت» است؟

- ۱) شکر کند چرخ فلک از ملک و ملک و ملک
- ۲) زهره بدم ماه شدم چرخ دو صد تاه شدم
- ۳) باش چو شطرنج روان خامش و خود جمله زبان
- ۴) شام فراقی است مرا، حسرت و داغی است مرا

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی در ۴ هم، مانند سایر گزینه‌ها وزن، شورانگیز و هیجان‌آور است، اما مضمون بیت غمناک است. در گزینه‌های دیگر، شورانگیزی وزن، با مضمون ابیات، که شور، طرب و سرمستی عارف است، هماهنگی دارد.

دام تستی

دقت کن که برای تشخیص لحن شعر، تنها وزن ملاک نیست؛ مثلاً دارابودن وزن شاد، برای لحن شادی‌آور کافی نیست، بلکه مضمون بیت هم باید با آن هم‌خوانی داشته باشد.

تست و پاسخ ۱۹

واژه «قاتل» در کدام گزینه کاربرد «متفاوتی» دارد؟

- ۱) به روز کشتن از آن غمزه مهلتی جستم
- ۲) پیمانهای که دست تو باشد در آن میان
- ۳) پیش از ایجاد فنا آینه ما گردید
- ۴) بود از دل بستگی، از راه خون خواهی نبود

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره معنی واژه «قاتل» برای انسان و غیر انسان یکسان است: «کشنده»! چیزی که هست، کاربرد این کلمه است که باید ببینی در مورد آدمیزاد به کار برده شده یا چیزی مثل زهر و سم!

پاسخ تشریحی در این گزینه واژه «قاتل» به معنی «کشنده»، در مورد غیر انسان (زهر) و در گزینه‌های دیگر برای انسان به کار رفته است.

تست و پاسخ ۲۰

کدام گزینه نشان‌دهنده تلفظ «متفاوتی» از «ملک» است؟

- ۱) ز ایوان قدرش فلک آستان
- ۲) چاکرانت به گه رزم چو خیاطان‌اند
- ۳) ای ز عدل ملک عادل در سایه عدل
- ۴) جاودان شاد زیاد این ملک کامروا

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این سؤال، علاوه بر دانستن معانی متفاوت کلمات مشابه، درست خواندن کلمات اهمیت اساسی دارد. خوانش درست «ملک» را در هر گزینه با توجه به کلمات دور و برش و موضوع بیت می‌توان فهمید. در ۲ «چاکران» و «رزم»، در ۳ «صفت عادل» و در ۴ کلمات «لشکر» و «مملکت»، دعا در حق ممدوح و نسبت دادن صفت «کامروا» نشان می‌دهد که «ملک» باید به معنی «سلطان» باشد.

پاسخ تشریحی واژه «ملک» در ۱ «مَلک» خوانده می‌شود و به معنی «فرشته» است. در گزینه‌های دیگر، تلفظ این واژه «مَلِک» و به معنی «پادشاه» است. در ۱، پاسبانی دادن بر بام بزرگی و شکوه، مربوط به مَلک (فرشته) است و نه مَلِک! تلفظ واژه «فَلک» در مصراع اول هم، به تشخیص این موضوع کمک می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۱

مضمون بیت زیر را در کدام گزینه می‌یابید؟

- «حدیث دل، حدیثی بس شگفت است
که در عالم، حدیثش در گرفته است»
- (۱) ز آب عارض دارد بتم ز آتش رخ
(۲) حدیث دل مکن با ما که ما را
(۳) منگر به خردی دل ما چشم می‌گشا
(۴) به دانش حجاب از میان برگرفت

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

مضمون بیت سؤال «اعجاب‌انگیز بودن دل و فراگیری عشق» است و این مضمون، به معنی ارزشمندی دل است. در (۳) شاعر می‌گوید: «سبب گران‌بهای دل، این است که دل، خانه و جایگاه خداوند است.» که باز، نشانه ارزشمندی دل است.

مضمون مشترک بیت سؤال و (۳): ارزشمندی دل

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ستایش زیبایی معشوق، (۲) جانکاه‌بودن رنج عاشقی و (۴) توصیف سخنوری نیکو

راه‌حل تستی

برای تشخیص درست و مطمئن پاسخ در سؤالات قرابت معنایی، نشانه‌های مشترک میان بیت سؤال و گزینه درست را پیدا کن. واژه‌های کلیدی یک راهنمای بسیار مهم و مؤثرند، اما گاهی همین واژه‌های کلیدی به عنوان شباهت فریبنده به کار رفته‌اند. مراقب باش فریب غلط‌اندازها را نخوری!

عبارت‌های «بس شگفت» (۱)، «حدیث دل» (۲) و «سخن در گرفتن» (۴) عبارت‌های غلط‌اندازند، اما در (۳) با این که واژه کلیدی خاصی، به جز «دل» وجود ندارد، جایگاه ارزشمند دل، مضمون مشترک آن را با بیت سؤال نشان می‌دهد.

تست و پاسخ ۲۲

کدام گزینه با بیت «بیا تا همه دست نیکی بریم / جهان جهان را به بد نسپریم»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) بیا تا گل برفشانیم و می در ساغر اندازیم
(۲) صد بار بدی کردی و دیدی ثمرش را
(۳) کنون بی تو ای جان و جانان من
(۴) به آواز گفتند ما کههتریم
- فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
خوبی چه بدی داشت که یک بار نکردی؟
جهان جهان گشت زندان من
زمین جز به فرمان تو نسپریم

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

مفهوم مشترک بیت سؤال و (۲): توصیه به نیکوکاری

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دعوت به خوش باشی و تغییر و تحول

(۳) رنج و اندوه عاشق در هجران معشوق

(۴) اظهار ارادت و خاکساری نسبت به ممدوح

دام تستی

مراقب باش که واژه‌های کلیدی و مفید در تشخیص مفهوم را با غلط‌اندازها اشتباه نگیری! (۱)، (۲) و (۴) کلمات و ترکیبات مشترکی با بیت سؤال دارند، اما مفهومشان کاملاً با بیت سؤال بی‌ارتباط است. در (۲) با این که حرف از بدی کردن و خوبی نکردن است، این رفتار مورد نکوهش قرار گرفته؛ بنابراین مضمون بیت، دعوت به رفتاری برخلاف آن، یعنی نیکوکاری است.

تست و پاسخ ۲۳

کدام بیت با بیت «قطره آبی که دارد در نظر گوهرشدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش»، ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

- ۱) ذره خاکم و در کوی توام جای خوش است
- ۲) همه شب نهادهام سر چو سگان بر آستانت
- ۳) نشکنی تا خویش را از دوست کی یابی نشان؟
- ۴) خاک کوی توام ای یار و پس از مرگ به زاری

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی مفهوم مشترک بیت سؤال و ۳: خاکساری لازمه کامیابی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) خاکساری در برابر معشوق / نگرانی و پریشان‌خاطری عاشق
- ۲) خاکساری در برابر معشوق / غیرت عاشقانه
- ۳) خاکساری در برابر معشوق / جاودانگی عشق

دام تستی دقت کن که موضوع «خاکساری» در همه بیت‌ها (بیت سؤال و هر چهار گزینه) و مفهوم «خاکساری در برابر معشوق» در هر چهار گزینه، مشترک است. خاکساری یعنی فروتنی و تواضع. «ارتباط معنایی بیشتر» یعنی با وجود موضوع کلی مشترک، بتوانی تفاوت‌ها را هم پیدا کنی تا با رد گزینه، پاسخ درست را به دست بیاوری. در بیت سؤال و ۳ این خاکساری، باعث «رسیدن به هدف» می‌شود، اما از گزینه‌های دیگر، چنین چیزی فهمیده نمی‌شود.

تست و پاسخ ۲۴

مفهوم کدام گزینه به مفهوم بیت زیر نزدیک‌تر است؟

«چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود»

- ۱) گر ضعیفان را بر خویش حراست نبود
- ۲) فنا شو چون نخواهی شد تو از خویش
- ۳) جان شیرین به تن مرده چه سان بازآید
- ۴) ای زنده‌کننده هر دلی را

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی عبارت «کت»، تشکیل شده از حرف ربط «که» و ضمیر «ت». روی هم، به معنی «که تو را».

مفهوم مشترک بیت سؤال و ۱: هر کس نتیجه عمل و رفتار خودش را می‌بیند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) توصیه به نفی ظواهر و ترک وجود مادی
- ۳) وجد و اشتیاق از وصال معشوق / عشق، زندگی بخش است.
- ۴) جور و جفای معشوق و دل شکستگی عاشق / عشق زندگی بخش است.

راه حل تستی به پرسش انکاری در بیت، توجه کن: «چرا باید؟» این عبارت یعنی چیزی را که مورد سؤال قرار می‌دهد (خیره خیره خلیدن دل دیگران) نباید انجام بدهیم! مصراع اول هم، می‌گوید اگر این کار را بکنی، «ت (تو را) ز دیگر کس جگر خسته شود»؛ یعنی به سر خودت هم می‌آید! دقت کن که در این سؤالات، گزینه درست ممکن است در مفهوم دقیق و جزئی همانند بیت سؤال باشد (اگر برنجانی، می‌رنجانندت!) و ممکن است در مفهوم کلی خود، همانند بیت سؤال باشد (هر کاری کنی، نتیجه‌اش را می‌بینی!) در این سؤال، تناسب در مفهوم کلی مورد توجه قرار دارد.

تست و پاسخ ۲۵

در همه گزینه‌ها به مفهوم مقابل عبارت زیر اشاره شده است، به جز .....
 «پیش خویش، زنبورخانه‌ای و قدری شهید یافت، چیزی از آن به لب بُرد، از نوعی در حلاوت آن مشغول گشت که از کار خود غافل ماند و نه اندیشید که پای او بر سر چهار مار است و نتوان دانست که کدام وقت در حرکت آیند.»

۱) ای دوست بیا تا غم فردا نخوریم	وین یک دم عمر را غنیمت شمیریم
۲) چون عاقبت کار جهان نیستی است	انگار که نیستی چو هستی خوش باش
۳) چون عهده نمی‌شود کسی فردا را	حالی خوش دار این دل پرسودا را
۴) گر عشق برد رخت به یغما خوش باش	با یوسف مصری کف بیریده خوش است

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی مفهوم عبارت سؤال: نکوهش غفلت و دل‌بستگی به دنیا و خوش‌گذرانی با لذت‌های دنیوی
 مفهوم مقابل در ۱، ۲ و ۳: دعوت به خوش باشی
 مفهوم ۴: لذت‌بخش بودن رنج عاشقی

دام تستی مراقب باش که فریب شباهت ظاهری واژه‌های کلیدی را نخوری! همه گزینه‌ها ظاهراً می‌گویند «خوش باش»! اما به خوش‌بودنی می‌گوییم «دعوت به خوش باشی» که به معنی غم چیزی را نخوردن و لذت‌بردن از لحظه و نیندیشیدن به آینده باشد که در تقابل با مفاهیم تعلیمی و اخلاقی از قبیل «نکوهش غفلت» و «توصیه به آخرت‌اندیشی» قرار می‌گیرد.

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۱ تا ۲۰

تست و پاسخ ۲۶

به ترتیب، عبارات کدام گزینه در ارتباط با «معنادار بودن کنش‌های انسانی»، «قرار گرفتن انسان بر سر دوراهی‌ها» و «آگاهانه بودن کنش» صحیح است؟

(۱) انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند. - تا خواست و اراده انسان نباشد، کنشی انجام نمی‌گیرد. - کنش وابسته به آگاهی آدمی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.

(۲) پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید. - انسان‌ها ممکن است از انجام یک کنش، هدف‌های مختلفی داشته باشند. - استفاده از دفترچه راهنما هنگام استفاده از یک کالای پیچیده، نشانگر آگاهانه بودن کنش انسانی می‌باشد.

(۳) انسان‌ها در انجام کنش، به معنای آن توجه دارند. - ممکن است فردی به کاری آگاه باشد، ولی تصمیم به انجام آن نگیرد. - پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید.

(۴) فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود که ممکن است گاهی به آن نرسد. - فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و بسته شدن چشم در مواجهه با خطر، ارادی نیستند. - اگر ما آگاهی خود را نسبت به کاری از دست بدهیم، از انجام آن کنش باز می‌مانیم.

(درس ۱ - ویژگی‌های کنش)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

ویژگی‌های کنش	مصادیق و موارد مربوط به آن
آگاهانه بودن	مراجعه به دفترچه راهنمای یک کالای پیچیده در هنگام استفاده اولیه از آن / ناتوانی در سخن گفتن به یک زبان ناآشنا
ارادی بودن	قرار گرفتن بر سر دوراهی
هدفدار بودن	پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگر پرسید.
معنادار بودن	بالا آوردن دست به معنای اجازه برای صحبت کردن و... است. / برخاستن هنگام ورود معلم به معنای احترام است. / بوق زدن، معانی متفاوتی دارد.

پاسخ تشریحی

۲) مربوط به هدفدار بودن کنش انسانی می‌باشد. - مربوط به هدفدار بودن کنش انسانی است؛ در صورتی که قرار گرفتن انسان بر سر دوراهی، مربوط به ارادی بودن کنش می‌باشد. - صحیح

۳) صحیح - صحیح - مربوط به هدفدار بودن کنش انسانی است.

۴) مربوط به هدفدار بودن کنش انسانی می‌باشد. - کنش بدون اراده انجام نمی‌شود؛ بنابراین ضربان قلب یا بسته شدن ناخودآگاه چشم، کنش نیستند. - صحیح

تست و پاسخ ۲۷

به ترتیب، موارد کدام گزینه درباره عبارات زیر، صحیح می‌باشد؟

- خستگی شدید فیزیکی پس از کوهنوردی
  - اخراج یک کارگر توسط مدیر کارخانه به علت ضعف کاری
  - دریافت نمره مناسب پس از مطالعه دروس
- (۱) برخی از پیامدهای انسانی به خواست انسان‌هایی غیر از خود کنشگر، وابسته‌اند. - اخراج شدن توسط مدیر، پیامد ارادی کنش کارگر بوده است. - برخی از پیامدهای کنش، به اراده خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته هستند.
- (۲) این گونه از پیامدها، احتمالی هستند یعنی ممکن است رخ بدهند یا رخ ندهند. - این دسته از پیامدها، نتیجه طبیعی یک کنش هستند. - این دسته از پیامدها، قطعی بوده و حتماً به وقوع می‌پیوندند.
- (۳) این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند. - این دسته از پیامدها، قطعی هستند. - آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی آن انجام می‌دهند.
- (۴) این دسته از پیامدها، نتیجه طبیعی یک کنش هستند و به اراده انسان وابسته نیستند. - برخی از پیامدهای کنش، به اراده خود کنشگر بستگی ندارند، بلکه به اراده افراد دیگر وابسته هستند. - این دسته از پیامدها، خودشان کنش هستند و باید کنشگری، آن‌ها را انجام دهد.

(درس ۱ - پیامدهای کنش)

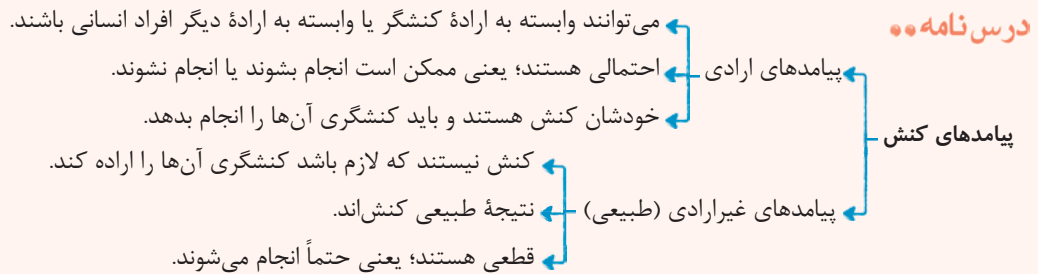
پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

مشاوره خیلی باید دقت کنید که پیامدهایی که به اراده سایر کنشگر ان هم وابسته اند، (مثل مورد دوم صورت سؤال) پیامد ارادی کنش هستند نه غیر ارادی. شاید توی نگاه اول چون رخ دادن پیامد به اراده کنشگر بستگی نداره، اونو غیر ارادی بدونیم، ولی خوبه که یه بار دیگه به تعریف پیامدهای ارادی دقت کنیم: پیامدهای کنش که به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته اند، پیامد ارادی کنش هستند.

پاسخ تشریحی خستگی شدید فیزیکی، پیامد غیرارادی کوهنوردی می باشد. این نوع پیامدها نتیجه طبیعی کنش اند و به اراده افراد انسانی بستگی ندارند و از طرفی قطعی هستند؛ یعنی حتماً انجام می شوند (رد ۱ و ۲).
 اخراج شدن توسط مدیر، پیامد ارادی وابسته به اراده فردی به غیر از کنشگر است. این دسته از پیامدها احتمالی اند؛ یعنی ممکن است انجام بشوند یا نشوند (رد ۲ و ۳).
 دریافت نمره مناسب، پیامد ارادی مطالعه کردن و وابسته به اراده کنشگر است. این دسته از پیامدها احتمالی هستند، یعنی ممکن است انجام بشوند یا نشوند (رد ۲).

تست و پاسخ ۲۸

عبارات کدام گزینه، تماماً درباره «پیامدهای غیرارادی» کنش انسان، درست است؟

- ۱) گاهی به اراده کنشگران انسانی دیگر وابسته است. - ترک سیگار به علت نصیحت دیگران، پیامد غیرارادی سیگار کشیدن است. - پیامدهای غیرارادی کنش انسان، آگاهانه، بامعنا و هدفمند نیستند.
- ۲) نیاز نیست که کنشگری آنها را اراده کند. - تقرب و نزدیکی به خداوند، پیامد غیرارادی وضو گرفتن است. - اگر افراد آنها را اراده کنند، انجام می شوند و اگر نخواهند، انجام نمی گیرند.
- ۳) پیامدهای غیرارادی کنش انسان، حتماً انجام می شوند و احتمالی نیستند. - پیامدهای طبیعی کنش انسان، آگاهانه، ارادی و هدفدار نیستند. - ورزشکار حرفه ای شدن، از پیامدهای غیرارادی ورزش کردن است.
- ۴) به هیچ وجه به اراده افراد انسانی وابسته نیست. - تندرستی پیامد غیرارادی داشتن سبک زندگی سالم است. - نتیجه طبیعی کنش بوده و قطعی هستند.

پاسخ: گزینه ۴ (درس ۱ - پیامدهای کنش)

مشاوره برای این که به مبحث کنش و پیامدهای آن بهتر مسلط بشید، باید برای خودتون مثال بزنید. مثال زدن باعث می شه مطلب راحت تر در ذهنتون تثبیت بشه.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه ها:

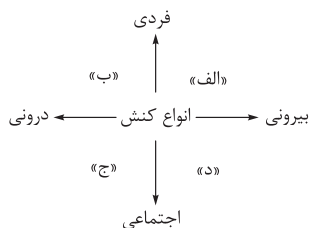
- ۱) نادرست (پیامدهای غیرارادی به اراده هیچ کنشگر انسانی وابسته نیستند) - نادرست (ترک سیگار، پیامد ارادی کنش بوده و خود نیز کنش محسوب می شود) - درست
- ۲) درست - درست - نادرست (پیامدهای غیرارادی به اراده هیچ کنشگر انسانی وابسته نیست) - درست
- ۳) درست - درست - نادرست (ورزشکار حرفه ای شدن وابسته به اراده کنشگر بوده و پیامد ارادی کنش محسوب می شود) - درست

تست و پاسخ ۲۹

موارد کدام گزینه، به ترتیب در جایگاه «د»، «ب»، «ج» و «الف» قرار می‌گیرد؟

(درس ۲ - انواع کنش‌های انسانی)

- ۱) یادگرفتن درس - وضوگرفتن - تعارف کردن غذا به دیگران - رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی
- ۲) شرکت در راهپیمایی - تفکر درباره هنر - تصور عدالت جهانی - نوشتن خاطرات شخصی
- ۳) رعایت احترام - جاسوسی برای بیگانگان - رعایت مقررات دور از چشم دیگران - افطاری دادن
- ۴) تفکر راجع به گذشتگان - سلام کردن - آموزش دادن به دانش‌آموزان - محبت کردن به دیگران

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره سؤالات نموداری از سؤالات بسیار مهم کنکور هستند. برای این‌که در دام این سؤالات نیفتید، حتماً باید صورت سؤال رو دقیق بخونید و دقت کنید ترتیب مواردی که از تون خواسته شده چه‌طور! مثل این سؤال که گفته به ترتیب به «د»، «ب»، «ج» و «الف» پاسخ دهید.

درس نامه •• انواع کنش‌های انسانی

- کنش ← درونی ← مانند: تفکر و تخیل
- کنش ← بیرونی ← مانند: نشست، برخاستن و صحبت کردن
- کنش ← فردی ← مانند: کتاب‌خواندن
- کنش ← اجتماعی ← مانند: مهمانی گرفتن

پاسخ تشریحی

- شرکت در راهپیمایی ← اجتماعی ← بیرونی
- تفکر درباره هنر ← فردی ← درونی
- تصور عدالت جهانی ← اجتماعی ← درونی
- نوشتن خاطرات شخصی ← فردی ← بیرونی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فردی و درونی - فردی و بیرونی - اجتماعی و بیرونی - اجتماعی و بیرونی
- ۲) اجتماعی و بیرونی - اجتماعی و بیرونی - اجتماعی و بیرونی - اجتماعی و بیرونی
- ۳) اجتماعی و درونی - اجتماعی و بیرونی - اجتماعی و بیرونی - اجتماعی و بیرونی

تست و پاسخ ۳۰

عبارت کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

«هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای من در میان جمع و دلم جای دیگر است»

- ۱) در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست و ضرورتی به حضور دیگران نیست.
- ۲) هر نوع کنش اجتماعی، لزوماً در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد؛ برای مثال رعایت قوانین به دور از چشم دیگران.
- ۳) کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه و در نظر گرفتن آن‌ها انجام می‌گیرد، کنش فردی محسوب می‌شوند.
- ۴) کنش‌های ما در ارتباط با خودمان، خلقت (طبیعت و ماوراءطبیعت) و نیز در مقابل خداوند متعال، اجتماعی محسوب می‌شود.

(درس ۲ - انواع کنش‌های انسانی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گاهی ممکن است کنش‌هایی در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها انجام شود؛ این کنش‌ها فردی محسوب می‌شوند. برای مثال وقتی فردی در کلاس درس حضور دارد، ولی بی‌توجه به اطرافیان در ذهن خود رودخانه‌ای خروشان را تخیل می‌کند، کنش فردی انجام داده است. بیت صورت سؤال تأییدکننده این مطلب است.

نکته کنش اجتماعی، لزوماً در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. وقتی راننده‌ای پشت چراغ قرمز می‌ایستد، مقرراتی را رعایت می‌کند که مورد قبول دیگران است؛ به همین دلیل کنش او اجتماعی است.

تست و پاسخ ۳۱

به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- خانواده و گروه دوستان
  - لزوم آرام مطالعه کردن در کتابخانه
  - پدیده‌های مطلوب، خواستنی و مورد توجه و پذیرش
- (۱) پدیده‌های اجتماعی - ارزش اجتماعی - هنجارهای اجتماعی
(۲) هنجار اجتماعی - کنترل اجتماعی - هنجارهای اجتماعی
(۳) پدیده‌های اجتماعی - هنجار اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی
(۴) ارزش اجتماعی - کنترل اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی

(درس ۲ - پلوتگی شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه •• بررسی چند اصطلاح

کنش اجتماعی: فعالیتی است که انسان انجام می‌دهد.
پدیده اجتماعی: کنش اجتماعی و پیامدهای آن را می‌گویند.
هنجار اجتماعی: شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.
ارزش اجتماعی: آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

پاسخ تشریحی بانک، مسجد، پلیس، مدرسه، خانواده، گروه دوستان، نمادها، هنجارها، ارزش‌های اجتماعی و... نمونه‌هایی از پدیده‌های اجتماعی هستند.

فردی به تنهایی و با صدای دلخواه در مکانی مطالعه می‌کند. حال اگر فرد دیگری وارد شود، مطالعه او به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود و پای ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را به میان می‌آورد. او برای رعایت حقوق دیگری (تحقق یک ارزش) باید در حضور دیگران، آرام مطالعه کند (پیدایش یک هنجار).

ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

تست و پاسخ ۳۲

به ترتیب، پاسخ صحیح سؤالات زیر کدام است؟

- خردترین پدیده اجتماعی چیست؟
  - ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی چگونه تداوم می‌یابند؟
  - چرا پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند؟
- (۱) جامعه‌پذیری - کنش اجتماعی - از طریق تعلیم و تربیت، ارزش‌ها و هنجارها به افراد منتقل می‌شوند.
(۲) کنش اجتماعی - عمل به آن‌ها - افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند.
(۳) جامعه‌پذیری - کنش اجتماعی - افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند.
(۴) کنش انسانی - عمل به آن‌ها - از طریق تعلیم و تربیت، ارزش‌ها و هنجارها به افراد منتقل می‌شوند.

(درس ۲ - پلوتگی شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه ●● فرایند انتقال ارزش‌ها و هنجارها به افراد

کنش‌های اجتماعی ← شکل‌گیری ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ← ضروری‌ساختن پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی
← استفاده از تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه ← انتقال ارزش‌ها و هنجارها به افراد

پاسخ تشریحی کنش اجتماعی خردترین (کوچک‌ترین) پدیده اجتماعی است. افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.

پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آن‌جا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

تست و پاسخ ۳۳

به ترتیب، در رابطه با موارد زیر کدام گزینه صحیح است؟

- از جنس هدف و مقصود
- برخاستن از جا در هنگام ورود معلم به کلاس
- عامل شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی
- شیوه احوال‌پرسی از دیگران

- (۱) ارزش‌ها - معناداربودن کنش - توجه به حقوق و تکالیف افراد - هنجار اجتماعی
- (۲) هنجارها - آگاهانه‌بودن کنش - توجه به واژه «دیگران» - ارزش اجتماعی
- (۳) هنجارها - آگاهانه‌بودن کنش - توجه به حقوق و تکالیف افراد - ارزش اجتماعی
- (۴) ارزش‌ها - معناداربودن کنش - توجه به واژه «دیگران» - هنجار اجتماعی

(درس‌های ۱ و ۲ - ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند.

وقتی دانش‌آموز هنگام ورود معلم از جای خود برمی‌خیزد، به معنای احترام‌گذاشتن به معلم است. برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی، لازم است کمی بیشتر به واژه «دیگران» اندیشید. هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. مثلاً در هر جامعه‌ای احوال‌پرسی از دیگران، شیوه‌های معینی دارد.

نکته ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

تست و پاسخ ۳۴

درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- (الف) ناتوانی انسان در سخن‌گفتن به یک زبان ناآشنا، بیانگر اهمیت وجود اراده در انجام کنش است.
- (ب) پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند؛ بنابراین هیچ‌گاه از انسان مستقل نمی‌شوند.
- (ج) به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند.
- (د) کنش اجتماعی از طریق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی تحقق می‌یابد و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازد.

- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست
- (۲) درست - نادرست - نادرست - درست
- (۳) درست - درست - نادرست - درست
- (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(درس‌های ۱ و ۲ - ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی موارد نادرست:

ناتوانی انسان در سخن گفتن به یک زبان ناآشنا، بیانگر اهمیت وجود آگاهی در انجام کنش است. پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند. ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند.

نکته پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند. این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند پدیده‌های اجتماعی همچون پدیده‌های طبیعی هستند؛ در حالی که پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند، ولی پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.

تست و پاسخ ۳۵

کدام یک از موارد زیر نادرست است؟

الف) گروه‌های کوچک با وجود فرد فرد اعضا شکل می‌گیرند، اما گروه‌های بزرگ برخلاف گروه‌های کوچک از طریق مشارکت اجتماعی اعضا پدید می‌آیند.

ب) افزایش جمعیت سالمندان کشور، افزایش هزینه‌ها را دربردارد. این هزینه‌ها عمدتاً به هزینه‌های بهداشت و درمان مربوط می‌شود.

ج) در صورتی که جمعیت بالای ۶۰ سال بیش از ۱۵ درصد جمعیت کل کشور باشد، کشور پیر محسوب می‌شود.

د) پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد تا سال ۲۰۵۰ بیش از یک چهارم جمعیت ایران سالخورده خواهد شد.

الف - ج (۱)   ب - د (۲)   ج - ب (۳)   الف - د (۴)

(درس ۲-۱ از «من» تا «ما»)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

افزایش هزینه‌ها (عمدتاً به هزینه‌های بهداشت و درمان مربوط می‌شود).
 تبعات مسن شدن جمعیت ← نبود نیروی جوان کافی در کشور برای ارائه خدمات و رفع نیازهای سالمندان
 مشکلاتی مانند انجام به تنهایی تعهدات فرزندی، حمایت عاطفی و رسیدگی به مسائل والدین توسط فرزندان
 خانواده‌های تک‌فرزند

پاسخ تشریحی بررسی موارد نادرست:

الف) گروه‌های کوچک و گروه‌های بزرگ با وجود فرد فرد اعضا و با مشارکت اجتماعی آن‌ها، شکل می‌گیرند. ج) در صورتی که جمعیت بالای ۶۵ سال بیش از ۱۰ درصد جمعیت کل کشور باشد، کشور پیر محسوب می‌شود.

عربی، زبان قرآن: صفحه‌های ۱ تا ۱۶

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۶ - ۴۲):

تست و پاسخ ۳۶

﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾:

- ۱) و تفکر در خلقت آسمان‌ها و زمین این است که پروردگار ما این‌ها را باطل نیافریده است!
- ۲) و در آفریدن آسمان و زمین اندیشه می‌کنند پروردگارا این دو را باطل خلق نکرده‌ای!
- ۳) و در آفرینش آسمان‌ها و زمین تأمل می‌کنند ای پروردگار ما این را بیهوده نیافریدی!
- ۴) و می‌اندیشند در این که پروردگاران آسمان‌ها و زمین را خلق کرده پس خلقت این بیهوده نیست!

(درس ۱ - صفحه ۱۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره به طور کلی در پاسخ به تست‌های ترجمه به فعل‌ها از نظر نوع (ماضی، مضارع، آینده، امر، نهی و ...) و صیغه (غایب، مخاطب و متکلم)، اسم‌ها از نظر مفرد یا جمع بودن به‌ویژه جمع مکسر و ضمائر به‌ویژه ضمائر متصل دقت کن.

خودت حل کنی بهتره ترجمه فعل‌های آیه را بررسی کن! بعد هم برو سراغ اسم جمع و اسم اشاره.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «يَتَفَكَّرُونَ» (فعل مضارع): تأمل می‌کنند، اندیشه می‌کنند، می‌اندیشند (رد ۱) - «خَلَقَ» (مصدر و مضاف): در آفرینش، در خلقت، در آفریدن (رد ۲) - «السَّمَاوَاتِ» (جمع مؤنث سالم): آسمان‌ها (رد ۲) - «مَا خَلَقْتَ» (ماضی منفی، مفرد مذکر مخاطب): نیافریدی، خلق نکرده‌ای (رد ۱ و ۲) - «هَذَا» (اسم اشاره مفرد): این (رد ۱ و ۲) «خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) «تفکر ... این است که» برای «يَتَفَكَّرُونَ» - «نیافریده است» برای «مَا خَلَقْتَ» - «این‌ها» برای «هَذَا» خطا هستند.

۲) «آسمان» برای «السَّمَاوَاتِ» - «این دو» برای «هَذَا» خطاست.

۳) «در این که» اضافه آمده - «پروردگاران» در جای نامناسب آمده - «خلق کرده [است]» برای «خَلَقَ» خطاست. - «پس» اضافه آمده - «خلقت این ... نیست» برای «مَا خَلَقْتَ هَذَا» خطاست.

تذکر ترجمه فعل به صورت اسم و مصدر به صورت فعل غالباً خطاست.

تست و پاسخ ۳۷

«الْأَنْعَمُ مِنْهُرِمَةَ عَلَى كُلِّ الْعِبَادِ، فَالْوَاجِبُ عَلَى كُلِّ امْرِئٍ أَنْ يَشْكُرَ اللَّهَ الَّذِي أَعْطَاهُ هَذِهِ النِّعَمَ!»:

- ۱) نعمت‌ها بر همه عبادت‌کنندگان ریزان است و بر هر انسانی لازم است که شکرگزار خداوندی باشد که این نعمت را عطایش می‌کند!
- ۲) بر تمام بندگان نعمت‌ها سرازیر می‌شود پس واجب است که کل انسان‌ها شکر خداوندی که این نعمت را داده است، به جا آورند!
- ۳) نعمت‌های ریزان برای کل بندها است و وظیفه هر فردی است که از خدایی که این نعمت‌ها را به او اعطا کرده، سپاس‌گزاری کند!
- ۴) بر همه بندها نعمت‌ها ریزان است و بر هر شخصی واجب است از خداوندی که این نعمت‌ها را به او داده است، تشکر کند!

(درس ۱ - صفحه ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره معنای واژگان مهم است. در عبارت، کلمه «كُلِّ» را دیدی به ترجمه‌اش دقت کن. دو اسم که ترکیب اضافی یا وصفی نیستند را نمی‌توان به صورت اضافی یا وصفی ترجمه کرد.

خودت حل کنی بهتره ترجمه جمع مکسر را بررسی کن! هم‌چنین به کلمه «كُلِّ» و اسم بعد از آن توجه کن. فعل «أَعْطَاهُ» را بررسی کن.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● کلمه «كَلَّ» با اسم آل دار، به معنای «همه، تمام» و با اسم مفرد بدون آل، به معنای «هر» است.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «الأُنْعَمُ مُنْهَمِرَةٌ: نعمت‌ها ریزان است (رد ۲ و ۳) - علی: بر (رد ۳) - العِبَاد: بنده‌ها، بندگان (رد ۱) - كَلَّ امرئٌ: هر شخصی، هر انسانی، هر فردی (رد ۲) - أَعْطَا (فعل ماضی «أَعْطَى» + ضمیر متصل «ه»): به او اعطا کرده، به او داده است (رد ۱ و ۲) - النَّعْمُ (جمع مکسر): نعمت‌ها، نعمات (رد ۱)»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) «عبادت‌کنندگان» برای «العِبَاد» - «نعمت» برای «النَّعْم» - «عطایش می‌کند» برای «أَعْطَا» خطاست.
- ۲) «سرازیر می‌شود» برای «مُنْهَمِرَةٌ» - «کل انسان‌ها» برای «كَلَّ امرئٌ» خطاست. - ضمیر مفعولی «ه»: او را، به او» در «أَعْطَا» ترجمه نشده.
- ۳) «نعمت‌های ریزان» برای «الأُنْعَمُ مُنْهَمِرَةٌ» - «برای» برای «علی» خطاست.

تذکر کلمات متشابه و ترجمه آن‌ها را یاد بگیر.

تست و پاسخ ۳۸

كُنْتُ أَنْظُرُ مَعَ أَصْدِقَائِي إِلَى سَمَاءِ اللَّيْلِ قَبْلَ الْإِغْبَارِ وَأَقُولُ لَهُمْ: مَنْ ذَا الَّذِي زَانَهَا بِأَنْجَمِ كَالذَّرْرِ الْمُنْتَشِرَةِ!؟»:

- ۱) با دوستان خود به آسمان شب پیش از روشنی نگاه می‌کردم و به آن‌ها می‌گفتم: چه کسی آن را با ستارگان پراکنده همچون مرواریدها زینت داده است؟!
- ۲) پیش از غبار آلودگی همراه دوستانم آسمان شب را می‌نگریستم و به ایشان می‌گفتم: این کیست که با ستاره‌هایی مانند مرواریدهای پراکنده آن را آراست؟!
- ۳) قبل از آن که آسمان شب غبارآلود شود به دوستان خودم نگاه کردم و گفتم: این کسی که آن را با ستارگانی مانند ذره‌های پخش شده زینت داد کیست؟!
- ۴) پیش از تیره‌رنگی، من و دوستانم به آسمان شب می‌نگریستیم و با خود می‌گفتم: این چه کسی است که ستاره‌های زینتی درمانندش را در آن پراکنده است؟!

(درس ۱ - صفحه ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره هر وقت در عبارت فعل «کان» را دیدی، ببین به تنهایی آمده یا به عنوان فعل کمکی. فعل‌های هم‌نوع که در یک عبارت بعد از حرف عطف «وَ» آمدند، از نظر زمان مانند فعل اولی ترجمه می‌شوند.

خودت حل کنی بهتره ترجمه فعل‌های جمله را بررسی کن! به معنای واژگان و ترکیب اضافی و ترکیب وصفی توجه کن.

درس نامه ●● فعل «كَانَ» به معنای «بود»، فعل مضارع «يَذْهَبُ» به معنای «می‌رود»، اما ترکیب «كَانَ يَذْهَبُ» معادل ماضی استمراری فارسی و به معنای «می‌رفت» است.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «كُنْتُ أَنْظُرُ: نگاه می‌کردم، می‌نگریستم (ماضی استمراری متکلم وحده، رد ۳ و ۴) - مَعَ: با، همراه (رد ۳ و ۴) - قَبْلَ الْإِغْبَارِ: پیش از غبار آلودگی، پیش از تیره‌رنگی (رد ۱ و ۲) - [كُنْتُ] أَقُولُ لَهُمْ: و به ایشان می‌گفتم و به آن‌ها می‌گفتم (رد ۳ و ۴) - زَانَهَا (فعل ماضی + ضمیر متصل): آن را آراست، آن را زینت داده است، آن را زینت داد (رد ۴) - بِأَنْجَمِ كَالذَّرْرِ الْمُنْتَشِرَةِ: با ستاره‌هایی مانند مرواریدهای پراکنده، با ستارگانی مانند ذره‌های پخش شده (رد ۱ و ۲)»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) «روشنی» برای «الْإِغْبَارِ» - «ستارگان پراکنده همچون مرواریدها» برای «أَنْجَمِ كَالذَّرْرِ الْمُنْتَشِرَةِ» خطاست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

۳) بخش اول عبارت «قبل از آن که آسمان شب غبارآلود شود به دوستان خودم نگاه کردم و گفتم» برای «كُنْتُ أَنْظُرَ مَعَ أَصْدِقَائِي إِلَى سَمَاءِ اللَّيْلِ قَبْلَ الْإِغْبَارِ وَأَقُولُ لَهُمْ» خطاست.

۴) «من و دوستانم» برای «مع أصدقائي» - «می‌نگریستیم و با خود می‌گفتیم» برای «كُنْتُ أَنْظُرُ...» و «أقول لهم» - ستاره‌های زینتی درمانندش را در آن پراکنده است» برای «زانتها بأنجم كالدُّرِّ الْمُنْتَشِرَةِ» خطاست.

تست و پاسخ ۳۹

«من أخلاق الشخص القوي بعيد النظر أنه إذا قدر على عدوه، يجعل العفو عنه شكراً للقدرة عليه!»:

- ۱) از اخلاق انسان قوی که دوراندیش است این است که هرگاه بر دشمنش قدرت یافت بخشیدن او را شکرانه قدرت یافتن بر او قرار داد!
- ۲) یکی از خوبی‌های شخص پرتوان دوراندیش این است که وقتی بر دشمن خود قادر شود، به شکرانه این که توانسته بر او قدرت یابد عفو می‌کند!
- ۳) از اخلاقیات فرد نیرومند و دوراندیش این است که اگر بر دشمن خود قدرت یابد، بخشش او را شکر قدرت یافتن بر او قرار می‌دهد!
- ۴) از اخلاقیات شخص قوی دوراندیشی است آن‌گاه که بر دشمن قادر شد، به خاطر بخشیدنش مورد سپاس‌گزاری قرار می‌گیرد!

پاسخ: گزینه ۳ (درس ۱ - صفحه ۱۲)

مشاوره ترکیب‌های وصفی و ترکیب‌های اضافی، هم‌چنین ترجمه آن‌ها را یاد بگیر.

خوبت حل کنی بهتره «الشخص» دوتا صفت داره حواست هست؟ ترجمه فعل مضارع و مصدر را هم بررسی کن.

درس نامه در ترجمه ترکیب وصفی که موصوف دو یا چند صفت دارد، می‌توان میان صفت‌ها حرف «و» به کار برد.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: الشخص القوي بعيد النظر (موصوف با دو صفت): فرد نیرومند و دوراندیش، شخص قوی و دوراندیش (رد ۱ و ۴) - أنه: این که، این است که (رد ۴) - ضمیر متصل «ه» در «عدوه»: دشمن خود، دشمنش (رد ۴) - يجعل العفو عنه...: بخشش او را... قرار می‌دهد، عفو می‌کند (رد ۱ و ۴) - شکراً للقدرة عليه: شکر قدرت یافتن بر او، شکرانه قدرت یافتن بر او (رد ۲ و ۴) خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) «انسان قوی که دوراندیش است» برای «الشخص القوي بعيد النظر» - «قرار داد» برای «يجعل» خطاست.
- ۲) «این که توانسته» اضافه آمده - «بر او قدرت یابد» برای «للقدرة عليه» خطاست.
- ۴) «دوراندیشی است» برای «بعيد النظر» به عنوان صفت دوم خطاست. - «دشمن» برای «عدوه» - «به خاطر بخشیدنش مورد سپاس‌گزاری قرار می‌گیرد» برای «يجعل العفو عنه شكراً للقدرة عليه» خطاست.

تست و پاسخ ۴۰

عَيْن الصَّحِيح:

- ۱) أَنْظُرُ إِلَى مَا قَالَ وَلَا أَنْظُرُ إِلَى مَنْ قَالَ: به چیزی که گفت بنگر و به کسی که گفت ننگر!
- ۲) بَعْدَ الشَّتَاءِ سَيَاتِي الرَّبِيعِ وَسَتَصِيرُ أَغْصَانُ الْأَشْجَارِ نَضْرَةً: بعد از زمستان بهار خواهد آمد و شاخه‌های درختان تر و تازه خواهند شد!
- ۳) رَبَّنَا لَا يَجْعَلُنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ لِأَعْمَالِنَا الْحَسَنَةِ: پروردگار ما به خاطر کارهای نیکمان ما را با گروه ستمکاران قرار نده!
- ۴) هُوَ لَا يَأْخُذُونَ حَقَائِبَ الرِّكَابِ إِلَى صَالَةِ الْمَطَارِ: این‌ها کارگران هستند، کیف‌های مسافران را به سالن فرودگاه می‌برند!

پاسخ: گزینه ۲ (درس ۱ - صفحه‌های ۲، ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

مشاوره از تست‌های چهار به چهار نترس! یه خورده زمانبره ولی خوبیش اینه برای هر عبارت، یه ترجمه اومده که یا درسته یا غلط؛ اگر

تمرین و تکرار کنی می‌شه نقطه قوتت.

خوبت حل کنی بهتره به نوع و ترجمه فعل‌ها دقت کن! به اسم بعد از اسم اشاره توجه کن!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه در ترکیب وصفی اضافی، یک اسم به ترتیب مضاف‌الیه و صفت را با هم دارد، ولی در ترجمه، اول صفت و بعد مضاف‌الیه می‌آید. اگر اسم اشاره جمع با اسم ال دار بیاید، مفرد ترجمه می‌شود و اگر با اسم بدون ال بیاید طبق صیغه خود ترجمه می‌شود.

پاسخ تشریحی شکل درست ترجمه در سایر گزینه‌ها:

- ۱) أَنْظُرُ (مضارع متکلم وحده): می‌نگرم - لا أَنْظُرُ (مضارع منفی متکلم وحده): نمی‌نگرم؛ ترجمه کامل عبارت: «به چیزی که گفت می‌نگرم و به کسی که گفت نمی‌نگرم!»
- ۲) لا يَجْعَلُ (مضارع منفی غایب): قرار نمی‌دهد؛ ترجمه کامل عبارت: «پروردگار ما به خاطر کارهای نیکمان ما را با گروه ستمکاران قرار نمی‌دهد!»
- ۳) هُوَ الْعَمَّالُ (اسم اشاره جمع + اسم ال دار): این کارگران؛ ترجمه کامل عبارت: «این کارگران کیف‌های مسافران را به سالن فرودگاه می‌برند!»

تست و پاسخ ۴۱

عَيْنُ الْخَطَا:

- ۱) صَبَّرَ الْأَرْضَ بِه بعد المطر خَصْرَةَ: زمین پس از باران با آن خاکستری شد!
- ۲) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چرا چیزی را می‌گویید که انجام نمی‌دهید؟!
- ۳) إِبْحَثْ وَ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ: بگرد و بگو این کیست که میوه را از آن در می‌آورد؟!
- ۴) الْقَمَرُ كَوَكَبٌ يَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ: ضیاؤه من الشمس: ماه سیاره‌ای است که پیرامون زمین می‌چرخد، نورش از خورشید است!

(درس ۱ - صفحه‌های ۲، ۳، ۱۱ و ۱۳)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره ترجمه فعل‌ها و معنای واژگان را بررسی کن!

پاسخ تشریحی شکل درست ترجمه: «صَبَّرَ: گردانید - خَصْرَةَ: سرسبز». ترجمه درست عبارت: «پس از باران زمین را با آن سرسبز گردانید!»

تست و پاسخ ۴۲

«این ورزشکاران هر روز ساعت یک ربع به پنج در سالن بازی می‌کنند!»

- ۱) هُوَ لَاءَ رِيَاضِيَّوْنَ، هُم يَلْعَبُونَ فِي الْقَاعَةِ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ إِلَّا رُبْعًا كُلَّ يَوْمٍ!
- ۲) تَلْعَبُ هُوَ لَاءَ الرِّيَاضِيَّاتِ فِي الْقَاعَةِ كُلَّ يَوْمٍ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ وَ الرِّبْعِ!
- ۳) هُوَ لَاءَ الرِّيَاضِيَّاتِ يَلْعَبْنَ فِي الْقَاعَةِ كُلَّ يَوْمٍ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ إِلَّا رُبْعًا!
- ۴) يَلْعَبُ أَوْلَئِكَ الرِّيَاضِيَّوْنَ فِي الْقَاعَةِ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ إِلَّا رُبْعًا كُلَّ يَوْمٍ!

(درس ۱ - صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در تست‌های فارسی به عربی، به زمان فعل فارسی و توجه هم‌زمان به نوع فعل‌ها در گزینه‌ها، به تناسب اسم با فعل، ضمیر با اسم در گزینه‌ها دقت کن. همچنین شکل ترکیب‌های وصفی یا اضافی را بررسی کن!

خودت حل کنی بهتره به اسم بعد از اسم اشاره توجه کن! به نگاه هم به ساعت بندها!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «این ورزشکاران ... بازی می‌کنند: هُوَ لَاءَ الرِّيَاضِيَّاتِ يَلْعَبْنَ، تَلْعَبُ هُوَ لَاءَ الرِّيَاضِيَّاتِ (اسم اشاره نزدیک جمع + اسم ال دار جمع مؤنث و فعل مضارع جمع مؤنث غایب مناسب آن / فعل مضارع مفرد مؤنث غایب در اول جمله و اسم اشاره نزدیک جمع + اسم ال دار جمع مؤنث؛ رد ۱ و ۲) - یک ربع به پنج: الْخَامِسَةَ إِلَّا رُبْعًا (رد ۲ و ۳) و ۴)»

خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) «هُوَ لَاءَ رِيَاضِيَّوْنَ، هُم يَلْعَبُونَ» برای «این ورزشکاران ... بازی می‌کنند» خطاست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

۲ «الخامسة و الربع: پنج و ربع» برای «یک ربع به پنج» خطاست.

۴ «أولئك» برای «این» خطاست و شکل درست آن «يَلْعَبُ هَؤُلَاءِ الرِّيَاضِيِّونَ» است - «الخامسة إِلَّا رُبْعاً» برای «یک ربع به پنج» خطاست.

تذکر کم و زیاد نوشتن کلمه در گزینه‌ها نسبت به عبارت خطاست.

• اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٤٣ - ٤٥) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

«من مظاهر قدرة الله في العالم أن الأرض تدور حول الشمس بسرعة ثلاثين كيلومترا في الثانية و في مسار (مسیر) ثابت و سرعة محدودة لأن زيادة هذه السرعة أو قلتها تؤدي (منجر می‌شود) إلى نهاية الحياة على الأرض. و رَفَعَ اللهُ السَّمَاءَ بلا عمود، و جعل الشمس السَّاطعة (روشنی‌بخش) فيها، و أرسل السُّحْبَ المُمطِرة (پرباران)، و بمُساعدة هاتين اللاتنتين أنبت النباتات و الأشجار المثمرة (میوه‌دار) و غيرها من حُبوب مدفونة في الأرض حتى يستفيد الإنسان من برکاتها. قد خلق الله هذا العالم و موجوداته لخدمة الإنسان و تسهيل حياته، و أمره بالتفكير حول عظمة مخلوقاته حتى يعرف أنه هو خالق كلِّها.»

ترجمه متن «یکی از مظاهر قدرت خداوند در جهان این است که زمین با سرعت سی کیلومتر در ثانیه و در یک مسیر ثابت و سرعت معین به دور خورشید می‌گردد، زیرا افزایش یا کاهش این سرعت به پایان زندگی روی زمین منتهی می‌شود. و خداوند آسمان را بدون ستون برافراشت و خورشید روشنی‌بخش را در آن قرار داد و ابرهای باران‌زا را فروفرستاد و به کمک این دو از دانه‌های نهفته در زمین گیاهان و درختان بارور و غیر آن را رویانید تا انسان از برکات آن بهرمنند شود. خداوند این جهان و موجودات آن را برای خدمت به انسان و آسان کردن زندگی او آفریده، و او را به تفکر پیرامون عظمت آفریده‌هایش دستور داده تا بداند که او (خداوند) آفریننده همه آن‌هاست.»

تست و پاسخ ۴۳

عین الخطأ حسب النص:

- (۱) تنمو النباتات من الشمس و الماء!
 (۲) تنتهي الحياة في الأرض بقلّة سرعتها!
 (۳) الأرض كوكب يدور حول الشمس!
 (۴) من خلال التفكير في الكون، يدرك الإنسان وحدانية الله!

(برگرفته از موضوع درس ۱ - صفحه‌های ۲، ۳، ۱۳ و ۱۵)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای پاسخ به تست‌های درک مطلب، بهتر است یک بار درک مطلب را سریع بخوانی تا هم مفهوم کلی متن را درک کنی و هم زیر جزئیات خط‌بکشی. سوالات درک مطلب، بیشتر از مطالب جزئی متن می‌آید و کمی هم از مفهوم کلی متن می‌آید و حتی ممکن است عبارتی خارج از متن اما مرتبط با مفهوم متن نیز آورده شود.

تذکر صورت تست را با دقت بخوان و بعد تمام گزینه‌ها را بررسی کن و در صورت نیاز به متن مراجعه کن تا مناسب‌ترین گزینه را انتخاب کنی!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱ گیاهان از خورشید و آب می‌رویند! (نادرست)
 ۲ زمین سیاره‌ای است که به دور خورشید می‌چرخد! (درست)
 ۳ زندگی در زمین با کاهش سرعت آن پایان می‌یابد! (درست)
 ۴ از طریق تفکر در جهان هستی انسان به یگانگی خدا پی می‌برد! (درست)

تست و پاسخ ۴۴

عین الصحيح على حسب النص:

- (۱) إن السماء مبنية على أعمدة لا يمكن رؤيتها!
 (۲) خلق الله مخلوقات العالم حتى تخدمه!
 (۳) مسار حركة الأرض حول الشمس ثابت!
 (۴) تتحرك الأرض على مسافة ثلاثين كيلومتراً من الشمس!

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) آسمان روی ستون‌هایی بنا شده که دیدنشان ممکن نیست! (نادرست) ۲) خداوند موجودات جهان را آفرید تا به او خدمت کنند! (نادرست)
 ۳) مسیر حرکت زمین به دور خورشید ثابت است! (درست) ۴) زمین در فاصله سی کیلومتری از خورشید حرکت می‌کند! (نادرست)

تست و پاسخ ۴۵

عَيِّنِ الْخَطَأَ لِلْكَلِمَاتِ الْمَعْيَنَةِ فِي النَّصِّ:

- ۱) أرسل: فعلٌ ماضٍ على وزن أفعل - صيغته مفرد مذکر غائب
 ۲) تدور: فعلٌ مضارع - مصدره: دور - للمفرد المؤنث الغائب
 ۳) مُسَاعِدَةٌ: اسم على وزن «مفاعلة» - مؤنث - مضاف و المضاف إليه «هاتين»
 ۴) الأشجار: جمع مُكسَّرٌ (مفردة: شجرة - مؤنث) - موصوف و صفته «المثمرة»

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای پاسخ به این تیپ سؤال که گزینه خطا را برای چهار کلمه خط کشیده شده در متن می‌خواهد، باید خصوصیات فردی اسم و فعل را که تا الان یاد گرفتی به دقت بررسی کنی، اگر به جواب نرسیدی در صورت آوردن نقش مضاف الیه و صفت برای اسم به متن مراجعه کن و ببین در ترکیب وصفی آمده یا اضافی.

پاسخ تشریحی شکل درست خطا: «(مفردة: شجرة - مؤنث) ← (مفردة: شجر - مذکر)»

• عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٤٦ - ٥٠):

تست و پاسخ ۴۶

عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ فِي مَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ: «مَنْ زَرَعَ الْعُدُوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ»

- ۱) دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود!
 ۲) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد!
 ۳) جنگ با دشمنی که رو در روست / خوش‌تر از دشمنی که در پهلوست!
 ۴) دوست از من پیش دشمن گفت و دشمن پیش دوست / دوست با من دشمنی کرده است و دشمن دوستی!

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱ - صفحه ۱۲)

مشاوره سؤالات مفهوم از آیات، احادیث و ضرب‌المثل‌های کتاب درسی طرح می‌شوند، اما گزینه‌ها علاوه بر کتاب درسی می‌تواند از اشعار یا احادیث مرتبط که خارج از کتاب است نیز بیاید؛ بنابراین اگر شما به شعر و ضرب‌المثل و کتاب‌های ادبی علاقه داری، در انتخاب گزینه مورد نظر طراح تواناتری.

خودت حل کنی بهتره مفهوم عبارت صورت سؤال «نفی دشمنی و تبعات آن» است!

پاسخ تشریحی با توجه به ترجمه حدیث «هر کس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند!» از نظر مفهوم، مصراع دوم شعر ۲ «درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد» با آن تناسب دارد.

تست و پاسخ ۴۷

عَيِّنِ الْجَمْعَيْنِ الْمَكْسَرَيْنِ مُتَضَادَّيْنِ:

- ۱) هُوَلَاءُ الصَّدِيقَاتِ يَدَافِعْنَ عَنْ بَعْضِهِنَّ الْبَعْضَ ضِدَّ الْأَعْدَاءِ! ۲) الْفُسْتَانُ مِنَ الْمَلَابِسِ التَّسَائِيَةِ ذَاتِ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ!
 ۳) إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ هَلَكَ الْأَفْضَالُ! ۴) صَارَ بَعْضُ زَمَلَائِي رَاسِبِينَ وَ بَعْضُهُمْ نَاجِحِينَ!

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۱ - صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۴)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره تشخیص جمع مذکر و مؤنث سالم از جمع مکسر از جمله مواردی است که به صورت مستقیم و غیرمستقیم از آن سؤال طرح می‌شود. گاهی صورت سؤال ترکیبی است؛ مثلاً نوع جمع و متضاد یا مترادف با هم خواسته می‌شود؛ بنابراین معنای واژگان نیز مطرح است.

خوبت حل کنی بهتره سؤال جمع مکسر متضاد خواسته؛ درسته؟!

درس نامه ●● جمع مذکر سالم از اسم مفرد مذکر عاقل + «وَن/ یَن» ساخته می‌شود. جمع مؤنث سالم از اسم مفرد مؤنث، مصدرهای بیش از سه حرف مانند «افتخار، توجه و ...» و برخی از اسم‌های غیرعربی مانند «ریال، تلفون و ...» + «ات» ساخته می‌شود. جمع مکسر از شکستن شکل مفرد کلمه و در وزن‌های سماعی مانند «أفعال، فُعَال، أَفَاعِل، فُعُول، مَفَاعِل» و بسیاری دیگر که نیاز به حداقل یک بار دیدن و شنیدن دارند، ساخته می‌شود!

پاسخ تشریحی «الأرَادِلُ: فرومایگان ≠ الأفاضِلُ: شایستگان» جمع مکسر و متضاد هستند.

در سایر گزینه‌ها:

① «الصَّدِيقَاتُ: دوستان ≠ الأعداءُ: دشمنان» متضادند اما «الصَّدِيقَاتُ» جمع مؤنث سالم است.

② «المَلَابِسُ: لباس‌ها» و «الألْوَانُ: رنگ‌ها» جمع مکسر هستند ولی متضاد نیستند.

④ «رَاسِبِينَ: مردودها ≠ نَاجِحِينَ: قبول‌ها، موفق‌ها» جمع مذکر سالم و متضاد هستند.

تست و پاسخ ۴۸

عَيَّنَ الصَّحِيحَ فِي اسْتِخْدَامِ أَسْمَاءِ الْإِشَارَةِ:

١) هُوَلاءُ الْحَيَوَانَاتِ تَشْرَبُ مَاءَ النَّهْرِ!

٢) فِي هَذِهِ الْوَقْتِ وَصَلَ الرَّجُلُ إِلَى نَهْرٍ!

٣) هَذَا الْبِنْتُ تَعْمَلُ فِي الْمُخْتَبَرِ!

٤) حَمَلَ الْعَامِلُ هَذِهِ الْحَقَائِبَ إِلَى الْحَافِلَةِ!

(درس ۱ - صفحه‌های ۹ و ۱۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره تناسب کلمات در یک عبارت سبب انتقال معنای درست به مخاطب می‌شود، بر این اساس، از تناسب فعل با اسم و بالعکس، ضمیر با اسم، اسم اشاره با اسم و ... سؤال خطا یا صحیح طرح می‌شود.

خوبت حل کنی بهتره حواست به جمع غیرعاقل باشه!

درس نامه ●● اسم اشاره نزدیک و دور برای اسم مفرد مذکر، «هذا / ذلك» و مفرد مؤنث و جمع غیرعاقل (غیرانسان)، «هذه / تلك» و مثنای مذکر، «هذان / هذين» و مثنای مؤنث، «هاتان / هاتين» و جمع مذکر و مؤنث عاقل، «هؤلاء / أولئك» می‌آید.

پاسخ تشریحی «هذه الحَقَائِبُ: این کیف‌ها»؛ برای اسم ال دار (مشارالیه) جمع غیرانسان، اسم اشاره مفرد مؤنث آمده است.

خطای سایر گزینه‌ها:

① برای جمع غیرانسان «الْحَيَوَانَاتُ»، باید اسم اشاره مفرد مؤنث «هذه» بیاید.

② برای مفرد مذکر «الْوَقْتُ»، باید اسم اشاره مفرد مذکر «هذا» بیاید.

③ برای مفرد مؤنث «الْبِنْتُ»، باید اسم اشاره مفرد مؤنث «هذه» بیاید.

توجه به اسم ال دار بعد از اسم اشاره، «مشارالیه» گویند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۴۹

عَيِّنِ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفَرَاعِيْنَ حَسَبَ الْمَعْنَى:

«إِنَّكَ..... إلى مشهد قبل سنتين وِ إِنِّي..... إليها في الشهر القادم!»

- (۱) سُسَافِرٌ - سَوَفَ أُسَافِرُ
(۲) سَافَرْتُ - سَافَرْتُ
(۳) سَافَرْتُ - سَوَفَ أُسَافِرُ
(۴) سُسَافِرٌ - أُسَافِرُ

(درس ۱ / عربی هشتم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره برای گذاشتن کلمه مناسب در جای خالی به کلمات تعیین کننده در عبارت مانند «ضمیر، اسم، فعل، اسم اشاره و ...» و گاهی زمان و مکان وقوع عمل توجه کن.

خودت حل کنی بهتره به زمان در عبارت توجه کن!

پاسخ تشریحی با توجه به «قبل سنتین: دو سال پیش» فعل ماضی «سَافَرْتُ: مسافرت کردی» و با توجه به «الشهر القادم: ماه آینده» فعل آینده «سَوَفَ أُسَافِرُ: مسافرت خواهم کرد» مناسب است. ترجمه عبارت: «تو دو سال پیش به مشهد سفر کرده‌ای و من در ماه آینده به آن سفر خواهم کرد!»

تست و پاسخ ۵۰

عَيِّنِ الْخَطَأَ عَنِ الضَّمِيرِ (حَسَبَ مَرَجَعِهِ):

- (۱) أَيُّهَا الطَّلَابُ، لماذا لا تكتبون تمارينكم؟
(۲) فَتَحَتِ الطَّالِبَةُ أَبْوَابَ العُرْفِ وَ نَوَّافِدَهُمْ!
(۳) شَاهَدَتِ فَاطِمَةُ وَ مَرِيَمُ زَمِيلَاتِهِمَا فِي المَكْتَبَةِ!
(۴) أَنْظَرُوا إِلَى السَّمْسِ الَّتِي أَوْجَدَهَا اللهُ مِثْلَ الشَّرَّةِ!

(درس ۱ - صفحه‌های ۳ و ۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تناسب ضمیر با اسم که همان مرجع ضمیر است از صورت تست‌هایی است که بارها در آزمون‌ها طرح شده است، حتماً جدول تناسب ضمیر با اسم را در بخش یادآوری کتاب درسی با دقت بخوانید.

خودت حل کنی بهتره به جمع مکسرها بیشتر توجه کن!

پاسخ تشریحی ضمیر «هم» براساس مرجع خود «العُرف: کلاس‌ها، اتاق‌ها» که جمع غیرانسان است، خطاست و باید مفرد مؤنث غائب «ها» باشد. در سایر گزینه‌ها:

- ۱) ضمیر «کم» براساس مرجع خود «[أَيُّهَا] الطَّلَابُ: [ای] دانش‌آموزان» که جمع مذکر عاقل است و مورد خطاب قرار گرفته، درست است.
۲) ضمیر «هما» در این جمله با فعل غایب براساس مرجع خود «فاطمة و مریم» که دو نفر هستند و مثنای مؤنث به حساب می‌آیند، درست است.
۳) ضمیر «ها» براساس مرجع خود «السَّمْسِ» که مؤنث [معنوی] است درست می‌باشد.

تاریخ: صفحه‌های ۱ تا ۱۹

تست و پاسخ ۵۱

پاسخ موارد زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) پژوهشگران معتقدند رواج و رونق این علوم تأثیر مهمی بر شکوفایی تاریخ‌نگاری در یونان داشته است.
 (ب) تدوین خدای‌نامه‌ها در دوران حکومت این سلسله نشان از دل‌بستگی ایرانیان به نگارش وقایع تاریخی بوده است.
 (ج) قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده مربوط به این تمدن است.
 (د) بخش عمده کتاب تاریخ هرودت به این موضوع اختصاص دارد.
- (۱) ادبیات و فلسفه - اشکانیان - مصر - جنگ‌های یونان و روم
 (۲) منطق و فلسفه - ساسانیان - بین‌النهرین - جنگ‌های ایران و یونان
 (۳) ادبیات و فلسفه - ساسانیان - مصر - جنگ‌های ایران و یونان
 (۴) منطق و فلسفه - اشکانیان - بین‌النهرین - جنگ‌های یونان و روم

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دهم - درس ۱ - پیشینه تاریخ‌نگاری)

مشاوره اگرچه سؤال ممکن است در ظاهر طولانی یا دشوار به نظر بیاید، اما سطح ساده‌ای دارد؛ بنابراین از نخستین آزمون بیاموزیم که هیچ‌گاه ظاهر سؤال را به عنوان معیار پاسخ‌گویی به آن قرار ندهیم.

پاسخ تشریحی برخی پژوهشگران معتقدند که رواج و رونق ادبیات و فلسفه، تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است. پیشینه تاریخ‌نگاری در ایران باستان؛ از روزگار باستانی ایران به‌ویژه دوره هخامنشیان و ساسانیان سنگ‌نوشته‌هایی باقی مانده است که نشان از توجه ایرانیان به ثبت و ضبط وقایع تاریخی دارد.

تدوین و نگارش خدای‌نامه (خدای‌نامک) در زمان ساسانیان نیز نمونه‌ای از دل‌بستگی ایرانیان به نگارش وقایع و ضبط سلسله حوادث تاریخی است. قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، تکه‌ای از سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. در این سنگ‌نوشته نام تعدادی از فراعنه و برخی حوادث دوران آنان ذکر شده است.

پیشینه تاریخ‌نگاری در یونان؛ تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن، از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان و با ظهور هرودت که پدر تاریخ لقب گرفت، آغاز شد. کتاب تاریخ هرودت که بخش عمده مطالب آن به شرح جنگ‌های یونان و ایران اختصاص دارد، کهن‌ترین و کامل‌ترین اثر تاریخی به‌جامانده از عصر باستان است. پس از هرودت، دیگر نویسندگان یونانی و سپس رومی، فن تاریخ‌نویسی را تکامل بخشیدند.

تست و پاسخ ۵۲

به ترتیب، کدام‌یک از کارکردهای مطالعه تاریخ «سبب خودآگاهی و یگانگی بیشتر افراد یک جامعه» و «درک علل پیشرفت جوامع بشری» می‌شود؟

- (۱) تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی - بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
 (۲) بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده - تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی
 (۳) منبع شناخت و تفکر - بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده
 (۴) تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی - منبع شناخت و تفکر

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ دهم - درس ۱ - فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ)

پاسخ تشریحی تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی؛ مردمانی که برای نسل‌های متوالی، سرگذشت مشترکی داشته و سالیان طولانی در شادی‌ها و تلخ‌کامی‌ها و موفقیت‌ها و شکست‌های هم شریک بوده‌اند، به طور طبیعی به سرزمین و گذشته خود علاقه و دل‌بستگی دارند. از این‌رو، آگاهی افراد جامعه از گذشته مشترکشان، باعث خودآگاهی و یگانگی بیشتر آنان می‌شود.

بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده؛ بهره‌گیری از مطالعه تاریخ، ما را یاری می‌دهد تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عواملی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند؛ در نتیجه علم تاریخ می‌تواند به ما در جهت شناخت درست اوضاع کنونی جامعه خویش و جوامع دیگر و نیز ترسیم مسیر آینده کمک کند.

تست و پاسخ ۵۳

- چه تعداد از عبارتهای زیر دربارهٔ مراحل پژوهش در تاریخ درست است؟
- الف) فیش برداری منابع در مرحلهٔ گردآوری و تنظیم اطلاعات صورت می‌گیرد.
- ب) در مرحلهٔ شناسایی منابع، مورخ به ارزیابی میزان اعتبار و دقت منابع می‌پردازد.
- ج) پژوهشگر تاریخ، پس از تدوین پرسش‌های تحقیق، وارد مرحلهٔ گردآوری و تنظیم اطلاعات می‌شود.
- د) در مرحلهٔ تفسیر و تحلیل اطلاعات، کار مورخان به کار کارآگاهان پلیس شباهت دارد.

۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

(تاریخ دهم - درس ۱ - مراحل پژوهش در تاریخ)

پاسخ: گزینهٔ ۲

مشاوره هنگام مطالعه، ضمن توجه به هر عنوان درسی به مطالبی که در ذیل آن عنوان مطرح می‌شود نیز توجه ویژه‌ای داشته باشید؛ برای مثال هنگامی که مرحلهٔ انتخاب موضوع را مطالعه می‌کنید، باید دقیق بدانید که چه مطالبی مربوط به این عنوان است. رعایت این نکته هنگام مطالعه در پاسخ‌گویی به سوالات دشوار، یار و یاور شما خواهد بود.

درس نامه ●● مراحل پژوهش در تاریخ

مرحله	نکات
۱) انتخاب موضوع پژوهش	معیارهای انتخاب موضوع پژوهش شامل: ۱) موضوع تحقیق تازه باشد و تکراری نباشد. ۲) هر پژوهش باید مسئلهٔ تازه‌ای را مورد بررسی قرار دهد و حرف و نظر جدیدی ارائه دهد. ۳) موضوع تحقیق باید دارای اثر و فایده باشد. ۴) موضوعی انتخاب شود که منابع و اطلاعات کافی در مورد آن وجود داشته باشد.
۲) تدوین پرسش‌های تحقیق	● همهٔ پژوهش‌های علمی نیازمند یک یا چند پرسش هستند. ● فایدهٔ پرسش‌ها: ۱) هدف پژوهش را مشخص می‌کنند. ۲) مانع از بیراهه‌رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند. ● در پژوهش‌های تاریخی، پرسش‌ها اغلب دربارهٔ زمینه‌ها، علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها و یا نقش افراد و گروه‌های درگیر در آن رویدادهاست.
۳) شناسایی منابع	پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و درستی آن‌ها را ارزیابی می‌کند؛ مثلاً بررسی می‌کند که نویسندگان منابع چه کسانی بوده‌اند، چه گرایش دینی، اجتماعی یا سیاسی داشته‌اند، آیا خود شاهد وقایع بوده‌اند یا از زبان دیگران حوادث را نقل کرده‌اند و تا چه اندازه در نقل رویدادها دقت و صداقت داشته‌اند.
۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات	پژوهشگر اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق را از منابع و اسناد تاریخی استخراج و سپس تنظیم و دسته‌بندی می‌کند. وی در این مرحله به فیش‌برداری می‌پردازد.
۵) تحلیل و تفسیر اطلاعات	● کار مورخان در این مرحله شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد. ● مورخان برای تحلیل و تفسیر اطلاعات نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاصی هستند.
۶) گزارش یافته‌های پژوهش	پژوهشگر در این مرحله، نتایج و یافته‌های تحقیق را استخراج و در قالب گزارش علمی ارائه می‌کند.

پاسخ تشریحی عبارتهای «الف»، «ب» و «د» صحیح است.

علت نادرستی «ج»: پژوهشگر تاریخ پس از تدوین پرسش‌های تحقیق، وارد مرحلهٔ شناسایی منابع می‌شود.

دام تستی اگر «الف» شما را به اشتباه انداخت باید به دو نکته توجه کنید: (۱) قرار نیست کلمات کتاب درسی عیناً در سؤالات کنکور و آزمون‌ها تکرار شود، بلکه در کنکور جدید توجه طراح به مفهوم عبارات است؛ برای مثال در مرحله چهارم گردآوری و تنظیم اطلاعات مطابق با توضیحات کتاب، پژوهشگر اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق را از منابع و اسناد تاریخ استخراج و دسته‌بندی می‌کند که این موضوع در عبارت «الف» به صورت فیش برداری مطرح شده است. (۲) از فعالیت‌ها غافل نشوید، چراکه فعالیت ۴ کتاب درسی در صفحه ۶ به فیش برداری اشاره کرده است.

تست و پاسخ ۵۴

تاریخ‌نگاری نوین، مبتنی بر چه روشی بود و «بررسی علل سقوط اشکانیان» به کدام ویژگی تاریخ‌نگاری نوین اشاره دارد؟

- (۱) تمرکز بر ذکر حوادث سیاسی و شرح حال فرمانروایان - بسنده نکردن به ثبت و نقل رویدادها
- (۲) سنجش دقیق منابع و بهره‌گیری از علوم مختلف - توجه به تمام جنبه‌های زندگی مردمان و جوامع گذشته
- (۳) داستان‌پردازی و استناد به اسناد و مدارک معتبر - توجه به تمام جنبه‌های زندگی مردمان و جوامع گذشته
- (۴) سنجش دقیق منابع و استناد به اسناد و مدارک معتبر - بسنده نکردن به ثبت و نقل رویدادها

(تاریخ دهم - درس ۱ - پیشینه تاریخ‌نگاری)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره اگر بخش آخر سؤال، شما را دچار چالش کرد توجه داشته باشید:

- (۱) هنگام مطالعه، مثال‌های کتاب را برای خود معادل‌سازی کنید تا اگر در سؤالات از آن‌ها استفاده شد، قادر به پاسخ‌گویی باشید. مطابق با آنچه در درس‌نامه می‌خوانید در کتاب درسی به علل سقوط ساسانیان به عنوان مثالی برای ویژگی دوم تاریخ‌نگاری نوین اشاره شده است.
- (۲) انتظار نداشته باشید سؤالات صرفاً حافظه‌محور و عیناً از کتاب باشند. لذا هنگام مطالعه، علاوه بر دقت به تمام کلمات و عبارات، مفهوم آن‌ها را نیز درک کنید.

درس‌نامه •• ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین

- (۱) علم تاریخ صرفاً به توصیف و شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی محدود نمی‌شود؛ بلکه همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، هنری و ... جوامع گذشته را در بر می‌گیرد.
- (۲) علم تاریخ صرفاً به ثبت و نقل رویدادهای گذشته بسنده نمی‌کند؛ بلکه زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را نیز بررسی و تجزیه و تحلیل می‌نماید؛ برای مثال امروزه پژوهشگران تاریخ، برای بررسی وقایع مهمی مانند سقوط ساسانیان، فقط به توصیف ماجرای جنگ‌هایی که میان سپاه ساسانی و اعراب مسلمان رخ داد، اکتفا نمی‌کنند؛ بلکه در ابعادی وسیع‌تر، زمینه‌ها و علت‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی و اجتماعی این واقعه را به همراه پیامدهای گوناگون آن بررسی و تحلیل می‌کنند.
- (۳) در پژوهش‌های علمی تاریخ، از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود.

پاسخ تشریحی اساس تاریخ‌نگاری نوین بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.

بر اساس ویژگی دوم تاریخ‌نگاری نوین، علم تاریخ صرفاً به ثبت و نقل رویدادهای گذشته بسنده نمی‌کند؛ بلکه زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را نیز بررسی و تجزیه و تحلیل می‌نماید؛ برای مثال در پدیده‌ای مانند بررسی علل سقوط اشکانیان، صرفاً به توصیف ماجرای جنگ‌هایی که میان اشکانیان و ساسانیان رخ داد، اکتفا نمی‌کنند؛ بلکه در ابعادی وسیع‌تر، زمینه‌ها و علت‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی و اجتماعی این واقعه را به همراه پیامدهای گوناگون آن بررسی و تحلیل می‌کنند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۵۵

کدام یک از موارد زیر نادرست هستند؟

- (الف) رویدادهای تاریخی معلول کنش متقابل انسان‌ها با یکدیگر و با طبیعت هستند.
 (ب) هدف علم تاریخ شناخت و آگاهی نسبت به جنبه‌های مختلف زندگی اجتماعی در گذشته است.
 (ج) رویدادهای تاریخی دور از دسترس بوده و قابل مشاهده و درک نیستند.
 (د) رویدادهای تاریخی مجزا و مستقل بوده و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ دهم - درس ۱ - ویژگی‌های رویدادهای تاریخی)

درس نامه

- (۱) دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند؛ یعنی نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد، بلکه باید با استفاده از شواهد و مدارک آن‌ها را شناخت.
 (۲) تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند.
 (۳) مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

ویژگی رویدادهای تاریخی

پاسخ تشریحی علت نادرستی «ج»: رویدادهای تاریخی دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند، اما توجه داشته باشید رویدادهای تاریخی به طور مستقیم قابل درک نیستند و باید با استفاده از شواهد و مدارک آن‌ها را شناخت (پس قابل درک هستند، اما نه به صورت مستقیم).
 علت نادرستی «د»: رویدادهای تاریخی مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

تست و پاسخ ۵۶

کدام گزینه اطلاعات صحیحی درباره «گاه‌شماری رایج در دوره اشکانیان»، «مبدأ گاه‌شماری اوستایی» و «گاه‌شماری رایج در کشورهای اسلامی» ارائه می‌دهد؟

- (۱) بابلی - به تخت نشستن هر پادشاه - هجری قمری
 (۲) سلوکی - به تخت نشستن هر پادشاه - هجری شمسی
 (۳) اوستایی - به قدرت رسیدن ساسانیان - هجری قمری
 (۴) جلالی - به قدرت رسیدن ساسانیان - هجری شمسی

(تاریخ دهم - درس ۲ - تاریخچه گاه‌شماری در ایران و جهان)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره زمانی که مطالب مشابه درباره یک موضوع (برای مثال گاه‌شماری) مطرح می‌شود حتماً مطالب را از یکدیگر تفکیک کرده و به صورت مقایسه‌ای مطالعه کنید. این تفکیک و مقایسه را در درس نامه انجام دادیم. شما نیز با الگوبرداری هنگام مطالعه به این روش عمل کنید.

درس نامه بهتر است در آزمون نخست و به بهانه این سؤال یک مقایسه کلی میان گاه‌شماری‌های مختلف داشته باشیم تا شیوه مطالعه این مبحث را بهتر دریابیم:

توضیحات	نوع گاه‌شماری	تمدن / سلسله
<ul style="list-style-type: none"> در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز است. برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند. 	خورشیدی - قمری	بین‌النهرین (بابلی‌ها)
<ul style="list-style-type: none"> آنان سال را ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز محاسبه می‌کردند. سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد. برای محاسبه یک‌چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و سال را کبیسه می‌گرفتند. 	خورشیدی	مصریان

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

آزمون یکم حضوری

رشته انسانی

توضیحات	نوع گاه‌شماری	تمدن / سلسله
<ul style="list-style-type: none"> ● رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیقی نداشتند؛ به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م. امپراتور روم (ژولیوس سزار) دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود. ● حدود دو قرن پس از آن که امپراتوری روم دین مسیحیت را رسمیت بخشید، در سال ۵۲۵ م. تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه‌شماری رومیان تعیین شد. ● حدود ۱۰۰۰ سال بعد، پاپ گرگوار سیزدهم، به کمک منجمان، بار دیگر گاه‌شماری مسیحیان را اصلاح کرد. ● گاه‌شماری مسیحی، امروزه به نام گاه‌شماری میلادی شناخته می‌شود. (نکته: دقت کردی به متن بالا؟! اولین کسی که گاه‌شماری رومی را اصلاح کرد امپراتور روم ژولیوس سزار بود و بعد از اون پاپ گرگوار سیزدهم بار دیگر دستور اصلاح داد.) 	رومی	رومیان (مسیحیان)
محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان از رواج این گاه‌شماری در دوره هخامنشیان دارد.	خورشیدی - قمری بابلی	هخامنشیان
-	بابلی - سلوکی - اوستایی	اشکانیان
<ul style="list-style-type: none"> ● گاه‌شماری اوستایی، گاه‌شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می‌شد. ● در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد، سپس پنج روز اضافی را به نام اندرگاه (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. ● مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود. ● از آن‌جا که در این گاه‌شماری، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند. ● در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود. 	اوستایی	ساسانیان
<ul style="list-style-type: none"> ● در کشورهای اسلامی گاه‌شماری هجری قمری رایج بود. ● این گاه‌شماری بر پایه گردش ماه به دور زمین تنظیم شده است. ● مبدأ آن اول محرم سالی است که پیامبر از مکه به مدینه هجرت کرد. 	هجری - قمری	دوره اسلامی
گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است و گاه‌شماری هجری خورشیدی که از سال ۱۳۰۴ ش. در ایران رسمیت یافت، براساس آن تنظیم شده است.	هجری قمری - یزدگردی - جلالی - دوازده‌حیوانی و هجری خورشیدی	ایران دوران اسلامی

پاسخ تشریحی در دوره اشکانیان گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی رایج بوده است.

مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود.

گاه‌شماری هجری قمری، تقویم رایج بیشتر کشورهای اسلامی به شمار می‌رود.

تست و پاسخ ۵۷

کدام گزینه تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) رسمی شدن دین مسیحیت

(ب) تعیین تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه‌شماری

(ج) اصلاح گاه‌شماری به دستور ژولیوس سزار

(د) اصلاح گاه‌شماری توسط پاپ گرگوار سیزدهم

(۱) «د» پس از «ب» و قبل از «الف» روی داد.

(۲) «الف» پس از «د» و پیش از «ج» به وقوع پیوست.

(۴) «ب» پیش از «ج» و پس از «د» به وقوع پیوست.

(۳) «الف» پیش از «ب» و پس از «ج» روی داد.

(تاریخ دهم - درس ۲ - تاریخچه گاه‌شماری در جهان)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره پاسخ‌گویی به این سبک از سؤالات که در کنکور جدید نیز مورد توجه طراح است، نیازمند آن است که ترتیب وقایع را در ذهن داشته باشید؛ بنابر این هنگام مطالعه مباحثی که به یکدیگر مرتبط بوده و در سال‌های مختلف اتفاق افتاده‌اند، به ترتیب اتفاقات توجه ویژه‌ای داشته باشید. گذشته از این، این‌طور سؤال‌ها یک چیز از شما می‌خواهند، حواستان به پیوند و روابط علت - معلولی میان پدیده‌های تاریخی باشد.

پاسخ تشریحی ترتیب وقایع بدین صورت است:

(ج) دستور امپراتوری روم (ژولیوس سزار) مبنی بر اصلاح گاه‌شماری ۴۶ ق. م.

(الف) رسمی شدن دین مسیحیت

(ب) تعیین تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه‌شماری در ۵۲۵ م.

(د) اصلاح گاه‌شماری مسیحی توسط پاپ گرگوار سیزدهم حدود ۱۰۰۰ سال بعد از تعیین تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه‌شماری

تست و پاسخ ۵۸

کدام موارد میان گاه‌شماری‌های مصری و اوستایی مشترک بود؟

(الف) هر سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد.

(ب) مبدأ آن‌ها به تخت نشستن هر پادشاه بود.

(ج) ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌شد.

(د) بعد از هر ۱۲۰ سال ۱ ماه به ماه دوازدهم می‌افزودند.

(۲) «الف» - «ج»

(۱) «ب» - «ج»

(۴) «الف» - «د»

(۳) «ب» - «د»

(تاریخ دهم - درس ۲ - تاریخچه گاه‌شماری در ایران - تاریخچه گاه‌شماری در یونان)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

در این بخش به بررسی گاه‌شماری اوستایی و مصری در کنار یکدیگر می‌پردازیم.

توضیحات	نوع گاه‌شماری	تمدن / سلسله
<ul style="list-style-type: none"> آنان سال را ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز محاسبه می‌کردند. سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد. برای محاسبه یک‌چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و سال را کبیسه می‌گرفتند. 	خورشیدی	مصریان
<ul style="list-style-type: none"> گاه‌شماری اوستایی، گاه‌شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می‌شد. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد، سپس پنج روز اضافی را به نام اندرگاه (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود. از آن‌جا که در این گاه‌شماری، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند. در گاه‌شماری اوستایی، ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود. 	اوستایی	ساسانیان

پاسخ تشریحی «الف» و «ج» میان گاه‌شماری مصری و اوستایی مشترک است؛ «ب» و «د» نیز صرفاً مربوط به گاه‌شماری اوستایی است.

تست و پاسخ ۵۹

در کدام گزینه به ترتیب صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن هر یک از عبارات‌های زیر به درستی آورده شده است؟
الف) ابن خلدون اندیشمند مسلمان تونسی بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر تاریخ بر اقلیم و جغرافیا، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

ب) مواردی همچون مهاجرت‌های بزرگ اقوام در گذشته در قلمرو مطالعات جغرافیای تاریخی قرار می‌گیرد.
ج) علت اهمیت نظم و ترتیب میان رویدادها در تاریخ آن است که مورخان می‌کوشند رویدادهای تاریخی را براساس زمان وقوع آن‌ها توصیف کنند.
د) خط زمان ابزاری است که به وسیله آن رویدادهای تاریخی به ترتیب زمان و مکان وقوع آن‌ها بر روی نمودار نشان داده می‌شوند.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) غ - غ - ص - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) غ - ص - غ - غ

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دهم - درس ۲ - فط زمان - تأثیر جغرافیا بر رویدادهای تاریخی)

مشاوره ذهن عادت دارد جملات را به شیوه‌ای که قبلاً مطالعه کردید، ببیند و به خاطر بیاورد. پس ممکن است با خواندن چند کلمه اول هر عبارت، ادامه آن را خودش تکمیل کند و شما را در دام سؤال بیندازد؛ پس برای پاسخ‌گویی به این سبک از سوالات:
۱) هر جمله را تا آخرین کلمه با دقت بخوانید. ۲) از شتاب‌زدگی در خواندن عبارات پرهیز کنید؛ برای مثال در «د» تمامی کلمات منطبق با تعریف کتاب درسی است و صرفاً افزودن یک کلمه (مکان) به جمله سبب نادرستی عبارت شده که اگر عبارت را ناقص یا شتاب‌زده مطالعه کنید متوجه آن نخواهید شد و در دام سؤال قرار می‌گیرید.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

علت نادرستی «الف»: ابن خلدون اندیشمند مسلمان تونسی بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ و اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

بررسی عبارت «ب»: جغرافیای تاریخی تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها و ... مطالعه می‌کند. این عبارت نیز مهاجرت اقوام در گذشته را در قلمرو مطالعه جغرافیای تاریخی دانسته؛ بنابراین صحیح است.
بررسی عبارت «ج»: نظم و ترتیب رویدادها که به آن گاه‌شماری (کرونولوژی) می‌گویند در مطالعه و پژوهش تاریخ اهمیت فراوانی دارد؛ چراکه رویدادهای تاریخی در زمان معینی به وقوع پیوسته‌اند و مورخان می‌کوشند این رویدادها را براساس زمان وقوع آن‌ها توصیف و تحلیل کنند.
علت نادرستی «د»: خط زمان، ابزاری است که به وسیله آن رویدادهای تاریخی به ترتیب زمان وقوع آن‌ها بر روی نمودار نشان داده می‌شوند.

تست و پاسخ ۶۰

سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید جزء منابع ..... هستند که رواج گاه‌شماری ..... را در قلمرو هخامنشی نشان می‌دهند.

- (۱) دست اول - دوازده‌حیوانی
(۲) فرعی - یزدگردی
(۳) دست دوم - سلوکی
(۴) اصلی - خورشیدی قمری

(تاریخ دهم - درس‌های ۱ و ۲ - منابع پژوهش علمی در تاریخ - تاریخ - تاریخ گاه‌شماری در ایران)

پاسخ گزینه ۴

پاسخ تشریحی تمامی آثار باستانی و تاریخی شامل بناها، ابزارها، اشیاء، سنگ‌نگاره‌ها، سنگ‌نوشته‌ها، سکه‌ها و هر وسیله‌ای که از گذشته به جای مانده است، به عنوان منبع دست اول (اصلی) محسوب می‌شوند.

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهد که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

جغرافیا: صفحه‌های ۱ تا ۱۲

تست و پاسخ ۶۱

کدام گزینه با تصویر مقابل ارتباط دارد؟

- (۱) محیط جغرافیایی حاصل تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی است.
- (۲) در دهه‌های اخیر، فناوری‌های جدید انسان را قادر ساخته که در محیط تأثیر بسیاری بگذارد.
- (۳) انسان با درک صحیح توان‌های محیط جغرافیایی می‌تواند بهره‌برداری بهینه از آن داشته باشد.
- (۴) محیط طبیعی مجموعه‌ای متعادل است که با حضور انسان به محیطی نامتعادل تبدیل می‌شود.

(درس ۱- روابط متقابل انسان با محیط)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره از الان یادتون باشه تصاویر و شکل‌های کتاب جغرافیا رو با دقت ببینید و با توجه به مطالب کتاب درسی تحلیل کنید. در این نوع سؤال‌ها غالباً توضیحات قبل یا بعد اون تصویر یا نمودار می‌تونه راهگشا باشه.

درس نامه

انسان و محیط دو عامل مهم در علم جغرافیاست. محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است که با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در محیط فراهم می‌شود.

پاسخ تشریحی

تصویر مورد سؤال، سد شاه‌عباسی را نشان می‌دهد که یکی از نمونه‌های خلاقیت و سخت‌کوشی ایرانیان است. این سد یک محیط جغرافیایی است. محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید. اصلاح گزینه‌های نادرست: (۲) با توجه به تصویر، چون این سد قدمتی چندصدساله دارد، استفاده از فناوری‌های جدید سدسازی در آن مشهود نیست. (۳) درک صحیح توان‌های محیط طبیعی موجب بهره‌برداری بهینه از محیط طبیعی و ساخت این سد شده است. (۴) اگر حضور انسان در محیط طبیعی همراه با درک توان و شرایط محیط طبیعی باشد، تعادل محیط طبیعی حفظ می‌شود که نمونه آن سد شاه‌عباسی است.

دام تستی

باید توجه داشت که انسان با درک توان‌های محیط طبیعی آن را دستکاری و از آن بهره‌برداری می‌کند که حاصل آن شکل‌گیری محیط جغرافیایی است. تفاوت قائل نشدن بین محیط طبیعی و محیط جغرافیایی ممکن است موجب انتخاب (۲) به عنوان پاسخ درست شود.

تست و پاسخ ۶۲

کدام گزینه از ویژگی‌های گام اول پژوهش در جغرافیا نیست؟

- (۱) در این مرحله پژوهشگر درباره اهمیت پژوهش از خود سؤال می‌پرسد.
- (۲) پژوهشگر در این گام باید مسئله مورد نظر خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.
- (۳) در این مرحله پژوهشگر از آوردن عبارات خبری یا جملات کلی در بیان صورت مسئله خودداری می‌کند.
- (۴) برقراری ارتباط مستقیم با مکان پژوهش از ویژگی‌های این گام است.

(درس ۲- گام اول؛ طرح سؤال و بیان مسئله)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره دوستان این مطلب که پژوهشگر برای جمع‌آوری اطلاعات باید به مکان پژوهش مراجعه کند، پیدا کردن پاسخ رو آسون می‌کنه.

درس نامه گام اول پژوهش در جغرافیا، طرح سؤال و بیان مسئله است. پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند. بهتر است صورت مسئله را به شکل سؤالی نوشته و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود. در این مرحله، پژوهشگر از خود می‌پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟

پاسخ تشریحی جمع‌آوری اطلاعات، گام سوم در پژوهش جغرافیا است. یکی از روش‌های گردآوری اطلاعات در پژوهش جغرافیا، روش میدانی است. در این روش پژوهشگر ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود و یا با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد.

تست و پاسخ ۶۳

اگر بخواهیم عبارات زیر را با توجه به مراحل پژوهش در جغرافیا مرتب کنیم، کدام گزینه به پاسخ درست اشاره دارد؟

الف) به نظر می‌رسد وسایل نقلیه فرسوده و افزایش جمعیت عامل آلودگی شهر اصفهان است.

ب) بین میزان فعالیت کارخانه‌های آلاینده و میزان آلودگی در شهر اصفهان رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.

ج) عوامل مؤثر بر افزایش آلودگی شهر اصفهان در دهه اخیر چیست؟

د) درصد تغییرات جمعیت و درصد وسایل نقلیه موتوری در یک دهه اخیر در شهر اصفهان مورد بررسی آماری قرار می‌گیرد.

(۱) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

(۲) «ج» - «الف» - «د» - «ب»

(۳) «ج» - «ب» - «د» - «الف»

(۴) «الف» - «ج» - «د» - «ب»

(درس ۲ - مراحل پژوهش در جغرافیا)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای یافتن پاسخ این سؤال می‌شه از کلیدواژه‌های هر گام پژوهش استفاده کرد. کلماتی مثل «بررسی آماری و تجزیه و تحلیل» به گام چهارم (پردازش اطلاعات) اشاره داره. کلماتی همچون «به نظر می‌رسد» احتمال دارد، به گام دوم (تدوین فرضیه) اشاره دارن و آوردن یه عبارت به صورت سؤالی هم می‌تونه یه راهنما برای تشخیص گام اول باشه.

درس نامه ●● مراحل پژوهش در جغرافیا به ترتیب عبارت است از:

(۱) طرح سؤال و بیان مسئله

(۲) تدوین فرضیه

(۳) جمع‌آوری اطلاعات

(۴) پردازش اطلاعات

(۵) نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

پاسخ تشریحی پژوهشگر در گام اول پژوهش، صورت مسئله را به شکل سؤالی می‌نویسد و عبارت «ج» به این مرحله اشاره دارد.

گام دوم در پژوهش، فرضیه‌سازی است. فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است؛ بنابراین عبارت «الف» یک فرضیه است.

در گام چهارم پژوهش، حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود؛ عبارت «د» به این مرحله اشاره دارد.

در گام آخر، پژوهشگر ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد؛ عبارت «ب» بیانگر نتیجه‌گیری یک پژوهش است.

تست و پاسخ ۶۴

دانش جغرافیا در شاخه‌های کارتوگرافی، ژئومورفولوژی و GIS به ترتیب از یافته‌های کدام علوم بهره می‌گیرد؟

(۱) آمار - زمین‌شناسی - فیزیک

(۲) هندسه - خاک‌شناسی - فیزیک

(۳) هندسه - زمین‌شناسی - علوم فضایی

(۴) آمار - خاک‌شناسی - علوم فضایی

(درس ۱ - نمودار ارتباط علوم مختلف جغرافیا و شاخه‌های آن)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● به طور کلی دانش جغرافیا دارای سه شاخه است: جغرافیای انسانی، جغرافیای طبیعی و فنون جغرافیایی. هر شاخه از دانش جغرافیا نیز دارای علوم مرتبطی است که در درس اول بیان گردیده است.

پاسخ تشریحی دانش جغرافیا در شاخهٔ کارتوگرافی از علم هندسه، در شاخه ژئومورفولوژی از زمین‌شناسی و در سنجش از دور و GIS از علوم فضایی بهره می‌گیرد.

تست و پاسخ ۶۵

با توجه به متن زیر، پژوهشگر به ترتیب از کدام شیوه‌های جمع‌آوری اطلاعات استفاده کرده است؟
 «یک محقق برای مطالعهٔ چگونگی توسعهٔ شهر شیراز در ۱۰ سال اخیر، ابتدا به حومهٔ این شهر مراجعه می‌کند تا شهرک‌های جدید و وسعت آن‌ها را از نزدیک ببیند. او سپس با کمک عکس‌های ماهواره‌ای رشد فیزیکی شهر شیراز را طی این دهه بررسی و در نهایت با استفاده از سالنامهٔ آماری این شهر، تغییرات جمعیتی مناطق مختلف شهری را مطالعه می‌کند.»

- (۱) روش میدانی - روش کتابخانه‌ای - روش کتابخانه‌ای
 (۲) روش کتابخانه‌ای - روش میدانی - روش کتابخانه‌ای
 (۳) روش میدانی - روش میدانی - روش کتابخانه‌ای
 (۴) روش کتابخانه‌ای - روش کتابخانه‌ای - روش میدانی

پاسخ: گزینهٔ ۱ (درس ۲-۳، جمع‌آوری اطلاعات)

مشاوره آگه اینو بدونین که روش میدانی جمع‌آوری اطلاعات با مراجعهٔ مستقیم محقق به مکان مورد تحقیق ارتباط داره، به راحتی می‌تونید روش کتابخانه‌ای رو از روش میدانی تشخیص بدین.

درس‌نامه جغرافی دانان برای مطالعه و پاسخ‌گویی به سؤالات خود به اطلاعات نیاز دارند. آن‌ها تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به دست آورند. جمع‌آوری اطلاعات که گام سوم پژوهش است، به روش کتابخانه‌ای یا روش میدانی انجام می‌شود.

پاسخ تشریحی روش کتابخانه‌ای در تمامی پژوهش‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. مراجعهٔ محقق به حومهٔ شهر و مشاهدهٔ شهرک‌های جدید، به روش میدانی اشاره دارد. عکس‌های ماهواره‌ای و سالنامه‌های آماری نیز از ابزارهای کتابخانه‌ای در جمع‌آوری اطلاعات هستند.

تست و پاسخ ۶۶

در مواجهه با پدیدهٔ گرد و غبار، هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب در پاسخ به کدام سؤالات کلیدی در جغرافیا می‌آیند؟

- از بین رفتن دریاچه‌ها
  - تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر
  - بی‌توجهی به تثبیت خاک
- (۱) چه چیز - چرا - چه کسانی
 (۲) چه طور - چه چیز - چرا
 (۳) چه چیز - چرا - چه طور
 (۴) چه طور - چرا - چه کسانی

پاسخ: گزینهٔ ۴ (درس ۲ - سؤالات کلیدی در جغرافیا)

مشاوره از اون‌جا که گاهی تشخیص پاسخ‌های مرتبط با سؤالات کلیدی در جغرافیا دشوار به نظر می‌رسه، برای فهم بهتر کاربرد این سؤالات باید از مثال‌های بیشتر و خارج از کتاب درسی هم استفاده کنید.

درس‌نامه سؤالات کلیدی در جغرافیا عبارت‌اند از: کجا؟ چه چیزی؟ چرا؟ چه موقع؟ چه کسانی؟ چه طور؟

پاسخ تشریحی سؤال چه‌طور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد. در مواجهه با پدیدهٔ گرد و غبار، زمینه‌های به‌وجودآوردن پدیده چیست؟ پاسخ: قطع درختان، از بین رفتن دریاچه‌ها، باتلاق‌ها، واحه‌ها و ...

سؤال چرا، به علت وقوع پدیده می‌پردازد. در مواجهه با پدیدهٔ گرد و غبار، چرا این پدیده به وجود آمده است؟ پاسخ: تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر.

سؤال چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد. در مواجهه با پدیدهٔ گرد و غبار چه کسانی یا کدام فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی در این پدیده اثر داشته است و تأثیر آن بر محیط و انسان چیست؟ پاسخ: بی‌توجهی به تثبیت خاک.

تست و پاسخ ۶۷

کدام گزینه از ویژگی‌های «پدیده جغرافیایی» نیست؟

- (۱) یک واقعت یا رویداد طبیعی یا انسانی محسوس و مشهود است.
- (۲) پدیده‌های هر مکان بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم تأثیر می‌پذیرند.
- (۳) تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.
- (۴) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها در یک مکان همیشگی و مداوم نیست.

(درس ۱- مکان)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره این سؤال از نوع سؤالات دانشیه که البته با درک و فهم متن کتاب به راحتی می‌تونید پاسخ درست رو پیدا کنید.

درس نامه پدیده به یک واقعت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد گفته می‌شود که می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان‌ساخت باشد. هر مکان دارای پدیده‌های مختلفی است که با یکدیگر ارتباط دارند.

پاسخ تشریحی در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند. این روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

تست و پاسخ ۶۸

به ترتیب عبارت‌های مشخص شده در متن زیر در پاسخ به کدام سؤالات کلیدی در جغرافیا می‌آید؟

«سیلاب دی‌ماه ۱۴۰۰ در شهر ریگان ۱۲ کشته داشت. بر اثر این سیلاب، سنگ‌ها و چوب درختان شکسته شده همراه با جریان سیل، دهانه‌های پل توکل آباد را مسدود کردند و موجب تخریب این پل شدند. تعدادی از مسافران که اطراف رودخانه‌ها اسکان داشتند غافلگیر شده و نتوانستند خود را از مسیر سیل خارج سازند و در نتیجه جان خود را از دست دادند.»

(۱) چرا - چه طور	(۲) چه چیز - چه کسانی
(۳) چرا - چه کسانی	(۴) چه چیز - چه طور

(درس ۲- سؤالات کلیدی در جغرافیا)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه سؤالات کلیدی در جغرافیا عبارت‌اند از: کجا؟ چه چیزی؟ چرا؟ چه موقع؟ چه کسانی؟ چه طور؟ سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد و سؤال چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

پاسخ تشریحی چه چیز موجب کشته شدن ۱۲ نفر در سیلاب ریگان شد؟ پاسخ: سنگ‌ها و چوب درختان شکسته شده که دهانه‌های پل توکل آباد را مسدود و آن را تخریب کردند.

چه کسانی در سیلاب ریگان کشته شدند؟ پاسخ: مسافرانی که در اطراف رودها اسکان داشتند.

تست و پاسخ ۶۹

در کدام گزینه عملکرد انسان در محیط طبیعی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) توسعه صنایع هوا و فضا و تحقیقات نجومی در نواحی بیابانی
- (۲) افزایش سطح زیرکشت زمین‌های کشاورزی در نواحی ساحلی
- (۳) تولید برق آبی در نواحی کوهستانی
- (۴) ساخت و توسعه پارک‌های جنگلی در نواحی جنگلی

(درس ۱- روابط متقابل انسان و محیط)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره توی این سؤال باید به این فکر کنید، کدام عملکرد انسان موجب حفظ تعادل محیط طبیعی و کدومش موجب عدم تعادل اون می‌شه.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● عملکرد انسان در محیط طبیعی به دو گونه است: الف) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها (عملکرد مثبت) ب) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها (عملکرد منفی).

پاسخ تشریحی ۱) ، ۲) و ۳) به عملکرد مثبت انسان در نواحی طبیعی و ۴) به عملکرد منفی انسان در نواحی طبیعی اشاره دارند.

تست و پاسخ ۷۰

یک پژوهشگر در بررسی عوامل جغرافیایی مؤثر بر افزایش دمای شهر تهران در دههٔ اخیر، پی برد که در این زمینه محققان دیگری به عامل افزایش کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی اشاره کرده‌اند. این پژوهشگر در کدام مرحله پژوهش قرار دارد؟

۱) گام اول   ۲) گام دوم   ۳) گام چهارم   ۴) گام پنجم

(درس ۲-۳ گام اول، طرح سؤال و بیان مسئله)

پاسخ: گزینهٔ ۱

درس نامه ●● نکتهٔ مورد توجه در گام اول پژوهش این است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعهٔ سابقه، پیشینهٔ مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است. او با این کار نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند و مهم‌تر از همه، پی می‌برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر.

پاسخ تشریحی در گام اول پژوهش، پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد. به عبارت دیگر، مطالعهٔ سابقه، پیشینهٔ مسئله و نتایج پژوهش دیگران مورد نیاز پژوهشگر است.

منطق: صفحه‌های ۱ تا ۱۹

تست و پاسخ ۷۱

در کدام عبارت حکم و قضاوت وجود ندارد؟

- (۱) هر ساعت از نو قبله‌ای با بت پرستی می‌رود.
- (۲) می با جوانان خوردنم باری تمنا می‌کند.
- (۳) برخیز تا یک سو نهیم این دلق ازرق فام را.
- (۴) جایی که سلطان خیمه زد غوغا نماند عام را.

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۱)

مشاوره صورت اصلی یک تصدیق، چیزی شبیه به جمله اسنادی است (مثلاً: الف ب است)، اما در مورد تصور نمی‌توان چنین صورتی را از آن به دست آورد، هر چند که تصور مرکب از چندین کلمه باشد.

درس نامه ● تصدیق‌ها جملات خبری کامل و معنادار هستند که در آن‌ها حکم و قضاوت وجود دارد؛ یعنی در آن‌ها اوصافی را به چیز (یا چیزهایی) نسبت می‌دهیم یا از آن‌ها سلب می‌کنیم. جملات امر، نهی، سؤال، تعجبی، ندایی، آرزو، دعا و ... که در منطق به «جملات انشایی» معروفند، شامل حکم و قضاوت نیستند و تصدیق محسوب نمی‌شوند، بلکه تصورند.

پاسخ تشریحی مصراع مذکور در ۳ جمله‌ای امری است که از فعل «برخیز» در ابتدای آن می‌توان امری بودن آن را حدس زد. مصراع‌های سایر گزینه‌ها همگی خبری کامل را بیان می‌کنند.

نکته صرف وجود فعل در جمله به معنای خبری بودن و تصدیق بودن آن نیست. همواره در تشخیص جملات خبری و انشایی معنای کلی جمله را در نظر بگیرید. گاهی ممکن است در یک جمله مرکب یا نقل قول جملات انشایی داشته باشیم، اما فعل اصلی جمله، خبری باشد.

تست و پاسخ ۷۲

عبارت کدام گزینه در مورد اقسام دانش بشری و بخش‌های علم منطق نادرست است؟

- (۱) دانش بشری متشکل از درک ما از امور واقعی و خیالی و قضاوت‌هایی است که در مورد این امور می‌کنیم.
- (۲) از آن‌جا که دانش بشری یا شکل تعریف دارد و یا استدلال، علم منطق را به دو بخش تعریف و استدلال تقسیم کرده‌اند.
- (۳) وقتی می‌گوییم «چه هوای خوبی!»، تصویری را بیان کرده‌ایم که شاید واقعاً با اوضاع هوا در آن لحظه سازگار نباشد.
- (۴) در جواب پرسش «این چیست؟» از تعریف و در جواب چرایی امور از استدلال استفاده می‌کنیم.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱)

درس نامه ● اقسام علم (دانش بشری) عبارت‌اند از:

تصویر	تصدیق
درک ما از مفاهیم فارغ از واقعیت یا عدم واقعیت آن‌ها	نسبت دادن اوصاف و ویژگی‌ها به چیزی (مفهومی) یا سلب اوصاف و ویژگی‌ها از چیزی
بدون حکم و قضاوت	شامل حکم و قضاوت
بدون قابلیت صدق و کذب	می‌توانند صادق یا کاذب باشند.

بخش‌های علم منطق

- (۱) تعریف: رسیدن از تصورهای معلوم به فهم تصور مجهول.
- (۲) استدلال: رسیدن از تصدیق‌های معلوم به فهم تصدیق مجهول.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی از آنجا که وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است، علم منطق را به دو بخش «تعریف» و «استدلال» تقسیم کرده‌اند. ضمناً دانش بشری یا تصور است و یا تصدیق. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در این گزینه تعریف تصور و تصدیق بیان شده است که اقسام دانش بشری‌اند.
- ۲) «چه هوای خوبی!» گزاره‌ای است که احساسات گوینده را بیان می‌کند و بنابراین تصور است. در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن ادراکمان کاری نداریم.
- ۳) تعریف بیان چیستی امور است و اگر بخواهیم چرایی امری را توضیح دهیم باید از استدلال کمک بگیریم.

تست و پاسخ ۷۳

کدام گزاره درباره علم منطق کاملاً درست است؟

- ۱) علم منطق از حیث نیازمندی به ممارست مانند یادگرفتن رانندگی و از حیث ابزاری بودن مانند سیستم‌های کنترلی خودرو است.
- ۲) اگر دانش بشری را به ساختمانی تشبیه کنیم، وظیفه منطق مهیا کردن آجر و مصالح مستحکم برای این ساختمان است.
- ۳) تأکید منطق بر آموزش مغالطات است تا از این طریق انسان قادر به تشخیص خطاهای بی‌شمار ذهن باشد.
- ۴) منطق به عنوان ابزاری برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی، طراحی شده است.

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۱)

درس نامه ●● علم منطق را از وجوه مختلف به چند پدیده تشبیه کرده‌اند:

- از حیث نیازمندی به تمرین و ممارست (کاربردی بودن): دوچرخه‌سواری (آموختن رانندگی هم می‌تواند مثالی دیگر از این دست باشد).
از حیث دسته‌بندی مغالطات و مبارزه با آن‌ها: پزشکی (مبارزه با بیماری‌ها و دسته‌بندی آن‌ها).
از حیث ابزاری و هشداردهنده بودن: سیستم‌های کنترلی خودرو و شاقول بتابی.

پاسخ تشریحی در منطق هم، مانند رانندگی باید با تمرین و ممارست مهارت کسب کنیم. سیستم‌های کنترلی خودرو از این جهت با منطق مشابه‌اند که میزان بنزین، گرمای موتور و ... را به ما نشان می‌دهند، اما باعث حرکت خودرو نمی‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) آجرها، مصالح و مواد ساختن بنای دانش بشری از علوم دیگر تهیه می‌شود. وظیفه منطق کنترل درست ساخته شدن این بناست.
- ۳) تأکید منطق بر آموزش شیوه درست اندیشیدن است.
- ۴) منطق‌دانان منطق را طراحی، ابداع یا اختراع نکرده‌اند، بلکه قواعد طبیعی ذهن انسان را کشف، تدوین و طبقه‌بندی کرده‌اند.

تست و پاسخ ۷۴

در کدام گزینه هر دو مورد مطرح شده تصور هستند؟

- ۱) ندیدش کسی - حریم ملکوت
- ۲) برگرفت پرده از روی - سراپرده پرداخت از انجمن
- ۳) بیامد بر آن کرسی زر نشست - بویا ترنجی به دست
- ۴) همه پاسداران آن آستان - بیا بیا که مرا با تو ماجرای هست

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱)

پاسخ تشریحی گزاره‌های مطرح شده در این گزینه هیچ‌کدام جمله کامل نیستند و خبری تام و تمام نمی‌دهند. مخاطب بعد از شنیدن گزاره اول منتظر است تا جمله تکمیل شود. گزاره دوم هم جمله‌ای امری است و بنابراین هر دو تصور محسوب می‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مورد اول جمله‌ای کامل شامل نهاد (کسی) و گزاره (ندیدش= او را ندید) است؛ پس تصدیق است.
- ۲) هر دو عبارت این گزینه جملات کاملی هستند و تصدیق‌اند، نه تصور.

۳) مورد اول جمله خبری کامل است؛ البته این عبارت مرکب از دو تصدیق است: الف) (او) بیامد. ب) (او) بر آن کرسی زر نشست.

تکنیک برای تشخیص تصدیق‌ها می‌توانید بر سر عبارت «چرا» بیاورید، اگر عبارت معنی‌دار بود، تصدیق است و در غیر این صورت تصور است. البته دقت کنید که دقیقاً خود عبارت را باید در نظر بگیرید. مثلاً در ۳) عبارت دوم را اگر با «چرا» به کار ببریم شاید در محاوره معنادار باشد (وقتی مکالمه‌ای در جریان باشد و شخص بتواند باقی جمله را حدس بزند)، ولی در سؤالات درس منطق خود جمله را باید در نظر بگیرید و نباید جمله را در ذهنتان کامل کنید.

تست و پاسخ ۷۵

در کدام گزینه آرایه ادبی که معمولاً باعث مغالطه اشتراک لفظ می‌شود و مثال آن به درستی آمده‌اند؟

- ۱) جناس تام - انگور شیرین است، شیرین معشوقه فرهاد است؛ پس انگور معشوقه فرهاد است.
- ۲) تشبیه - گرچه ماند در نبشتن شیر و شیر
- ۳) جناس تام - قرار بود برایت نوشابه بخرم. آب هم نوعی نوشابه است، بیا آب بخور.
- ۴) تشبیه - من شیرم، شیر مفید است؛ پس من هم مفیدم.

(درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آرایه ادبی که معمولاً باعث مغالطه اشتراک لفظ می‌شود، جناس تام است؛ یعنی در جمله کلماتی به کار برود که دقیقاً مثل هم نوشته و خوانده شوند، اما معنی متفاوتی داشته باشند. تشبیه به‌خودی‌خود مغالطه اشتراک لفظ ایجاد نمی‌کند؛ پس به همین راحتی می‌توان دو گزینه را کنار گذاشت (رد ۲ و ۴).

در ۱) «شیرین» در جمله اول به معنای «طعم شیرین» و در مقدمه دوم نام شخص است؛ بنابراین جناس تام باعث مغالطه اشتراک لفظ شده است. در ۳) بخش دوم عبارت مغالطه توسل به معنای ظاهری دارد، نه اشتراک لفظ.

نکته آرایه دیگری که معمولاً باعث مغالطه اشتراک لفظ می‌شود، ایهام است.

مثال: کمند صید بهرامی بیفکن جام می بردار / که من پیمودم این صحرا نه بهرام است و نه گورش
در این مصراع حافظ «گور» هم به معنای «قبر» و هم به معنای «گورخر» قابل قبول است و بنابراین جمله معنای دوگانه دارد.

تست و پاسخ ۷۶

در کدام گزینه مغالطه احتمالی به درستی ذکر شده است؟

- ۱) بچه که بودم، شیر غذای مورد علاقه‌ام بود. (اشتراک لفظ)
- ۲) مگر نگفتی یک دقیقه‌ای می‌آبی؟ پس چرا پنج دقیقه معطم کردی؟ (توسل به معنای ظاهری)
- ۳) شیری به دنبال آهو بود که شکارچی به طرفش شلیک کرد. (نگارش کلمات)
- ۴) آن یکی شیر است اندر بادیه وان دگر شیر است اندر بادیه (اشتراک لفظ)

(درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره بهتر است لیستی از واژه‌های چندمعنایی که در عبارات مختلف ممکن است منجر به مغالطه اشتراک لفظ شوند، برای خود درست کنید. با حل کردن تست‌های متعدد این لیست را به تدریج تکمیل کنید تا در سؤالات از دیدن مثال‌های جدید غافلگیر نشوید.

پاسخ تشریحی «یک دقیقه‌ای آمدن» به دلالت التزامی معنای «زود و به سرعت آمدن» می‌دهد که گوینده، معنای مطابقی آن (یعنی ۶۰ ثانیه) را مراد کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در این عبارت فقط «شیر» می‌تواند معانی مختلف داشته باشد که البته با توجه به شواهد و قراینی که در جمله داریم، معلوم است که فقط یک معنای آن (لبنیات) قابل برداشت است و بنابراین عبارت مغالطه ندارد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

- ۳) مرجع ضمیر «تش» در کلمه «طرفش» مشخص نیست (شیر یا آهو؟)؛ پس مغالطه ابهام در مرجع ضمیر دارد.
- ۴) مولانا در این مصراع خود در حال هشدار دادن در مورد معانی مختلف واژه‌های «شیر» (لبنیات و حیوان درنده) و «بادیه» (کاسه و صحرا) است؛ بنابراین نمی‌توان گفت این مصراع مغالطه دارد.

نکته به کاربردن دلالت مطابقی یک واژه (معنای اصلی و تام آن) به جای دلالت تضمینی (بخشی از معنای اصلی واژه) یا معنای التزامی (کاربرد واژه در معنای کنایی و استعاری) می‌تواند منجر به مغالطه توسل به معنای ظاهری شود.

تست و پاسخ ۷۷

واژه مشخص شده در کدام گزینه دلالت مطابقی دارد؟

- ۱) پایه صندلی شکسته است، نمی‌توانی روی آن بنشینی.
- ۲) در نماز خم ابروی تو در یاد آمد.
- ۳) پیاده‌ای سر و پا برهنه با کاروان حجاز از کوفه به در آمد.
- ۴) بنده چند بار عرض کردم، شما نباید این‌گونه رفتار کنید.

(درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی چون قبل از کلمه «صندلی» واژه «پایه» آمده است، «صندلی» در معنای کامل خود به کار رفته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) منظور از «نماز» بخشی از نماز است؛ بنابراین دلالت تضمینی دارد.
- ۳) می‌توان گفت «پابرهنه» بودن یعنی «کفش نداشتن» و «سربرهنه بودن» هم یعنی «کلاه نداشتن»؛ پس بخشی از معنای «سروپا» منظور است و دلالت تضمینی است.
- ۴) شخص به خاطر فروتنی خود را «بنده» نامیده است و در واقع «عبد» یا «غلام» مخاطب خود نیست؛ پس در این جمله واژه «عبد» معنای التزامی دارد.

نکته نوع دلالت یک کلمه در جمله را کاربرد آن کلمه و ارتباطش با سایر کلمات و معنای کلی جمله می‌سازد؛ پس برای تشخیص نوع دلالت کلمه باید علاوه بر معنای خود کلمه به کل جمله هم توجه داشته باشیم.

تست و پاسخ ۷۸

هر دو واژه مطرح شده در گزینه‌ها می‌توانند آستان مغالطه اشتراک لفظ باشند، به جز گزینه ..... .

- ۱) قلب - چنگ   ۲) عود - قانون   ۳) شور - ترش   ۴) ضرب - آهنگ

(درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در ۳) واژه «شور» (مزه - دستگاه موسیقی) می‌تواند مغالطه اشتراک لفظ داشته باشد، اما واژه «ترش» فقط یک معنای مطابقی دارد که آن هم «مزه ترش» است. این واژه به دلالت التزامی می‌تواند معنای «عبوس و اخمو» داشته باشد که طبق نکته‌ای که در ادامه آورده‌ایم، مستلزم مغالطه اشتراک لفظ نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) قلب (اندام بدن - سکه قلبی - برعکس و منقلب) - چنگ (پنجه - نوعی ساز)
- ۲) عود (نوعی ساز - چوبی خوشبو) - قانون (کتاب ابن سینا - مقررات - نوعی ساز)
- ۴) ضرب (تنبک - ضربه) - آهنگ (قصه - نغمه)

نکته واژگانی می‌توانند مغالطه اشتراک لفظ تولید کنند که دو یا چند معنای «مطابقی» داشته باشند. دقت کنید که اگر واژه‌ای معنای مجازی و استعاری (التزامی) یا تضمینی داشته باشد، مغالطه «توسل به معنای ظاهری» تولید می‌کند، نه اشتراک لفظ.

تست و پاسخ ۷۹

ویرایش نگارشی می‌تواند احتمال مغالطه در کدام عبارت را از بین ببرد؟

در کدام جمله امکان مغالطه نگارشی وجود دارد؟

- (۱) حمید از دوستش تعدادی عکس یادگاری گرفت.
- (۲) بیا به حافظیه برویم، من پول بلیط را حساب می‌کنم.
- (۳) انوری، به خاطر کشتارها در خراسان قصیده‌ای خطاب به خاقان سرود.
- (۴) محسن و دوستش دو سال است که با هم اختلاف دارند.

(درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در ۳ اگر ویرگول دوم را در دو جای مختلف جمله بگذاریم، معنای جمله تغییر می‌کند:

(الف) انوری، به خاطر کشتارها، در خراسان قصیده‌ای خطاب به خاقان سرود (یعنی کشتارهایی اتفاق افتاده است و انوری خود در خراسان می‌زیسته است و قصیده را در آن‌جا سروده است).

(ب) انوری، به خاطر کشتارها در خراسان، قصیده‌ای خطاب به خاقان سرود (یعنی کشتارها در خراسان اتفاق افتاده است).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ مغالطه ابهام در عبارت دارد: حمید از دوستش چند عکس گرفت تا به یادگار بماند یا این که حمید تعدادی عکس یادگاری را که قبلاً گرفته شده بود از دوستش گرفت؟

البته مغالطه «ابهام در عبارت» در درس دوم کتاب درسی نیامده است. اگر بخواهیم براساس کتاب درسی این عبارت را تحلیل کنیم، می‌توان «عکس گرفت» را به دو معنای «گرفتن چیزی از کسی» و «انداختن عکس» در نظر گرفت که باز هم مغالطه اشتراک لفظ داریم، نه مغالطه نگارشی.

۲ امکان مغالطه توسل به معنای ظاهری دارد. «حساب کردن» به دلالت التزامی معنای «پرداختن هزینه» می‌دهد، اما شخص گوینده می‌تواند آن را به معنای مطابقی (محاسبه کردن) به کار ببرد.

۴ این جمله هیچ مغالطه‌ای ندارد. دقت کنید که اگر جمله به صورت زیر بود، مغالطه اشتراک لفظ در کلمه «اختلاف» پیش می‌آمد:

محسن و دوستش دو سال با هم اختلاف دارند. (اختلاف سن یا اختلاف نظر و دعوا)

تست و پاسخ ۸۰

کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) قواعد صرفی و نحوی در منطق تا آن‌جا که به ارتباط ذهن، زبان و عالم خارج مربوط باشند، بررسی می‌شوند.
- (۲) دلیل توجه به الفاظ در منطق این است که خطای لفظی می‌تواند منجر به خطای فکری شود.
- (۳) برای تعریف یک مفهوم در تصورها و برای استدلال کردن در تصدیق‌ها از معلوم به کشف مجهول می‌رسیم.
- (۴) فراگیری رسانه‌ها و حجم زیاد اطلاعات در عصر جدید نیاز ما به منطق را افزون کرده است.

(درس‌های ۱ و ۲ - ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی علم منطق وابسته به زبان خاصی نیست و لذا در بحث ارتباط بین حیطه‌های «ذهن، زبان و خارج» در علم منطق وارد قواعد صرفی و نحوی نمی‌شویم؛ بلکه به بررسی اصول کلی می‌پردازیم که اطلاع از آن‌ها در حیطه زبان (الفاظ) به ما در جلوگیری از خطای اندیشه کمک می‌کند.

عبارات سایر گزینه‌ها کاملاً درست هستند.

اقتصاد: صفحه‌های ۱ تا ۲۱

تست و پاسخ ۸۱

کدام گزینه در رابطه با کارآفرینان و انواع کسب و کار صحیح است؟

۱) کارآفرینان یا مؤسس‌های شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که این کار بسیار مهم، ولی در عین حال آسان است؛ چراکه بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر طولانی دارند، به طوری که بیش از نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش‌سالگی عبور کنند و به کار خود ادامه دهند.

۲) در کنار این‌که احتمال از بین رفتن و شکست کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. این احتمال موفقیت و سودآوری، انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرفتن خطرات آن توسط کارآفرینان است.

۳) یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین بوده است و حرکت با نوآوری و فراهم‌آوردن بازار خوب برای فروش محصولاتش، او را قدم‌به‌قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

۴) کارآفرین لازم نیست در ابتدا توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را داشته باشد و باید بداند که در آغاز کارش حتماً با موفقیت روبه‌رو خواهد شد و می‌تواند از محل سودی که کسب می‌کند سرمایه لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را تأمین کند.

(درس ۱- فراز و فرود کسب و کارها، نقش کارآفرینان)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) کارآفرینان یا مؤسس‌های شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که این کار چندان آسان نیست؛ چراکه بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند، به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش‌سالگی عبور و به کار خود ادامه دهند.

۳) یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است، اما حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم‌به‌قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

۴) کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.

تست و پاسخ ۸۲

هر کدام از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق است؟

- نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
- پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
- منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

۱) سازمان‌دهنده - ریسک‌پذیر - ابتکار عمل

۲) پیرانگیزه - خوش‌بین - ابتکار عمل

۳) سازمان‌دهنده - خوش‌بین - سازمان‌دهنده

۴) پیرانگیزه - ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده

(درس ۱- ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره جدول صفحه ۶ کتاب درسی رو خیلی جدی بگیر و ویژگی‌های کارآفرین موفق رو موبه‌مو حفظ کن؛ این جدول از اون قسمت‌های

مهمه که طرح‌های کنکور خیلی روش دست می‌ذارن. نشون به اون نشون که تو کنکور سراسری دی ۱۴۰۱ و کنکور سراسری خراج از

کشور تیر ۱۴۰۲ یه سؤال مستقل ازش داشتیم!

پاسخ تشریحی ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

تیزبین	فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.
نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
ریسک‌پذیر	پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
سازمان‌دهنده	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

تست و پاسخ ۸۳

با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، نتیجه عملکرد این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟

(الف) هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات: ۴۵۰ میلیون ریال

(ب) اجاره سالیانه کارگاه: $\frac{1}{5}$ هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات

(ج) پرداخت حقوق ماهیانه هر کارگر: $\frac{1}{4}$ اجاره سالیانه کارگاه (در مجموع ۱۵ کارگر)

(د) هزینه خرید سالیانه مواد اولیه: ۲۰ درصد حقوق سالیانه مجموع کارگران

(ه) درآمد سالیانه ناشی از فروش محصول: ۱۰ برابر هزینه خرید سالیانه مواد اولیه

(و) هزینه سالیانه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه: ۳۵ میلیون ریال

(۱) ۲۷۰۰ میلیون ضرر کرده است. (۲) ۲۷۰۰ میلیون سود برده است.

(۳) ۲۶۶۵ میلیون سود برده است. (۴) ۲۶۶۵ میلیون ضرر کرده است.

(درس ۱ - هزینه‌های تولید، درآمد و سود)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این سؤال پای ثابت کنکور چند سال اخیر بوده (هم در کنکور دی‌ماه ۱۴۰۱ و هم در کنکور داخل و خارج تیرماه ۱۴۰۲ یک سؤال از این مبحث داشتیم). حتماً روش تمرکز ویژه‌ای داشته باشید. توی صورت سؤال هم دقت کنید. اگه عملکرد سالیانه بنگاه مد نظر بود، حواستون باشه تمامی مبالغ (چه هزینه‌ها و چه درآمد) رو به صورت سالیانه حساب کنید.

میلیون ریال $450 =$ هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات

میلیون ریال $90 = \frac{1}{5} \times 450 =$ اجاره سالیانه کارگاه

میلیون ریال $4050 = (\frac{1}{4} \times 90) \times 15 \times 12 =$ هزینه پرداخت حقوق سالیانه کارگران

میلیون ریال $810 = \frac{20}{100} \times 4050 =$ حقوق سالیانه مجموع کارگران $\times \frac{20}{100} =$ هزینه خرید سالیانه مواد اولیه

میلیون ریال $8100 = 10 \times 810 =$ هزینه خرید سالیانه مواد اولیه $\times 10 =$ درآمد حاصل از فروش محصولات

میلیون ریال $5400 = 450 + 90 + 4050 + 810 =$ مجموع هزینه‌های سالیانه کارگاه

میلیون ریال $2700 = 8100 - 5400 =$ هزینه‌های تولید - درآمد = سود

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

توجه هزینه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه جزء هزینه‌های تولید بنگاه اقتصادی نیست.

تست و پاسخ ۸۴

کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کارآفرین کسی است که با ..... و ..... محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.

ب) کدام یک جزء «هزینه‌های تولید» نیست؟

ج) کدام گزینه در خصوص برخی از افراد که راه‌های کسب درآمد نامشروع را انتخاب کرده‌اند، نادرست است؟

د) تولیدکننده‌ای که دچار ضرر و زیان شده است، تلاش می‌کند تا با ..... و ..... از وضعیت زیان دوری کند.

۱) الف) شجاعت - امیدواری / ب) پولی که برای خرید یا اجاره ماشین‌آلات مصرف می‌شود. / ج) این افراد نه تنها با فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی به هموعانشان ظلم می‌کنند، بلکه برکت را نیز از زندگی خودشان دور می‌کنند و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمی سقوط قرار می‌دهند. / د) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

۲) الف) ابتکار عمل - تلاش و کار زیاد / ب) پولی که به ازای استخدام تعدادی کارگر یا کارمند پرداخت می‌شود. / ج) آن‌ها معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند، سوء استفاده می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند. / د) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

۳) الف) نوآوری - خطرپذیری / ب) پولی که تولیدکننده از فروش محصولات خود به دست می‌آورد. / ج) معمولاً به دنبال گران خریدن و ارزان فروختن‌اند و خرید و فروش برخی از کالاها را به صورت رقابتی درمی‌آورند. / د) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

۴) الف) نوآوری - خطرپذیری / ب) پولی که مابه‌التفاوت درآمد و هزینه است و تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود به دست می‌آورد. / ج) به دلیل زودتر آشکار شدن کارهای نامشروعشان در شهرها، آن‌ها ترجیح می‌دهند به روستاها کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند. / د) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

(درس ۱ - نقش کارآفرینان، هزینه‌های تولید، درآمد و سود، مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد للال)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره از این به بعد عادت کنید به سؤال‌های چند قسمتی. توی کنکور سراسری تقریباً تمامی سؤال‌های مفهومی و حفظی به صورت ترکیبی و چند قسمتی است. برای پاسخ‌گویی به این سؤال‌ها از قسمتی شروع کنید که از پاسخ آن مطمئن هستید و با بررسی گزینه‌ها قطعاً در کم‌ترین زمان ممکن پاسخ رو پیدا می‌کنید.

پاسخ تشریحی الف) کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.

ب) خریداری یا اجاره کارگاه، مغازه یا دفتر کار، خرید ماشین‌آلات، خرید لوازم مورد نیاز دیگر، خرید مواد اولیه، استخدام تعدادی کارگر و کارمند، جزء هزینه‌های تولید محسوب می‌شوند.

پولی که تولیدکننده از فروش محصولات خود به دست می‌آورد، درآمد نامیده می‌شود و جزء هزینه‌های تولید نیست.

پولی که مابه‌التفاوت درآمد و هزینه است و تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود به دست می‌آورد، سود نامیده می‌شود و جزء هزینه‌های تولید نیست. ج) بررسی قسمت «ج» در گزینه‌ها:

۱) صحیح است.

۲) صحیح است.

۳) نادرست است. معمولاً به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن‌اند و خرید و فروش برخی از کالاها، در انحصار آن‌هاست.

۴) نادرست است. از آن‌جا که معمولاً دست این افراد در روستاها و محله‌های کوچک زود رو می‌شود، ترجیح می‌دهند به شهرهای بزرگ کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند.

د) اگر درآمدهای به‌دست‌آمده از هزینه‌های تولید کم‌تر باشد، کسب و کار تولیدکننده دچار ضرر و زیان می‌شود؛ بنابراین تولیدکننده، تلاش می‌کند تا با «افزایش درآمد» و «کاهش هزینه‌ها» از وضعیت زیان دوری کند.

تست و پاسخ ۸۵

به ترتیب هر یک از عبارات زیر، مربوط به مزایا یا معایب کدام نوع کسب و کار است؟

- منافع مالیاتی
- بار سنگین مسئولیت
- قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر
- هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر

- (۱) مزیت کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شرکتی - مزیت کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شخصی
- (۲) مزیت کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شخصی
- (۳) مزیت کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شرکتی - مزیت کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شرکتی
- (۴) مزیت کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شخصی - عیب کسب و کار شرکتی - عیب کسب و کار شرکتی

(درس ۲- کسب و کار شفاهی، شرکت)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره مزایا و معایب انواع کسب و کار از مباحث مهم درس دوم است. حتماً جد اولی که در فعالیت‌های فردی در کلاس (صفحه‌های ۱۵ و ۱۸) آورده شده است را به خاطر بسپارید (کلاً تمامی تمرین‌ها و فعالیت‌های کتاب درسی مهم هستند و احتمال طرح سؤال از این قسمت‌ها در کنکور سراسری بالاست).

درس نامه

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه‌چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید).	—

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)	تأخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصیص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
—	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

پاسخ تشریحی

- منافع مالیاتی: مزیت کسب و کار شخصی
- بار سنگین مسئولیت: عیب کسب و کار شخصی
- قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر: عیب کسب و کار شرکتی
- هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر: عیب کسب و کار شرکتی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۸۶

موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) شرکت کسب و کاری است که .....؛ به این معنی که قانون با شرکت، مشابه با یک فرد و با انسان رفتار می کند.

(ب) یکی از راه های افزایش سرمایه در شرکت ها ..... است.

(ج) اغلب کسب و کارها در ایران به شکل ..... است.

(د) توزیع سود احتمالی در تعاونی ها در پایان دوره، ..... است.

(ه) مسئولیت محدود برای سهامداران از ..... ایجاد شرکت های سهامی است.

(۱) الف) خودش هويت قانونی دارد. / ب) وام های بانکی / ج) شخصی / د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو / ه) معایب

(۲) الف) خودش سلسله مراتب قانونی دارد. / ب) افزایش سرمایه سهامداران / ج) شرکت های سهامی / د) به نسبت سرمایه هر عضو / ه) معایب

(۳) الف) خودش هويت قانونی دارد. / ب) افزایش سهامداران / ج) شخصی / د) به نسبت سرمایه هر عضو / ه) مزایای

(۴) الف) خودش سلسله مراتب قانونی دارد. / ب) توسعه تجهیزات و امکانات / ج) شرکت های سهامی / د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه

هر عضو / ه) مزایای

(درس ۲ - کسب و کار شفاهی، شرکت و تعاونی ها)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره طرح سؤال به صورت جای خالی از کنکور ۹۹ به بعد افزایش یافته و از قسمت هایی از کتاب درسی بوده که شاید دانش آموزان

به آن توجه کمتری داشتند، لذا هیچ قسمتی از متن کتاب درسی (به ویژه پاورقی ها) را بی اهمیت تلقی نکنید.

پاسخ تشریحی

(الف) شرکت، کسب و کاری است که خودش هويت قانونی دارد. به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و با انسان رفتار می کند. شرکت ها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقاً همانند آن چه که انسان ها انجام می دهند. یک شرکت می تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکت ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

(ب) امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن ها و نیز وام های بانکی) یکی از مزایای ایجاد شرکت سهامی است.

(ج) کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است. اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی است. بیشتر کسب و کارهای شخصی کوچک مقیاس اند. کسب و کارهای شخصی در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات حضور دارند.

(د) تعاونی ها مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت ها دارند؛ اما نحوه اداره آن ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از این که چه قدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(ه) مسئولیت محدود برای سهامداران از مزایای ایجاد شرکت های سهامی است.

تست و پاسخ ۸۷

۵ نفر کل سهام یک شرکت فرضی را خریداری کرده اند. اگر مبلغ هر سهم ۲۰۰ تومان باشد و سهام شرکت مطابق جدول زیر بین این ۵ نفر

تقسیم شده باشد و چنان چه نفر پنجم (E) مبلغ ۶۶۰۰ تومان برای خرید سهام هزینه کرده باشد، آن گاه:

سهامداران شرکت	میزان مالکیت افراد از دارایی شرکت (به درصد)
A	۱۰ درصد
B	۱۵ درصد
C	۲۰ درصد
D	۲۵ درصد
E	؟

(الف) کل سرمایه شرکت چند تومان است؟

(ب) فرد دوم (B) چند تومان برای خرید سهام هزینه کرده است؟

(ج) اگر سود شرکت در پایان سال ۷۵۰ تومان باشد، سهم فرد اول (A)

و فرد پنجم (E) از سود چند تومان است؟

(د) تعداد سهم های ارائه شده توسط شرکت کدام است؟

(۱) الف) ۲۲,۰۰۰ / ب) ۳,۳۰۰ / ج) ۷۵ - ۲۲۵ / د) ۱۱۰

(۲) الف) ۲۲,۰۰۰ / ب) ۳,۵۰۰ / ج) ۶۵ - ۲۳۰ / د) ۱۲۰

(۳) الف) ۲۵,۰۰۰ / ب) ۳,۵۰۰ / ج) ۶۵ - ۲۳۰ / د) ۱۱۰

(۴) الف) ۲۵,۰۰۰ / ب) ۳,۳۰۰ / ج) ۷۵ - ۲۲۵ / د) ۱۲۰

(درس ۲ - شرکت)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

مشاوره در کتاب درسی صفحه ۱۶ متن زیر را داریم:

دارایی هر شرکت سهامی به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود؛ مثلاً اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۱۰ درصد شرکت است. همین متن مجوز طرح این سؤال رو به ما داده. تمامی فرمول‌های مهم و مورد نیاز این مبحث رو در پاسخ آوردیم. پس حتماً با دقت این مسئله رو حل کنید و فرمول‌های مهم رو به خاطر بسپارید.

پاسخ تشریحی

الف) چون ۵ نفر کل سهام شرکت را خریده‌اند، در نتیجه مجموع درصد میزان مالکیت افراد از دارایی شرکت برابر با ۱۰۰ خواهد بود؛ بنابراین درصد مالکیت فرد E برابر خواهد بود با:

$$\text{درصد } E = 100 - (10 + 15 + 20 + 25) = 100 - 70 = 30$$

$$100 \times \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} = \text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت (به درصد)}$$

یا

$$100 \times \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{ارزش کل سهام شرکت}} = \text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت (به درصد)}$$

$$100 \times \frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد E}}{\text{ارزش کل سهام شرکت}} = \text{درصد مالکیت فرد E از دارایی شرکت}$$

$$30 = \frac{6600}{\text{ارزش کل سهام شرکت}} \times 100 \Rightarrow \text{ارزش کل سهام شرکت} = \frac{6600 \times 100}{30} = 22000 \text{ تومان}$$

$$\text{ارزش هر سهم} \times \text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد B} = \text{هزینه فرد B بابت خرید سهام (ب)}$$

$$\text{ارزش کل سهام شرکت} \times \text{درصد مالکیت فرد B از دارایی شرکت} = \text{هزینه فرد B بابت خرید سهام}$$

$$\text{تومان } 3300 = \frac{15}{100} \times 22000 = \text{هزینه فرد B بابت خرید سهام}$$

$$\text{سود شرکت} \times \text{درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت} = \text{سود تعلق گرفته به هر فرد (ج)}$$

$$\text{تومان } 75 = \frac{10}{100} \times 750 = \text{سود تعلق گرفته به فرد A}$$

$$\text{تومان } 225 = \frac{30}{100} \times 750 = \text{سود تعلق گرفته به فرد E}$$

$$\text{عدد } 110 = \frac{22000}{\text{ارزش کل سهام شرکت}} = \frac{22000}{200} = \text{تعداد سهام شرکت (د)}$$

راه حل پاسخ گویی سریع:

سعی کن با بررسی قسمت «الف» و «د» در گزینه‌ها سریع جواب رو پیدا کنی:

در قسمت «الف» ۴ کل سرمایه شرکت و در قسمت «د» تعداد سهام‌های شرکت خواسته شده، تو صورت سؤال هم فهمیدیم که مبلغ هر سهم ۲۰۰ تومن، پس فقط کافیست سریع کل سرمایه رو تقسیم به قیمت هر سهم بکنی و ببینی با قسمت «د» کدام گزینه همخوانی داره:

$$\text{تأیید ۱ و رد ۲} \rightarrow \frac{22000}{200} = 110 \rightarrow \text{۱ و ۲}$$

$$\text{رد ۳ و ۴} \rightarrow \frac{25000}{200} = 125 \rightarrow \text{۳ و ۴}$$

این جوری زیر ۱ دقیقه جواب رو پیدا می‌کنی و در غیر این صورت دست کم باید ۶ - ۵ دقیقه وقت بذاری.

تست و پاسخ ۸۸

- یک مشاور اقتصادی کدام یک از سازمان‌های تولید را برای هر یک از کسب و کارهای زیر توصیه می‌کند؟
- گروهی از صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی می‌خواهند برای تهیه مواد اولیه و وسائل مورد نیاز حرفه‌ای اعضا و یا ساخت و تغییر شکل کالای مربوط و عملیات تکمیلی صنایع مذکور و یا فروش آن‌ها بین صاحبان حرفه‌ها و صنایع دستی گرد هم آیند.
  - یکی از دانش‌آموختگان آشپزی در پختن غذا مهارت دارد و می‌خواهد کسب و کار غذای خانگی را راه‌اندازی کند.
  - گروهی از تحصیل‌کردگان در زمینه داروسازی تصمیم گرفته‌اند یک مؤسسه برای تولید و پخش دارو راه‌اندازی کنند.
  - فردی بر مباحث درس اقتصاد تسلط دارد و هم‌چنین به خوبی می‌تواند با دانش‌آموزان ارتباط برقرار نماید. وی می‌خواهد به عنوان معلم خصوصی، در سایت‌هایی که آموزش آنلاین دارند عضو شده و از منزل به دانش‌آموزان درس مورد نظر را آموزش دهد.
  - گروهی از تجار تصمیم می‌گیرند تا مؤسسه‌ای بدون اهداف تجاری، جهت کمک به اقشار ضعیف در سطح شهر تأسیس کنند.

(۱) شرکت - شرکت - تعاونی - شرکت - مؤسسه غیرانتفاعی

(۲) تعاونی - کسب و کار شخصی - شرکت - کسب و کار شخصی - مؤسسه غیرانتفاعی

(۳) تعاونی - کسب و کار شخصی - تعاونی - کسب و کار شخصی - تعاونی

(۴) شرکت - تعاونی - شرکت - کسب و کار شخصی - تعاونی

(درس ۲ - کسب و کار شفقی، شرکت، تعاونی‌ها، مؤسسات غیرانتفاعی و فیریه)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این سؤال بر اساس تمرین ۱، برای تفکر و تمرین صفحه ۲۱ کتاب درسی طرح شده است. تمرین‌های کتاب درسی بسیار مهم است و از بررسی دقیق آن‌ها غافل نشوید.

پاسخ تشریحی

- کسب و کار شخصی: کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است. اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی است. بیشتر کسب و کارهای شخصی کوچک‌مقیاس‌اند.
  - شرکت: شرکت برای رشد بهتر می‌تواند: تبلیغ کند، کارمند استخدام کند و یا جذب سرمایه کند. شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد. شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند. یک شرکت می‌تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکت‌ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن‌ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.
  - تعاونی: تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.
  - مؤسسه غیرانتفاعی: یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند؛ مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت و ... محدوده عمل آن‌ها گاهی محلی، گاهی ملی و حتی جهانی است.
- با توجه به توضیحات ذکر شده هر یک از موارد سؤال به ترتیب به تعاونی، کسب و کار شخصی، شرکت، کسب و کار شخصی و مؤسسه غیرانتفاعی اشاره دارند.

تست و پاسخ ۸۹

- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟
- الف) کدام کسب و کار مراحل راه‌اندازی کم‌ویش مشابهی با شرکت‌ها دارد؟
- ب) کدام یک از موارد زیر در اساس نامه شرکت ذکر نمی‌شود؟
- ج) در ساختار سازمانی شرکت سهامی، بعد از رئیس هیئت‌مدیره، کدام سمت قرار دارد؟
- (۱) الف) تعاونی‌ها / ب) چگونگی تقسیم و فروختن سهام / ج) هیئت‌مدیره
- (۲) الف) مؤسسات غیرانتفاعی / ب) چگونگی تأمین سرمایه اولیه / ج) هیئت‌مدیره
- (۳) الف) تعاونی‌ها / ب) میزان دستمزد ماهانه کارگران / ج) مدیرعامل
- (۴) الف) مؤسسات غیرانتفاعی / ب) مشخص کردن همه مدیران و مسئولان شرکت / ج) مدیرعامل

(درس ۲ - شرکت و تعاونی‌ها)

پاسخ: گزینه ۳

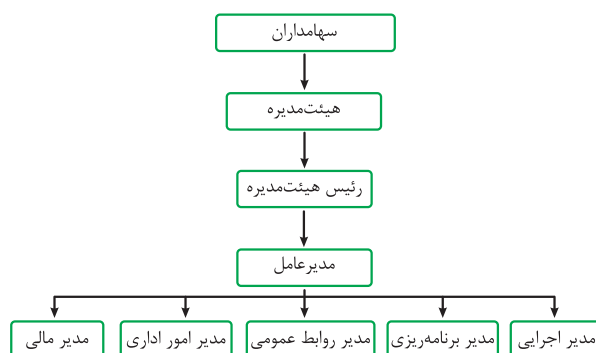

پاسخ تشریحی الف) تشابه تعاونی‌ها با شرکت‌ها: (۱) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم‌وبیش مشابهی با شرکت‌ها دارند. (۲) نحوه تقسیم سود در پایان دوره، به نسبت سرمایه هر عضو (سهامدار) است.

تفاوت تعاونی‌ها با شرکت‌ها: برخلاف شرکت‌ها، نحوه اداره تعاونی‌ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از این که چه قدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت.

- ب) موارد مشخص شده در اساس‌نامه شرکت
- ← شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده است؟
  - ← سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود؟
  - ← چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند؟
  - ← چگونه سود و زیان تقسیم می‌شود؟
  - ← سهامداران چه حقوق و مسئولیت‌هایی در شرکت دارند؟
  - ← شرکت چگونه منحل می‌شود؟

ج) ساختار سازمانی شرکت سهامی:

تست و پاسخ ۹۰

کدام گزینه در رابطه با واقعیت صحیح است؟

- (۱) اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید به سؤال «چگونه مردم در مورد خریدن یا خریدن یک کالا تصمیم می‌گیرند؟ و چرا قیمت بعضی کالاها افزایش می‌یابد، اما قیمت بعضی ثابت می‌ماند یا حتی کاهش می‌یابد؟» پاسخ دهیم.
- (۲) اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۲۰ درصد شرکت است.
- (۳) نحوه اداره تعاونی‌ها براساس هر نفر، یک رأی است.
- (۴) یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی سودآور، با هدفی تجاری شکل گرفته است.

پاسخ: گزینه ۳ (درس ۲ - نقشه راه، کدام کسب و کار، کسب و کار شفاهی، شرکت، تعاونی‌ها، مؤسسات غیرانتفاعی و فیریه)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید به سؤال «مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟» پاسخ دهیم. این سؤال و پاسخ آن، بیانگر مفهوم «سازمان تولید» است.

۲) اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۱۰ درصد $(10 = \frac{10,000}{100,000} \times 100)$ شرکت است.

۳) یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند؛ مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی، بهداشت و سلامت و ... محدوده عمل آن‌ها گاهی محلی، گاهی ملی و حتی جهانی است.